




# 2011-2012

## EREDMÉNYEK ÉS TERVEK

NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL



Felelős kiadó: Dr. Mészáros György  
Szerkesztette: Dr. Imre József  
Dr. Kolossváryné Juhász Györgyi

## TARTALOMJEGYZÉK

---

ELŐSZÓ .....	5
<b>1. GAZDASÁGPOLITIKAI KERETEK, INNOVÁCIÓS FEJLESZTÉSI PÁLYÁK .....</b>	<b>8</b>
1.1. NEMZETKÖZI KFI STRATÉGIAI KITEKINTÉS .....	8
1.2. MAGYARORSZÁGI INNOVÁCIÓS KÖRNYEZET, A NIH MŰKÖDÉSÉRE HATÓ SZAKPOLITIKAI TÉNYEZŐK ....	10
1.2.1. Magyarország KFI helyzete .....	10
1.2.2. KFI szakpolitikai háttér .....	13
1.2.3. A NIH működésére ható szakpolitikai tényezők.....	14
<b>2. A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL FELADATAI AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI MUNKAMEGOSZTÁSBAN.....</b>	<b>26</b>
2.1. ÁLLAMIGAZGATÁSI MUNKAMEGOSZTÁS A KUTATÁS–FEJLESZTÉS ÉS INNOVÁCIÓ (KFI) TERÜLETÉN ....	26
2.2. A NIH KÜLDETÉSE, CÉLJAI, FELADATAI .....	28
2.2.1. A NIH küldetése, célrendszere .....	28
2.2.2. A NIH prioritásai, feladatstruktúrája.....	30
2.2.3. Intézményi együttműködések.....	35
<b>3. A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE ÉS EREDMÉNYEI 2011-BEN.....</b>	<b>38</b>
3.1. STRATÉGIAI TERVEZÉS, ELEMZÉS.....	38
3.1.1. Stratégiai elemzések, dokumentumok készítése .....	38
3.1.2. Stratégiai együttműködések .....	41
3.2. NEMZETI INNOVÁCIÓ MENEDZSMENT .....	42
3.2.1. Stratégiai pályázati rendszerek szakmai segítése .....	42
3.2.2. Projektek K+F tartalmának megítélése, véleményezések .....	45
3.2.3. A regionális innováció támogatása .....	46
3.2.4. A nemzetközi együttműködések segítő hazai innováció menedzsment feladatok.....	47
3.2.5. Jelentős hazai innovációs kezdeményezések menedzselése.....	48
3.2.6. Nemzeti Technológiai Platformok jelentősége, együttműködés a munkájuk hasznosításában....	48
3.3. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK.....	49
3.3.1. Kétoldalú nemzetközi együttműködések .....	49
3.3.2. Európai Uniói együttműködések .....	53
3.3.3. Multilaterális tevékenységek.....	64
3.4. TUDOMÁNYOS ÉS TECHNOLÓGIAI OBSZERVATÓRIUM.....	67
3.4.1. A TÉT Obszervatórium szükségessége, célja.....	67

3.4.2. A TÉT Obszervatórium működési feltételeinek megteremtése, rendszerének kialakítása .....	69
3.5. A NIH 2011. ÉVI MŰKÖDÉSI KERETEINEK KIALAKÍTÁSA .....	72
3.5.1. A NIH megalakulása, működési feltételei .....	72
3.5.2. A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTIA) átadás – átvétele .....	74
3.5.3. Hivatali kommunikáció .....	75
<b>4. A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL 2012. ÉVI TERVEI .....</b>	<b>76</b>
4.1. KFI STRATÉGIA TERVEZÉS, MEGVALÓSÍTÁS .....	76
4.1.1. Stratégiai tervezés .....	76
4.1.2. A jogalkotási és szabályozási munkákban való közreműködés .....	79
4.1.3. KFI értékelési feladatok .....	80
4.1.4. Stratégiai együttműködések .....	81
4.2. INTEGRÁLT NEMZETI INNOVÁCIÓS SZOLGÁLTATÓ RENDSZER.....	82
4.2.1. Akkreditált KFI szolgáltatások és szolgáltatók .....	82
4.2.2. A pályázati rendszereket segítő innováció menedzsment .....	83
4.2.3. Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések pilot program indítása .....	88
4.2.4. Innovációs együttműködések .....	90
4.2.5. Nemzeti Innovációs Portál szervezése a hatékony innovációs szolgáltatások segítésére.....	90
4.3. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK.....	91
4.3.1. Kétoldalú nemzetközi együttműködések .....	91
4.3.2. EU-s kapcsolatok és együttműködések .....	93
4.4. A TÉT OBSZERVATÓRIUM.....	98
4.4.1. A TÉT Obszervatórium rendszer-(Kaleidoszkóp) fejlesztése .....	98
4.4.2. A TÉT Obszervatórium működési kereteinek kialakítása .....	100
4.4.3. A TÉT Obszervatórium tevékenysége, szolgáltatásai, termékei .....	101
<b>5. A NIH SZERVEZETI STRUKTÚRÁJÁNAK, ERŐFORRÁSAINAK FEJLESZTÉSE .....</b>	<b>104</b>
5.1. SZERVEZETI STRUKTÚRA, SZMSZ.....	104
5.2. A NIH ERŐFORRÁSAI .....	104
5.3. HIVATALI KOMMUNIKÁCIÓ .....	107
5.4. A NIH MUNKATÁRSAI .....	108



## ELŐSZÓ

---

A XXI. század meghatározó jelentőségű globális társadalmi-gazdasági folyamata a tudásalapú gazdaság kiépülése. Ebben a típusú gazdaságban csak azok az országok, régiók lehetnek versenyképesek, amelyek a termelési szerkezetüket a magas hozzáadott értéket tartalmazó termékek és szolgáltatások előállítására programozzák át. Az elmúlt évtizedben is leginkább azok az ágazatok fejlődtek, amelyek technológia-intenzívek és innováció orientáltak voltak.

A fejlett országokban, napjainkban a termelékenység növekedése mintegy 80%-ban az innováció valamilyen formájának köszönhető. Az innováció létfontosságú a vállalatok versenyképességének növelésében, az exportképesség javításában, valamint a foglalkoztatottság megteremtésében, a szolgáltatások színvonalának emelésében, egyszóval a társadalmi jólét fokozásában.

Magyarország gazdasági növekedését, az ország nemzetközi ismertségét és elismertségét a tudásalapú gazdaság, a K + F fejlesztések és innovációk biztosíthatják. A világban jelenleg zajló gazdasági válság hatásai itthon is észlelhetők, a kitörés, a gazdasági fejlődés, az előremutató kutatások, az ígéretes fejlesztések, a sikeres innováció nélkül nem elképzelhető. Példa erre azon sikeres országok sora, ahol a gazdaságot az innováció segítségével porgették fel, ahol a képzésbe, a fejlesztésekbe és az innovációba ruháztak be.

Az ipari szegmens tartós erősödéséhez elkerülhetetlenül szükség van a kormányzat és a megfelelő szakismerttel rendelkező vállalkozások, kutatóintézetek tervszerű, rendszeres és szabályozott együttműködésére, azaz a tervszerű és jól szervezett innovációra.

Napjainkban már nem képzelhető el az elszigetelt, a stratégiai célokkal nem összehangolt tudományos fejlesztés. Sőt a stratégia hiányában nem képzelhető el az elért eredmények hasznosítása sem. A célzott pályázati kiírások mellett a nemzetközi együttműködés erősítésének fontos pillére lehet a megfelelő szakmai fórumok megteremtése, működtetése, amelyben az ezért felelősöknek irányító és koordináló szerepet kell betöltenie. A kutatások finanszírozása mellett a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kell helyezni a kutatási eredmények hazai és nemzetközi piacon (akár know-how, akár terméként) történő hasznosításának, értékesítésének támogatására, oly módon, hogy ez az eredmény közvetlenül, vagy közvetve a GDP-t és a költségvetés bevételeit is növelje. Hiszen a kifejlesztett termék, szolgáltatás, technológia – legyen az bármennyire kiváló – teljesen hiábavaló, ha azt a tulajdonosa nem hasznosítja, illetve nem tudja hasznosítani.

A Nemzeti Innovációs Hivatal (NIH) elnökeként eltöltött elmúlt egy év alatt megismert projektek, ötletek ismeretében kijelenthető, hogy itthon rengeteg a kiváló projektötlet, jó projekt lehetőség. Ezek Magyarország számára ígéretes kitörési pontot jelenthetnek. Ilyenek vannak például az eddig is sikeres szakterületeken - az energetika, a környezetvédelem, a biotechnológia, az IT szektor, a mezőgazdaság, az „egészségipar” sok területe (így a gyógyszerkutatás, a molekuláris biológia, a személyre szabott gyógyítás), a közlekedés, a hadiipar, az úrkutatás, a high-tech és kreatív iparágak -, hogy csak néhány területet említsek.

A kitöréshez legalább három tényező szükséges: jó ötletek, pénz és a „projekt” szakszerű menedzselése. A jó ötletek, hiszem rendelkezésre állnak, a pénzt egyrészt hazai forrásként a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap, másfelől pedig az EU és más nemzetközi támogatások, források jelentik, 2014-től a kutatás-fejlesztésre rendelkezésre álló EU források köre pedig jelentősen bővülni fog. A kitöréshez természetesen jól működő nemzetközi kapcsolatokra is szükség van. Ennek ápolása, továbbépítése, hasznosítása, a lehetőségek kiaknázása és magyarországi KFI körbe való becsatornázása az egyik fő feladatunk.



A változtatások szükségességét mutatják az EU innovációs felmérései, ahol Magyarország a mérsékelt innovatív országok csoportjába tartozik, de több szempontból is az utolsó helyeken osztozik. Az elődkormányok hibás innovációpolitikája által kiváltott sajnálatos helyzetet szeretnénk megváltoztatni. Örülnek annak, ha segítségünkkel az EU rangsoraiban előbbre léphetnénk, és a 2002-es „Szabógábori”, vagy a korábbi Pungor professzor úrral fémjelzett „aranyévek” szintjére ismét eljuthatnánk, az akkori lehetőségeket élhetné meg újra a hazai KFI terület.

A NIH az NGM háttérintézményeként, a tárcával szorosan együttműködve aktívan részt vesz a stratégiai tervező munkában, valamint a KFI stratégia megvalósításában és annak nyomon-követésében, értékelésében. Segítjük az innovatív törekvéseket, támogatni akarjuk a kis- és közepes vállalkozások KFI folyamatainak a menedzselését, segíteni szeretnénk a vállalkozások inkubációjában és markáns szerepet kívánunk vállalni mindazon folyamatokban, amelyek a kutatás, a fejlesztés és az innováció ügyét előreviszik, támogatják, s ennek a folyamatnak az előremutató hatásait Magyarországon megjelenítik.

A létrehozandó KFI elemző, szolgáltató rendszer és információs adatbázis (TÉT Obszervatórium) alapkonceptiója, hogy a KFI szektor a magyar gazdaság motorját képezze, kiutat mutatva a gazdasági válságból. Ennek érdekében olyan, egységes szerkezetű adatbázist kívánunk létrehozni, melyben szerepel minden, a KFI szektorban érdekelt vállalkozás, és amely a KSH aggregátumaival szemben részletes és a KFI-re vonatkozó, gazdaságpolitikailag releváns kérdésekre fókuszál, s amely révén a Kormányzatnak, a gazdaságpolitikának adatokat és elemzéseket, KFI-konjunkturajelentéseket adhatunk. Célunk az is, hogy a KFI terület minden szereplője számára hasznos szolgáltatásokat, adatokat, kapcsolatokat, ötleteket adjunk, ezzel is és egyéb szolgáltatásainkkal is segítve őket a munkájukban.

Ma Magyarországon a bruttó hozzáadott érték kb. felét a multi- és nagyvállalatok biztosítják; ennek a szektornak a fejlődése csak részben függ a mindenkori Magyar Kormány tevékenységétől. Az igazi kitörési lehetőséget az biztosítaná az országnak, ha sikerülne megőrizni vagy még inkább növelni a hazánkban működő multi és nagyvállalatok teljesítményét és ezzel párhuzamosan jelentősen megnövekedne a hazai kis- és középvállalkozások (KKV-k) részesedése a nemzeti össztermelésből. Ezt akkor érhetjük el, ha számukra ideális körülményeket teremtünk meg akár a pénzbeli, akár az általunk adott ügynökségi támogatást, akár a jogi és az őket támogató, jobb helyzetbe hozó gazdasági környezetet tekintve. A KKV-k közül is kiemelt figyelmet érdemelnek az innovatív és nagy növekedésképességű vállalkozások, mert ezek lehetnek alkalmasak arra, hogy motorjai legyenek a magyar gazdaságfejlesztésnek, tekintettel arra, hogy ezekre a cégekre az jellemző, hogy export orientáltak és hosszú távon is képesek új értékek létrehozására, a gyors fejlődésre.

Hiszem azt, hogy Magyarország Európa egyik leginnovatívabb nemzete, de ehhez a tehetségünkön és az alkalmasnak tűnő ötleteken túl még sok minden kell. Szükségünk van jó és rövidtávon megvalósítható célokra, szisztematikus munkára, befektetésekre, közreműködő tudósokra, fejlesztőkre és a prototípusból a piacépes termékig elvezető úton sok jó szakember összehangolt működésére. Bízom benne, hogy a KFI szektor minden szereplőjének munkája, az ebben részt vevő Nemzeti Innovációs Hivatal munkája, valamint tenni akarásunk a hazai KFI területén mihamarabb meghozza gyümölcsét, és Magyarország elfoglalja méltó helyét a leginnovatívabb nemzetek között.

Ehhez szükség van az ebben illetékesek, a tudósok, a fejlesztő mérnökök, az innovációt segítő szakemberek, a gazdaságpolitika, az ipar, a kereskedelem, azaz mindenkinek az együttműködésére és összefogására. Amennyiben ez megvalósul, akkor hiszem, hogy a siker, a gazdaság fejlődése, a munkahelyek létrejötte és a hagyományosan sikeres iparágak mellett az új high-tech ipar megteremtése sem maradhat el.

Az elmúlt év eredményeit és az ideai esztendő terveit bemutató kiadványunkkal - Évkönyvünkkel - a Nemzeti Innovációs Hivatal munkáját kívánjuk közelebb hozni Önökhöz. Az Évkönyv első fejezetében azt a nemzetközi és hazai kutatás-fejlesztési, innovációs környezetet mutatjuk be, amely a NIH működési kereteit alapvetően meghatározza.

Az Évkönyv második fejezete a NIH helyét mutatja be az államigazgatási munkamegosztásban. Megadja a NIH küldetését, célrendszerét és a célok elérését szolgáló feladatokat, KFI együttműködési struktúrát.

A 2011-es esztendőről szóló beszámolóinkban a tavalyi évben elvégzett legfontosabb munkáinkat, talán nem álszerénység, ha azt mondom inkább, hogy a sikereinket igyekszünk bemutatni. Tudom, hogy ez egy nehéz átmeneti év volt. Egy kapitány, tisztikar, feladatok és források nélküli, „elhagyott, a viharos vizeken parafa dugóként, gazda nélkül hánykolódó” hajót kellett átvennem, s kellett újra irányba kormányoznunk. Mert állíthatom: „hullámok” voltak bőven: a korábban már előre elköltött KFI források nélküli eszköztelenség, a kifizetetlen számlák, a lezáratlan szerződések, a múlt adminisztratív kuszaságai, hibái, felelőtlenségei, s még sorolhatnám... A helyzetet felmértük, kezeltük, amit lehetett rendbe tettünk. Siker az, s ezt számtalan köszönőlevél is tanúsítja, hogy a jó és hasznos projekteket, mert azok is voltak bőven, igyekeztünk tovább támogatni, az elmaradásokat pótolni, jogilag is, szakmailag is tiszta és vállalható helyzetet teremteni. De ha úgy vesszük, az is siker, hogy megmaradtunk, hogy új feladatainknak, az új kihívásoknak – reményeim szerint – megfeleltünk, miközben a régi eredményeket, így például a nemzetközi kapcsolatainkat megőriztük, befolyásunkat megtartottuk, a leállt nemzetközi projekteket, amennyiben lehetett, „újra élesztettük”.

Tudom, a jó teljesítményünk mellett voltak olykor döccenők is, amelyeket igyekeztünk korigálni, - tudom, szélesebb eszköztárral, több pénzzel többet is el lehetett volna érni. De azt hiszem nincs szégyenkezni valónk, büszkék lehetünk a 2011-es év eredményeire. Ennek megítélése nem az én tisztem, ezt az olvasóra bízom.

A 2012. évi terveinket is bemutatjuk, amelyek az előző év konszolidáló, alapozó munkáira épülve a stabilitás megteremtését, a kiteljesedést, a nemzeti innovációs rendszerben meghatározó közvetítő, koordináló és szolgáltató funkciók kiépítését szolgálják. A NIH működésének négy alappillére – stratégiai tervezés és megvalósítás; TÉT Observatórium; integrált nemzeti innovációs szolgáltató rendszer; EU-s és egyéb nemzetközi KFI együttműködések – jelentik azokat a stabil alapokat, rendszereket, mechanizmusokat, amelyek segítik a hazai KFI rendszer továbbfejlesztését, az új követelményekhez történő igazítását, végső soron a növekedés megalapozását.

A 2011-es évben tapasztalt megértést, segítséget, együttműködési készséget, a közösen megélt csapatmunkát szívből megköszönöm mindenkinek, s kérem ezt a következő időszakra is mindenkitől.

Köszönöm a felügyelő szervünk, a Nemzetgazdasági Minisztérium támogatását, segítségét és a kapott lehetőségeket, köszönöm a társhatóságok, az NKITT, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, a MAG Zrt. vezetőinek együttműködését, a problémák megoldásában nyújtott gesztusait és segítségét. Köszönöm a Magyar Tudományos Akadémia, a teljes akadémiai, és a KFI területen dolgozók, a tudósok, a fejlesztők, a KKV-k, a nagy multinacionális vállalatok, a pénzügyi szektor, a társhatóságok és a kormányhivatalok, a minisztériumok megértését, együttműködését, segítségét, a közös munkát. Köszönöm a NAV, a KSH, az MFB társaságok, a HITA, a RIÜ-k, a szakmai és egyéb szervezetek, és ezen belül kiemelten is a Magyar Innovációs Szövetség megértő, nélkülözhetetlen segítségét és ötleteit, valamint a velünk kapcsolatban álló és munkánkat ösztönző nemzetközi szervezetek és partnerek együttműködését és segítségét.

A 2012-es terveinkkel kapcsolatban kérem együttműködésüket, kérem, hogy segítsenek ezek véghezvitelében, megvalósításában, a szükséges feltételek, jogi és gazdasági, szakmai körülmények, lehetőségek megteremtésében. Hiszem azt, hogy ezzel a tervvel nem csak egy Hivatal, néhány pályázatot megnyerő tudós, fejlesztőmérnök, gazdasági társaság és cég, hanem az egész ország céljait, érdekeit szolgáljuk, amivel a közös boldogulásunk, a jelen nehéz helyzetből való kitorésünk alapjait teremthetjük meg.

Köszönöm a figyelmüket és a remélt, együttműködő további segítségüket!

**Dr. Mészáros György**

elnök

# 1.

## GAZDASÁGPOLITIKAI KERETEK, INNOVÁCIÓS FEJLESZTÉSI PÁLYÁK

### 1.1. Nemzetközi KFI stratégiai kitekintés

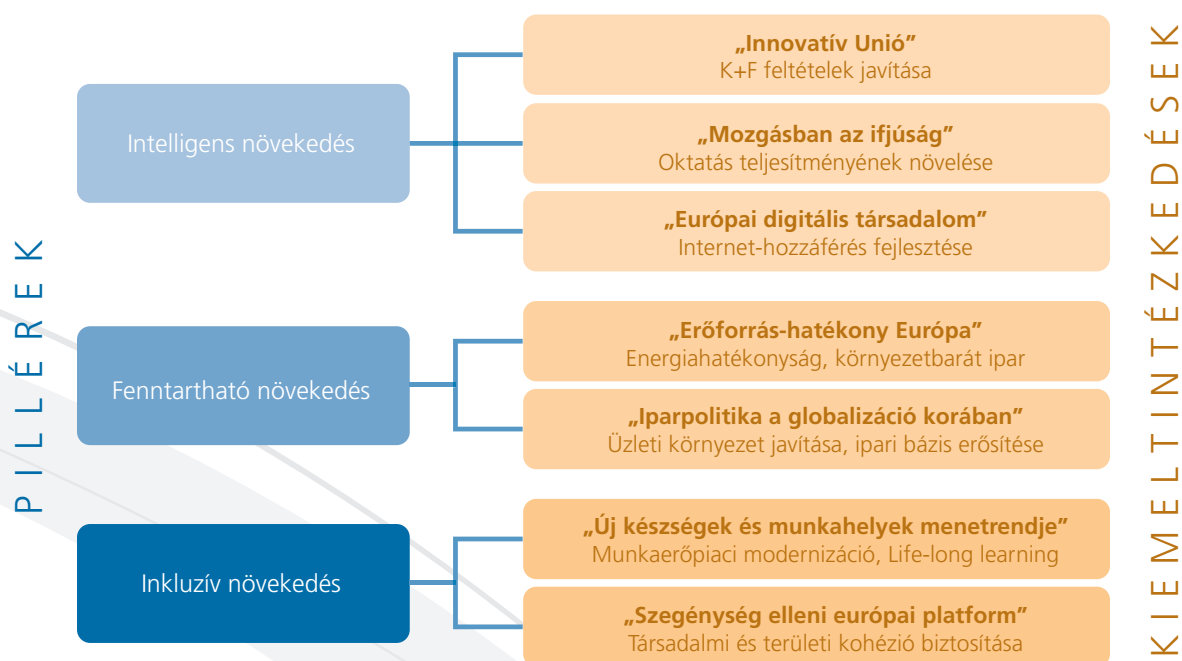
A világ gyorsan változik, újabb és újabb kihívásokkal kell szembesülniük a gazdasági- és társadalmpolitika formálóinak.

- A világ gazdaságai egyre inkább összekapcsolódnak. Európa számára előnyt és egyúttal kihívást jelent, hogy a világ egyik legnyitottabb gazdasága. Fokozódik a fejlődő és feltörekvő gazdaságok által élesztett verseny, Kína, India és a hozzájuk hasonló országok jelentős beruházásokat hajtanak végre a kutatás és a technológia terén, hogy ily módon iparuk feljebb lépjen az értékláncban és integrálódjon a világgazdaságba. Ez erős versenynyomás alá helyez néhány gazdasági ágazatot. A fenyegetések azonban mindig lehetőségeket is kínálnak. Az említett országok fejlődése révén sok európai ország és vállalkozás számára új piacok nyílnak meg.
- A gazdasági, pénzügyi válság hatásai még jelentősen érződnek, a globális pénzügyi struktúrák helyreállítása még nem zárult le. Európa elkötelezett amellett, hogy világszintű megoldásokat találjon a hatékony és fenntartható pénzügyi rendszer megteremtésére, a gazdaság fenntartható növekedésére.
- Az egyre súlyosabb globális kihívások, amelyek jelentős nyomás alá helyezik a természeti környezetet, a világ társadalmait és gazdaságait, drasztikus lépések megtételét kívánják. Az EU-nak a kiemelkedően égető globális kihívások – mint a klímaváltozás, az energia- és vízellátás, a nyersanyagok szűkössége, a demográfiai változások, a biztonság, az egészségügy – által okozott problémák világszintű megoldása érdekében intenzíven és hatékonyabban kell együttműködnie a világ többi részével.
- A világgazdaság jelentős szereplője a hosszú távú globális kihívások kezelése, valamint a pénzügyi és gazdasági válságból való kibontakozás érdekében új szemléletű stratégiákban fogalmazták meg legfontosabb elképzeléseiket. Ezek közül az EU és az OECD stratégiai dokumentumait emeljük ki.

A globális gazdasági és pénzügyi válság pedig rávilágított az európai gazdaság strukturális hiányosságaira. Ezen kihívások kezelésére az EU megalkotta és 2010 tavaszán elfogadta az „Európa 2020” elnevezésű stratégiát, amely három, egymást kölcsönösen megerősítő prioritást, pillért határozott meg.

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképesebb gazdaság.
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

A Bizottság minden prioritáshoz, pillérhez kiemelt kezdeményezéseket, intézkedéseket javasolt (összesen hetet) a haladás ösztönzésére:



1.1. ábra: EU 2020 stratégia: három pillér, hét kiemelt intézkedés

Az Európai Bizottság 2010. október 6-án döntött – az Európa 2020 stratégia hét zászlóshajó kezdeményezésének egyikeként – az Innovatív Unió című zászlóshajó kezdeményezés elfogadásáról. A 2020-ig megvalósítandó Innovatív Unió zászlóshajó program egy átfogó elképzelés, amely szerint az EU-nak az innovációt minden eszközzel segítő központtá kell válnia. Az innováció segít a legfőbb gazdasági és társadalmi problémák leküzdésében, keresve a választ a nagy társadalmi kihívásokra. Az intézkedéscsomag az európai innováció fejlesztését, globális versenyképességét hivatott segíteni.

Európában stratégiai, üzleti irányultságú kutatási és innovációs politikára van szükség a versenyképesség növelése és az új munkahelyek teremtése érdekében. Az innovációs szempontot a Bizottság minden más politikában érvényesíteni kívánja, és ezt kéri az EU többi intézményétől is. Az innovációt nem csupán a technológiai fejlesztés eszközeként fogja fel, hanem tágabb értelemben ideérti az üzleti modellekben, a dizájnban, a szolgáltatások piacán, a folyamatok irányítása és a menedzsment során megvalósuló innovációt is. A nagyvállalatok mellett kiemelt szerepet szán a KKV-knak az EU valamennyi tagállamában és régiójában.

A tudásbázis növelése, a kutatási tevékenység széttördezetttségének megszüntetése, az új ötletek megvalósításának segítése kerül előtérbe. 2014-ig teljessé teszik az Európai Kutatási Térséget. A kutatási együttműködés legfőbb eszköze a tagállamok közötti Európai Innovációs Partnerségek létrehozása lesz.

Az EU2020 Innovatív Unió zászlóshajó kezdeményezésben foglaltak megvalósításának fontos eszköze lesz az EU 7. Kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramját (EU FP7) felváltó, a 2014-2022-ig terjedő időszakra szóló új „Horizon 2020” program.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Az ezzel kapcsolatos vitaindító dokumentumot, Green Paper – From Challenges to Opportunities: Towards a Common Strategic Framework for EU Research and Innovation Funding, 2011. első félévében fogadta el a COM.



# 1.

## GAZDASÁGPOLITIKAI KERETEK, INNOVÁCIÓS FEJLESZTÉSI PÁLYÁK

Az EU meghatározta, hogy hová kíván eljutni 2020-ra, kiemelve öt célindikátort jelölt ki. A KFI területét közvetlenül érintő célindikátor: az EU GDP-jének 3%-át a K+F-re kell fordítani. Ennek megvalósulása esetén a Bizottság számításai szerint Európában 3,7 millió munkahely keletkezhet, az éves GDP pedig 800 milliárd euróval nőhet 2025-ig.

Az egyes tagállamok elkészítették a saját Nemzeti Intézkedési Tervüket<sup>2</sup>, amely tartalmazza saját vállalásaikat az EU2020 céljainak teljesítése érdekében. A KFI célokat tekintve Magyarország vállalta, hogy az évtized végére 1,8%-ra növeli a GERD/GDP arányt úgy, hogy a teljes nemzeti K+F ráfordítási szinten belül a vállalati ráfordítások aránya tovább növekedjen. Ennek érdekében pedig hatékonyabbá teszi a nemzeti innovációs rendszert, átalakítja a KFI támogatási- és az irányítási intézményi rendszert, kidolgozva egy új, az EU2020 időhorizontjával összhangban levő KFI stratégiát.

Elfogadásra került az OECD „Innováció a növekedés megerősítésére, valamint a globális és szociális kihívásokra történő válaszadásra (2010)” című stratégiai dokumentuma is<sup>3</sup>, amely többek között felhívja a figyelmet a nem-technológiai innováció (pénzügyi, szervezeti, marketing stb.) elemeinek a versenyképesség erősítésében és fenntartásában betöltött meghatározó szerepére. Ez azt jelenti, hogy a szakpolitikai döntéshozóknak a jövőben olyan korszerű innováció-politikai szemléletmódot kell magukévá tenniük, amely az innováció lehető legszélesebb körű értelmezését jelenti.

Ugyancsak jelentős kezdeményezés a megújuló energiaforrások és a zöldgazdaság kérdéseivel foglalkozó „Green Growth” OECD stratégia.

## 1.2. Magyarországi innovációs környezet, a NIH működésére ható szakpolitikai tényezők

### 1.2.1. Magyarország KFI helyzete

A Magyarország gazdasági növekedését, az ország nemzetközi ismertségét és elismertségét a tudásalapú gazdaság, a K + F fejlesztések és innovációk biztosíthatják. A világban jelenleg zajló gazdasági válság hatásai itthon is észlelhetők, a kitörés, a gazdasági fejlődés nem képzelhető el az előremutató kutatások, az ígéretes fejlesztések, a sikeres innováció nélkül. Az innováció létfontosságú a vállalatok versenyképességének növelésében, az exportképesség javításában, valamint a foglalkoztatottság megteremtésében, a szolgáltatások színvonalának emelésében, egy szóval a társadalmi jólét fokozásában.

Magyarországon az innovációt megalapozó kutatás-fejlesztési ráfordítások mértéke 2001 óta a GDP 1%-át alulról közelítette, azt egyértelműen csak 2009-től haladta meg (2009-ben 1,17%, 2010-ben 1,16%). Az EU átlaga 2,0%. A vállalati K+F ráfordítások aránya 2004 óta folyamatosan emelkedve 2010-ben ért el 61%-ot. Még ez is elmaradást jelent a fejlett országoktól, ahol a vállalati részarány kétharmadon felüli érték.

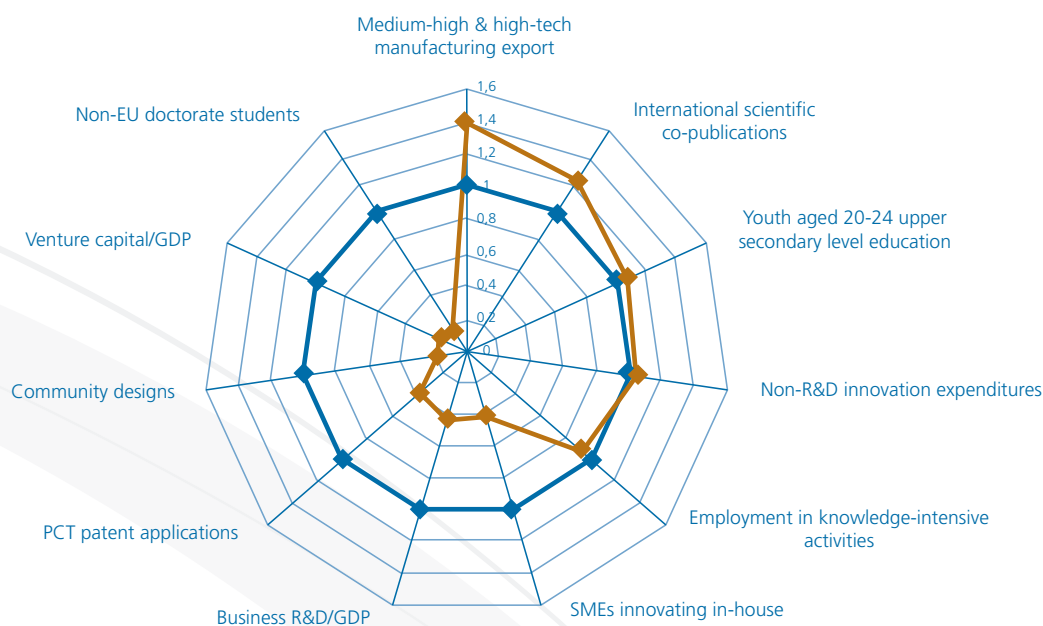
<sup>2</sup> A Magyar Nemzeti Intézkedési Terv 2010. november 12-én került benyújtásra a COM-hoz. A dokumentum véglegesítése 2011 áprilisában, a soros magyar EU elnökség alatt történt meg.

<sup>3</sup> OECD Innovation Strategy - (Innovation to strengthen growth and address global and social challenges 2010).

# NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012

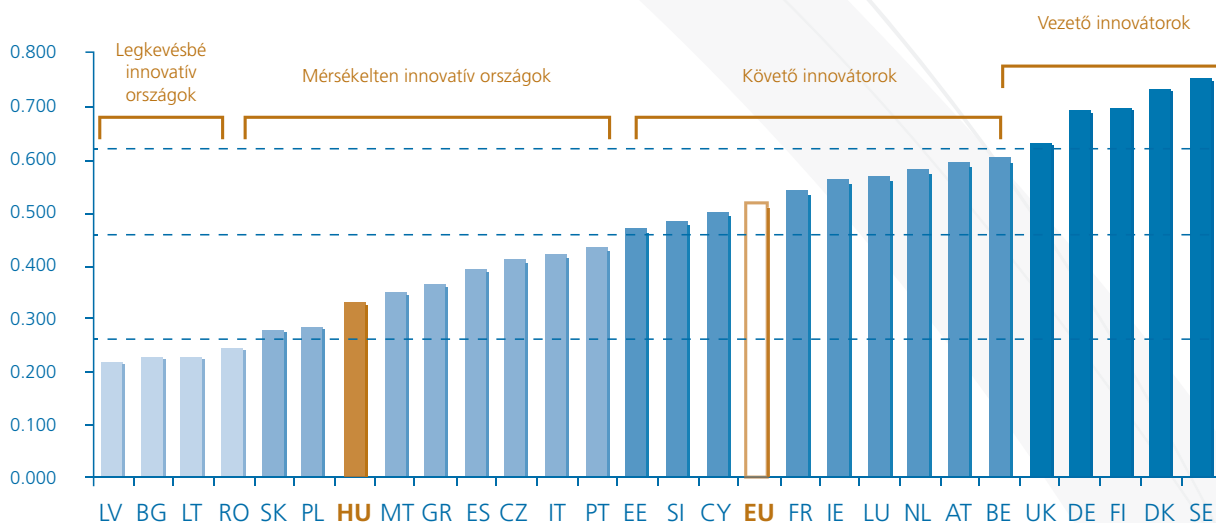
◆ EU-27  
◆ HU/EU-27

Source: Innovation Union Scoreboard 2010



1.2. ábra: Magyarország KFI teljesítménye az EU-27 tükrében

Évente közzétett innovációs eredménytábla segítségével az Európai Bizottság az Európa 2020 stratégia kutatás-fejlesztési és innovációs célkitűzéseinek, különösen az ún. Innovációs Unió létrehozására vonatkozó terveknek az alakulását értékeli.



1.3. ábra: Összesített innovációs index

A legjobb teljesítményt nyújtó „vezető innovátorok” kategóriájába csupán Svédország, Dánia, Németország és Finnország tartozik. A jelentés megállapítja, hogy ezekben az országokban a legerősebb a kapcsolat a kutatás-fejlesztési tevékenység és az eredmények ipari hasznosítása között, jelentős a köz- és magánszféra K+F együttműködése, továbbá itt a legmagasabb a K+F-kiadások összege is.

Magyarország a „mérsékelt innovátorok” csoport tagjaként a tagállamok között a 19. helyet foglalja el az innovációs rangsorban. Az emberi erőforrásokhoz kapcsolódó, illetve az innováció gazdasági hatásait mérő néhány jellemző (pl. felsőoktatásban résztvevők aránya, nemzetközi tudományos publikációk száma, csúcstechnológiát képviselő termékexport, szabadalmi jogdíjakból származó, külföldről érkező bevételek aránya) tekintetében hazánk az uniós átlag felett teljesített, a többi mutató azonban az uniós átlag alatt van.

Kihívások a hazai KFI területén:

- Kevés a high-tech vállalkozás;
- Kevés a globális piacon versenyképes termék, szolgáltatás;
- Alacsony a nemzeti szintű KFI ráfordítás (a GDP 1,15%-a) és ezen belül a vállalati KFI ráfordítás (46%);
- Nem megfelelő a KFI stratégiai együttműködés és a K+F+I eredmények gyakorlati hasznosítása;
- A természettudományos és műszaki szakemberek száma alacsony (az EU15 átlagának egyharmada);
- Alacsony a szabadalmi aktivitás (a USPTO-nál az EU15 átlag 9%-a, EPO-nál 12%-a).

A magyar KFI rendszer erősségeit jelentik:

- A gazdaság nagyfokú nyitottsága;
- A különböző KFI támogatások portfólió gazdagsága;
- Magas színvonalú kutatási teljesítmények, jelentős eredmények a fizika, matematika, biológia, kémia, klinikai orvostudomány és a mérnöki tudományok területein;
- Viszonylag magas „kutatási termelékenység”. Az egy kutatóra jutó publikációk száma és a publikációk idézettségi mutatókkal mért színvonala közelebb áll az EU-átlaghoz, mint azt a finanszírozás mértéke sugallja;
- A tudomány-, technológia- és innováció-politika jogszabályi alapjai megfelelőek;
- Az intézmények és a keretfeltételek gyorsan fejlődtek és jelenleg sok tekintetben segítik az innovációt.

A magyar innovációs rendszer gyengeségei:

- Az üzleti szféra alacsony innovációs aktivitása, az alacsony szintű szabadalmi tevékenység;
- A KFI tevékenységek regionális kiegyenlítetlensége;
- Az innovatív kkv-k alacsony számaránya;
- A mobilitás és az együttműködés alacsony szintje;
- A KFI humán erőforrásainak elégtelensége – mérnöki és természettudományos végzettségűek alacsony aránya.

A hazai KFI rendszer érdemi javításáért ösztönözni kell:

- A magyar gazdaság (főleg a kkv-szektor) KFI és tudás-intenzitásának növelését,
- A vállalati innováció erősítését;
- A magyar kutatási infrastruktúra fejlesztését;
- A tényekre alapozott, kiszámítható kormányzati szakpolitikát;
- A hatékony KFI irányítási rendszert;
- A külső értékelések és a számonkérés teljes körű alkalmazását;
- A gazdaság egészében, különösen a kkv-k körében nem csak KFI alapú, és nem csak technológia alapú innovációk támogatását;
- A szakterületi prioritások kimunkálását;
- A kiegyensúlyozott támogatás-finanszírozási rendszer alkalmazását;
- A magyar innovációs rendszer nemzetközi nyitottságának ösztönzését.

### 1.2.2. KFI szakpolitikai háttér

Az új paradigmát tükröző, modern innováció-politikai megközelítés a legfrissebb nemzetközi trendek mellett épít a hasonló körülmények között, a gyakorlatban sikeresnek bizonyuló EU-tagországok jó gyakorlataira is. Általános a törekvés EU szinten és az EU tagállamaiban:

- EU/nemzetközi szinten kiváló egyetemek létrehozására.
- Az anyagi és szellemi erőforrások koncentrálására, kritikus tömegű kutatóbázisok létrehozására a húzóágazatok területén.
- Az egyetemek és a vállalkozások közötti tudás- és technológia-transzfer felgyorsítására és fokozására.
- A világ élvonalába tartozó tudományos és technológiai innovációs központok létrehozásának az elősegítésére szorosan együttműködve a gazdasági szférával. (Az oktatás-kutatás-innováció integrációja – EIT KIC kezdeményezés)

Az Új Széchenyi Terv Tudomány – Innováció programja olyan magyar gazdasági társadalmi modell megvalósítását támogatja, amelyben a nemzetközi léptékű ipari vállalati innováció az elkövetkező tíz évben egyre növekvő mértékben teret nyerve a gazdaság növekedési pályájának motorja lesz. A korábbiakban követett, KFI alapú technológiai innovációra épülő szakpolitika megújítása szükséges.

A hazai KFI rendszer problémáinak megoldása és a globális kihívásokra adandó helyes válasz érdekében az alábbi feladatokat kell megoldani az ÚSZT céljaival összhangban:

- A magyar gazdaság K+F és tudásintenzitásának növelése a feldolgozóipar és a szolgáltatások területén, nagy növekedési potenciállal bíró kkv-k, innovatív klaszterek, hazai és nemzetközi tudásforrásokhoz való kapcsolódások fejlesztése által.
- A hazai tudás-infrastruktúra (kutatóintézetek, egyetemek, főiskolák, tudásközpontok, stb.) erősítése és helyzetbe hozása annak érdekében, hogy a kitűzött nemzetgazdasági célok megvalósuljanak.

■ A hazai innovatív kkv-k helyzetbe hozása (forrásokhoz, információkhoz, piacokhoz való hozzásegítés, kompetenciák fejlesztése révén), a fiatal innovatív vállalatok (YIC) kiemelt „testre szabott” támogatása révén) Magyarországon a továbbfejlesztés irányát a Nemzetgazdasági Minisztérium koordinálásával készülő, a magyar KFI szakterület átfogó az EU következő pénzügyi időszakával összhangban levő Nemzeti Innovációs Stratégia (NIS) fogja meghatározni. Ennek kimunkálása során az alábbi hazai és nemzetközi trendek, szakpolitikai dokumentumok kerülnek figyelembe vételre:

- Nemzetközi dokumentumok: Europa 2020, Innovatív Unió, EU Horizon 2020, OECD Innovációs stratégiái stb.
- Hazai dokumentumok: ÚSZT, Nemzeti Reform Program Széll Kálmán Terv, Darányi Terv, Semmelweis Terv, a Magyar Növekedési Terv stb.

A NIS kiemelt céljai és főbb irányvonalai meghatározásra kerültek. Ezek a következők:

- a K+F ráfordítások GDP-hez viszonyított arányának (GERD/GDP) a 2010-es 1,16%-ról értékről 2020-ra a 1,8% értékre való növelése. (Jelenleg az uniós átlag 2,0%, a 2020-as cél 3,0%.)
- A vállalati ráfordítások (BERD) aránya érje el az összes K+F ráfordítás kétharmadát, vagyis a vállalati ráfordítások GDP arányosan (BERD/GDP) 1,2%-ra emelkedjenek 2020-ig.
- A hazai kutatás-fejlesztési és innovációs rendszert képessé kell tenni arra, hogy minél több külső forrást tudjon bevonni a 2014-2020-as uniós tervezési szakaszban.
- A hazai - különösen a vállalati - K+F bázis jelentős megerősítése, ezen belül a K+F munkahelyek számának a jelenlegihez képest, további 15.000 új K+F munkahellyel történő bővítése 2020-ig.
- Mintegy 300 fiatal, gyorsan növekvő, K+F-fel foglalkozó kis- és középvállalkozás (“gazella”) jelenjen meg Magyarországon 2020-ig.
- Legalább 10, a világ élvonalába tartozó és nemzetközi együttműködésben aktív tudományos műhely megerősítése.

A készülő magyar nemzeti innovációs stratégia jellemzői:

- épít az EU tagországok sikeres gyakorlatára,
- innovációs szemlélete a technológiai innovációnál szélesebben értelmezett,
- fókuszában a hasznosítás-orientált K+F, illetve a vállalkozások innovációs-teljesítménye áll,
- megújított támogatási rendszer (ösztönző adórendszer, új pályázati struktúrák, tőkepiaci eszközök súlyának növelése stb.),
- ösztönző KFI jogszabályi és adópolitikai környezet kialakítása,
- egységes KFI monitoring és értékelési rendszer kialakítása, TÉT Obszervatórium létrehozása (tényekre épülő politikaformálás).

### 1.2.3. A NIH működésére ható szakpolitikai tényezők

Magyarország jelenlegi nehéz gazdasági helyzetének javítására olyan eredményes intézkedések szükségesek, melyek hosszútávon is stabilitást, illetve fenntartható növekedést biztosítanak. Az új kihívásoknak és az új gazdaságpolitikai környezet következtében a NIH működésében új megközelítések szükségesek:



### Versenyképesség erősítése

- Egy ország gazdasági helyzete és a vállalatok helyzete között erős kölcsönhatás mutatkozik. A vállalatok helyzetét a gazdaság recessziója éppúgy meghatározza, mint ahogy a vállalatok rossz gazdasági helyzete kihat az ország gazdaságára. Az innovációt támogató intézményeknek tehát elsőrendű feladata, hogy elősegítsék a vállalatok, és ezáltal az egész ország versenyképességének növekedését.
- Magyarország regionális fejlettségi térképe az egyes régiók között jelentősen eltérő gazdasági fejlettséget mutat. Az ország iparának nagy része egyes régiókban (mindenekelőtt a Budapestet tartalmazó Közép-magyarországi régióban) és nagyvárosokban koncentrálódik. A többi régió gazdasági szempontból elmaradottabb. Az ország versenyképességének erősítése érdekében az innováció eszközeivel is elő kell segíteni a regionális különbségek csökkentését.
- A gazdasági válság és a korábbi időszak intézkedései nem segítették elő a munkanélküliség problémájának megoldását, vagy legalább csökkenését, így továbbra is jelentős gondokat okoz az állástalanok magas száma. Az innováció eszközeivel is segíteni kell az új munkahelyek létrehozását.
- A társadalom és a gazdaság története egyértelműen azt mutatja, hogy a fejlődés motorja a verseny, az innováció. A létért, a fennmaradásért, a gazdasági előnyökért folyó ádáz küzdelem kényszeríti ki az új, hatékonyabb megoldások létrehozását. Mindezek azt bizonyítják, hogy akkor van innováció, ha van motiváció. Az innováció eddigi helytelen megközelítése miatt az állam által biztosított támogatások nem érték el megfelelő mértékű fejlődést. Fel kell ismerni, hogy az innováció elsősorban nem csak az anyagi támogatás mértékétől függ, hanem a gazdasági és piaci növekedési lehetőségek és a stabil környezeti feltételek által megteremtett kellő motivációtól is. *A soros magyar EU elnökség alatt Magyarország az EU Versenyképességi Tanács 2011. áprilisi gödöllői informális ülésén olyan kérdéseket vetett fel, amelyek megvitatása hozzájárult az EU és a tagországok jövőbeli versenyképességének erősítéséhez, illetve ráirányította a figyelmet az innovációs rendszerek hatékony működésének fontosságára a versenyképesség növelése szempontjából. A beterjesztett „Future Perfect – Discussion Paper for Informal Meeting of Ministers of Research (Competitiveness Council)” című magyar vitairat az EU 2020 Stratégia Innovatív Unió zászlóshajó kezdeményezésével összhangban a következő témakörökre koncentrált:*
  - az innováció ösztönzése,
  - a globális társadalmi-gazdasági kihívások kezelése,
  - az európai tudományos bázis megszilárdítása,
  - a kiválóság elterjesztése.

*A „Be innovative – Go international” című másik magyar vitairat a nemzeti kkv-k helyzetbe hozásával és nemzetközi piacokra való lépésükkel kapcsolatos stratégiai kérdéseket és feladatokat vetett fel.*

### A KFI eredmények piaci hasznosulásának segítése

- Az innováció egy kreatív ötletből születő folyamatot jelöl, amely egy új, vagy jelentősen javított termék (áru, szolgáltatás), illetve eljárás bevezetésének üzleti célból történő megvalósítási folyamata. Egy innovatív ötlet piacra jutás nélkül nem más, csak egy meg nem valósított elképzelés.

- Az innováció menedzselésénél, elemzésénél, mérésénél (indikátorok), értékelésénél nagyobb hangsúlyt kell kapnia a gazdasági megközelítésnek. Vizsgálni kell, hogy adott innovációs termék mennyire piacképes, milyen hozzáadott értékkel bír, ezáltal milyen mértékű haszon várható belőle. A létrehozott termék, szolgáltatás haszna a gazdaság több szintjén is megmutatkozik: egyrészt a vállalatnál árbevételként, másrészt – az árbevételből adódóan – az államnál adóbevételként.
- Alapvető szempont, hogy az innováció mindig a vállalatoknál jelenik meg, és onnan indulva gyűrűzik keresztül a gazdaságon.
- Az innováció menedzsment tevékenysége segíti az innováció megvalósulását, hatékonyságát, elhárítva az innováció akadályait, melyek a következők lehetnek:
  - természeti környezet akadályai,
  - kulturális, mentális akadályok,
  - politikai akadályok,
  - finanszírozási akadályok,
  - infrastrukturális vagy fizikai akadályok,
  - együttműködési, intézményi akadályok,
  - emberi vagy humán akadályok.
- Az innováció ösztönzését oly módon kell megvalósítani, hogy a vállalat ne egyszerűen a sok közül egy lehetőségként tekintse az innovációs fejlesztést, hanem az egyetlen eredményes, versenyképességet, gazdasági növekedést hozó megoldásként értékelje.

### Stratégiai szempontok érvényesítése

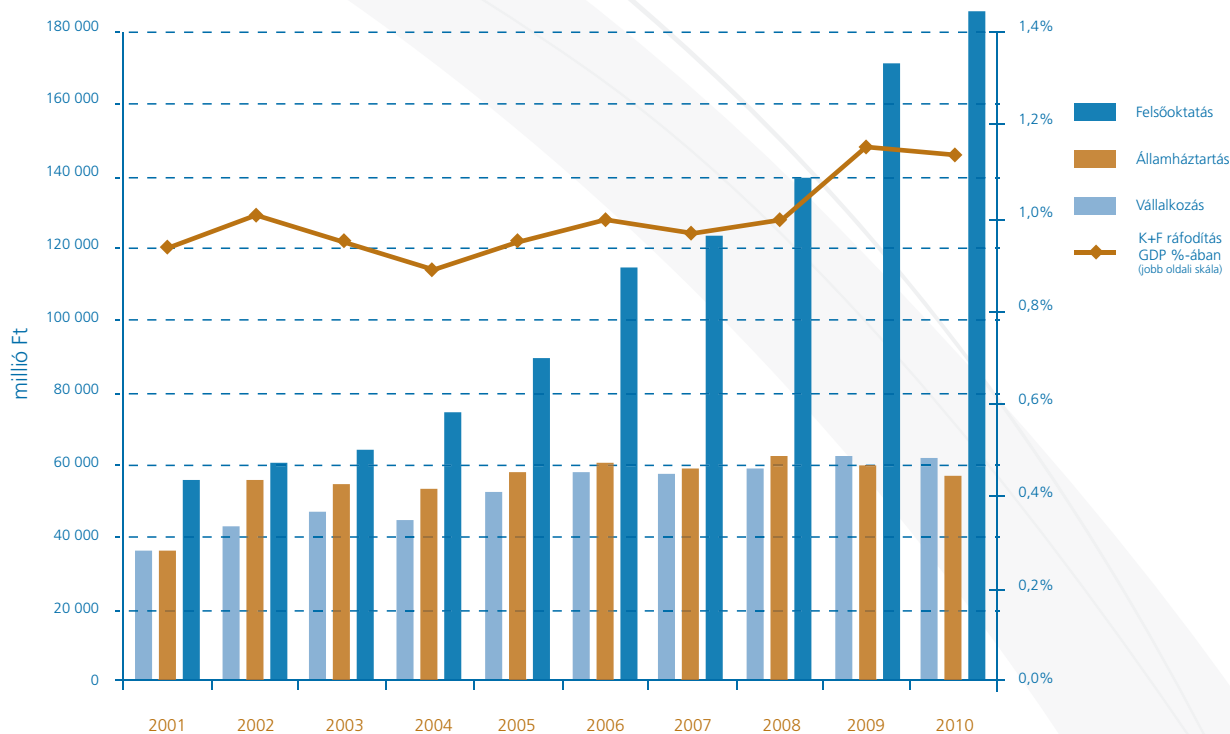
- A stratégia és a fejlesztési koncepciók megalkotásánál, nyomon követésénél és az eredmények ismeretében javasolt szükséges módosításánál kiemelt szerepet kell kapnia a NIH keretein belül 2011-ben létrejövő TÉT Obszervatóriumnak. Az Obszervatórium fontos célja a KFI és a kapcsolódó gazdasági környezet feltérképezése, mely elengedhetetlen tényezője a hatékony stratégiai lépések tervezésének, megalkotásának. Egy terület kellő ismerete nélkül nehezen vagy egyáltalán nem ismerhetők fel a nem megfelelő működést okozó problémák. A problémák pontos definiálása nélkül pedig nem határozhatók meg eredményes megoldási irányok és intézkedések.
- Stratégiai célként kell fejleszteni a régiók, és az egyes régiókban működő vállalkozások gazdasági versenyképességét, innovativitását. Ennek fontos eszközei az elérhető, felhasználó-barát innovációs szolgáltatások.
- A hatékony KFI eredmények elérése érdekében nem elég egyetlen eszközt, támogató, fejlesztő vagy szabályozó mechanizmust alkalmazni, hanem kiegyensúlyozott támogatási rendszer (policy mix) alkalmazására van szükség, amely biztosítja a nemzeti innovációs rendszer összehangolt működését.

*Ezt igazolja, hogy a hangsúly a nemzetközi gazdaságpolitikában is az adóversenyről a telephelyversenyre, mára pedig a rendszerek versenyére helyeződött át. A rendszerek versenye hasonlít a marketingben előforduló helyzethez, ahol „megoldáscsomagok” versenyeznek, nem csak egyes paraméterek, mint pl. az adókulcsok. Az adópolitika mellett a képzés, az infrastruktúra, a logisztika vagy a szociális rendszerek is szerepet játszanak a versenytényezők között.*

- A folytonos tanulás (a verseny régi-új játékszabálya) és az újrapozicionálás a versenyképesség szempontjából alapvető szükségszerűvé válik – ez veszély és egyben lehetőség is lesz. A nemzeti sajátosságokra épülő gazdasági (és ezen alapuló innovációs) modellek az egyes gazdasági területeken a legjobbak által kifejlesztett megoldásokat ötvözik a saját és egyedi, nemzeti lehetőségeknek megfelelően. Ez az alapelve az innovációt menedzselő intézményekre is érvényes.

### Kiegyensúlyozott KFI ösztönző eszközrendszer

- A kutatás-fejlesztés és innováció, mint társadalmi–gazdasági funkció, egyike a legösszetettebb szakterületeknek, ebből következően eredményes stimulálásához a fejlesztéspolitikai intézményrendszer minden eszközének koordinált használata (kiegyensúlyozott policy mix) szükséges. A társadalom felzárkóztatásának kulcskérdése, hogy a célok elérése érdekében milyen erőforrásokat, eszközöket vagyunk képesek mozgósítani, továbbá, hogy a mozgósított erőforrásokat milyen hatékonysággal tudjuk felhasználni, alkalmazni.
- Az innovációs teljesítményeket közvetlenül, egyaránt befolyásolják a keresleti és a kínálati tényezők. Általában a KFI tevékenység hatékonyságának lényege, hogy ezen tényezőknek közel egy időben, hasonló minőségi színvonalon, folyamatosan és összehangoltan kell rendelkezésre állnia, és erről az érintetteknek - a K+F tevékenységet igénylőknek - információval kell rendelkezniük, hogy gyorsan és bürokrácia-mentesen tudják használni azokat.



1.4. ábra: A kutatás–fejlesztési ráfordítások alakulása szektoronként és nemzetgazdasági szinten (Forrás: Központi Statisztikai Hivatal)

- A KFI támogatási és szabályozási eszközök terén hazánk felzárkózott a világ élvonalához, megállapíthatjuk, hogy nincs olyan fontosabb eszköz, amely Magyarországon ne állna rendelkezésre, miként ezt az OECD Magyarországról készített innovációs országtanulmánya is megállapította. Ezeknek az eszközöknek a finanszírozása – az EU transzfer mechanizmusoknak is köszönhetően – folyamatosan biztosított. Ugyanakkor látni kell, hogy a fenti eszközök megalapozott stratégia nélkül kerültek kifejlesztésre, nem alkotnak kiegyensúlyozott rendszert, és nem kiszámíthatóan stabilak. Ebből következően hatásuk a reál-folyamatokra nem éri el az elvárt mértéket. Ezen a téren megindultak a stratégiai folyamatok.  
*Az elmúlt években a rendelkezésre álló forrásokat, eszközöket nem koncentrálták, a támogatási és egyéb lehetőségek egymástól függetlenül állnak rendelkezésre, az intézményi széttagoltság miatt a K+F területén (illetve más területeken) nem biztosított a koordinált fejlesztéspolitikai eszközhasználat. Az intézményi széttagoltság állandó versenyhátrányt jelent hazánk számára. Ezt a létező rendszerhibát felülírni, megfelelően koncentrált, egyértelmű felelősségi és hatáskörökkel rendelkező, minden szinten hatékonyan együttműködő intézményi struktúrával lehet.*
- Az innovációs fejlesztések kiemelt eleme lehet az inkubátor hálózat hatékony tétele. Ennek eszközeként az inkubátor házak lehetőséget nyújthatnak az induló innovatív kkv-knak, hogy kedvező költségek (alacsony rezsivel biztosított helyszín és munkakörülmények) és szolgáltatások mellett kezdjék meg működésüket, kedvező tőkebefektetést (magvető és kockázati tőke) érhessenek el, majd megerősödve a kifejlesztett magas innováció tartalmú termék, szolgáltatás révén piacra juthassanak.
- Az innovátorok másfajta támogatási lehetősége rejlik abban, ha különféle ösztönzők segítségével (pl. beszállítóként) hozzásegítjük őket a multikkal való együttműködéshez.  
*Jó példa erre az amerikai modell, ahol a kisvállalat valósítja meg az innovációs fejlesztést, a nagyvállalat pedig biztosítja a kifejlesztett termék, szolgáltatás piaci érvényesüléséhez szükséges eszközöket (marketing, hálózat, kapcsolatok stb.), lehetővé téve ezáltal szélesebb piacokra történő bevezetést, illetve estelegesen a világpiacon kitörést.*
- A gátakat szabó bürokrácia és túlszabályozás leépítése, valamint a piaci hozzáférés mind egyszerűbb és költséghatékonyabb lehetővé tétele alapvető követelmény. Az adminisztrációs terhek csökkentése felé tett lépések közül kiemelendő a kormányablakok felállítása, melyek „egyablakos” tájékoztatási és ügyintézési rendszerként segítik a gyorsabb ügyintézés lebonyolítását.  
*A megfelelő, bürokrácia mentes üzleti környezet kialakítása rendkívül fontos, mert serkenti a vállalkozó kedvet, és a mai technológiai fejlettségénél és piaci nyitottságnál lehetővé teszi a vállalkozások itthon maradását. Egy külső tőkeinjekció a túlzott bürokrácia esetén olyan, mintha gázt adnánk egy autónak, miközben a másik lábunk a féken marad.*

### A regionális KFI fejlesztések

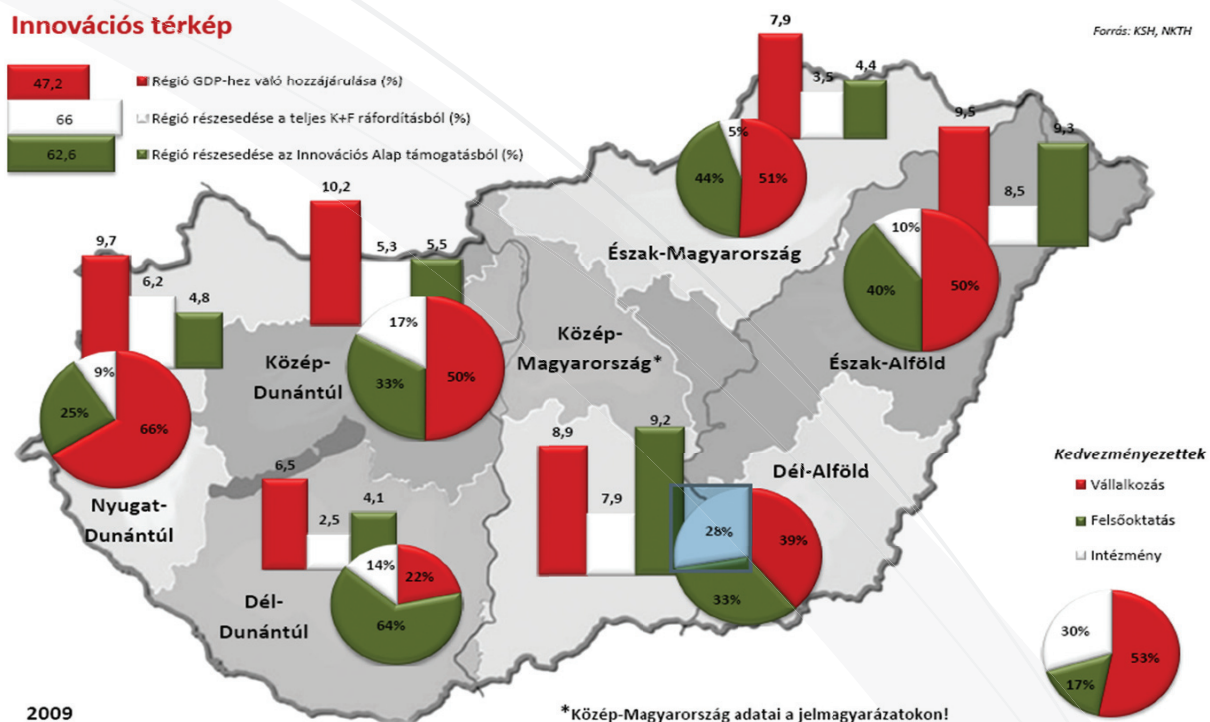
- Jelenleg Magyarországon a regionális kiegyenlítődés, a munkahelyteremtés és a kkv-k fejlesztése olyan (egymással összefüggő) sürgős és hosszútávon eredményes megoldásra váró intézkedési területek, melyekre a gazdaságpolitika, illetve azon belül az innovációs fejlesztési koncepciók megvalósítása során is kiemelt figyelmet kell fordítani.
- Magyarország régióinak eltérő gazdasági, ipari súlyát a kevésbé fejlett régiók fejlesztésével kell egyensúlyba hozni. Ehhez megfelelő eszköz lehet a kkv-k fejlesztése, innovativitásuk fokozása, hiszen ők azok, akik a kisebb gazdasági súlyú régiókban is jelen vannak. A régiók gazdasági fejlődése révén az új bete-

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012

lepülő vagy már meglévő és fejlődő ipari szegmensek az adott régióban – és ez által országos szinten is – munkahelyeket teremtenek.

- Erősíteni kell a lokális – 30 km-es kiterjedésű - piacokon működő kkv-k versenyképességét. A kkv-k azon túl, hogy uralhatják ezeket a területeket, a fejlesztések révén a közülük kikerülő leginnovatívabbaknak lehetőségük nyílik piacaik kiterjesztésére. A lokális piacokra legerősebb állami behatással, leghatékonyabb szabályozó eszközökkel az önkormányzatok bírnak.
  - Az önkormányzatok vannak aktívan jelen adott régióban, és rendelkeznek leginkább a helyi viszonyok, sajátosságok ismeretével, és nekik legnagyobb a rálátásuk a lehetséges, eredményre vezető fejlesztési irányokra. Nem mellékesen az önkormányzatoknak legalább annyi érdeke fűződik a saját régiójuk fejlesztéséhez, mint maguknak a vállalatoknak, és az ott élő állampolgároknak. Mindezeket figyelembe véve a régiók fejlesztési, innovációs koncepcióinak kidolgozását és megvalósítását az önkormányzatokkal együttműködve lehet hatékonyan elérni.*

### Innovációs térkép



1.5. ábra: Magyarország innovációs térképe

- Az önkormányzatokon keresztül megvalósított kkv ösztönző mechanizmusokon túl természetesen országos szinten is lehet erősíteni a helyi piacokon működő kkv-k szerepét. Ennek egy lehetséges módja a jogszabályi környezet átalakítása oly módon, hogy az a kkv-knak kedvezzen pl. állami beszerzések esetén (a jogszabályok továbbfejlesztésével oly módon, hogy a helyi beszerzéseket az adott régió kkv szektorából valósítsa meg az állam stb.).



- Az önkormányzatok a kkv-k erősítését a szabályozók alkalmazásán túl közvetve is támogathatják. A kkv-k működésük során (főleg a kezdeti, indulási időszakban) sokszor küzdenek azzal a problémával, hogy a megtermelt bevétel döntő részét (rosszabb esetben az egészet) felélik a költségek, melynek jelentős részét képezi például a bérleti díj. Működésük támogatásának eszköze lehet ezért például az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok bérbeadásánál a kkv-k-nak nyújtott speciális kedvezmények, lehetőségek biztosítása.
- Az innovációs fejlesztések régiókra kifejtett hatásának áttekintése során is szem előtt kell tartani, hogy nem az egyes vállalatok – átmeneti segítséget nyújtó – támogatása a cél, hanem olyan vállalati környezet biztosítása, mely önmaga generálja a fejlődést.

A régiók fejlesztése során elérendő célok a következők:

- versenyképesség növelése a gazdaság legjelentősebb szektoraiiban, a helyi földrajzi és társadalmi adottságok kihasználásával;
- folyamatosan és jelentősen fejlődő (vállalati és regionális) infrastruktúra;
- élhető környezet és megfelelő szintű életminőség biztosítása,
- teljes nyitottság a szomszédos régiók, országok, az EU és a világ felé.

A célok eléréséhez prioritást kell kapniuk a következőknek:

- Az innovációs infrastruktúra, a szolgáltatási és a finanszírozási rendszer fejlesztése: → innovációs szolgáltatások és K+F infrastruktúra fejlesztése, igénybevételének ösztönzése; → kutatói és szakértői hálózatok kialakítása, kapcsolatrendszerek generálása; → információkhoz, adatbázisokhoz való hozzáférés, a tudástranszfer működésének javítása; → innovációs pályázati rendszerek fejlesztése, működtetése; → tőkebefektetés és kockázati tőke kínálati és keresleti feltételeinek javítása, forráskoordináció.
- Környezeti kapcsolatok és feltételrendszerek fejlesztése: → az innováció népszerűsítése, a K+F eredmények széles körű megismertetése; → regionális tudásközpontok, innovációs centrumok szellemi műhelyeinek fejlesztése; → a kutatói személyi állomány fejlesztése, a kutatói életpálya vonzóbbá tétele, a kutatói mobilitás fokozása; → innovációhoz kapcsolódó oktatás feltételeinek és belső struktúrájának fejlesztése, a piaci igényeknek megfelelő tudástranszfer elősegítése; → a minőségi szemlélet és az innováció vezérelt vezetési módszerek terjesztése; → benchmarking módszerek kifejlesztése és alkalmazása, az innovációs potenciál mérése.
- A vállalkozások innovációs képességének, hálózatosodási feltételeinek, technológia- és tudásintenzív fejlesztéseinek elősegítése: → K+F, innováció- és versenyképesség fejlesztése a kkv-k körében; → piacképes, fenntartható K+F programok kidolgozásának és megvalósításának ösztönzése; → a csúcstechnológiákhoz kapcsolódó, alkalmazott K+F tevékenység és piacvezérelt technológiafejlesztés támogatása; → regionális és lokális gazdasági-, hálózati- és K+F magpontok kialakítása, innováció vezérelt fejlesztése; → vállalkozások és innovációban érintett intézmények együttműködésének, innovációs hálózatainak kialakítása, fejlesztése; → innovációs eredmények piacra lépésének elősegítése.

### Támogatás a kitörési pontok és húzóágazatok mentén – húzóágazati potenciálok

- Az ország területi régióinak fejlesztésével párhuzamosan az ipar, a gazdaság szakterületeit is formálni kell oly módon, hogy ki kell jelölni húzóágazatokat, melyek a gazdaság fejlődését, a regionális kiegyen-

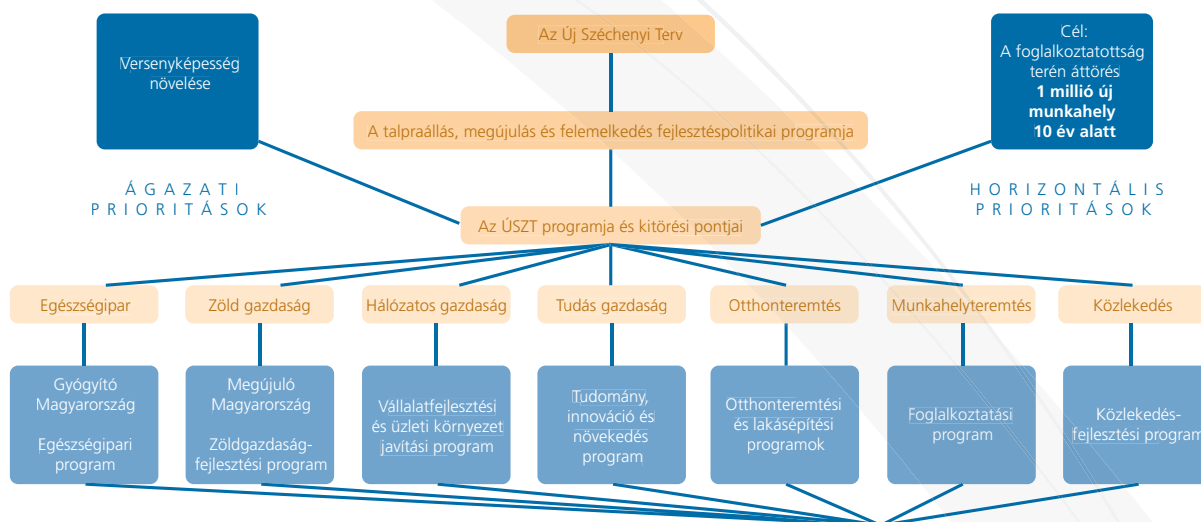
## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012

lítődést és a munkahelyteremtést egyaránt szolgálják. Húzóágazat lehet az az ágazat, amely a gazdaság egészére jelentős pozitív hatást gyakorol azáltal, hogy:

- termelési értéke és exportja jelentős részt képvisel a nemzetgazdaság teljesítményéből;
- fejlődési dinamikája meghaladja az átlagot;
- foglalkoztatásra gyakorolt hatás jelentős;
- jó minőségű humántőkét igényel,
- élenjáró technológiai színvonalat képvisel;
- folyamatos termékfejlesztést igényel, ezzel serkentve a K+F és innovációs folyamatokat;
- keresletet támaszt más ágazatok termékei iránt, elősegítve a vállalati együttműködések kialakulását, elmélyülését.

A legfontosabb kitétel azonban az, hogy húzó hatást gyakoroljon gazdasági környezetére, fejlődésével magával húzza, szükségessé tegye más ágazatok fejlődését. Egy ágazat fejlesztésének nem csak magát az iparágat kell érintenie, hanem makrogazdasági környezetét is: így az oktatást, kutatás–fejlesztést, technológiát, értékesítést és a beszállítói hálózatot is.

### A MAGYAR GAZDASÁG SZÁMÁRA A HÉT KITÖRÉSI PONT



#### A versenyképesség növelésének főbb elemei

Adócsökkentés  
Adók számának csökkentése  
A vállalatok adminisztratív terheinek csökkentése  
A hazai EU-s támogatási forrásokhoz való hozzáférés egyszerűsítése  
A versenyt torzító egyensúlyhiány megszüntetése  
A korrupció radikális visszaszorítása

#### Alapelvek



1.6. ábra: Magyarország innovációs térképe

- Az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) is gazdaságpolitikai prioritások mentén jelöli ki a kormányzat által preferált iparágakat. Ennek azért van kiemelt jelentősége, mert Magyarország fejlesztési forrásai nem elegendőek ahhoz, hogy a globális versenyben versenyképesek legyünk minden ágazatban. Ezért kell kitörési pontokat kijelölni, és kormányzati támogatással a magántőkét is a kiválasztott irányokba mozdítani. Az Új Széchenyi Terv a fentiek figyelembe vételével a következő ágazati kitörési pontokat jelöli meg: egészségipar, hálózati gazdaság, zöldgazdaság és tudásgazdaság. Az ÚSZT az ágazati kitörési pontokon túl horizontális kitörési pontokat is megjelölt: otthonteremtés, munkahelyteremtés és a közlekedés.
- Az ÚSZT tudásgazdaság kitörési pontjának megvalósítását szolgálja a Tudomány–Innováció Program. Az ÚSZT Tudomány–Innováció Programjának fő prioritásai:
  - Horizontális prioritások:
    - emberi erőforrások fejlesztése;
    - konkrét vállalkozásfejlesztési lépések a hazai innovatív cégek helyzetbe hozására;
    - nemzetközi együttműködések erősítése;
    - a nemzeti innovációs rendszer kormányzati irányítási rendszerének átalakítása, jogszabály alkotási lépések).
  - Ágazati prioritások:
    - a mobilitás, járműipar és a logisztika;
    - az egészségipar;
    - az informatika és a számítástechnika;
    - az új energetikai és környezetvédelmi fejlesztések, melyekkel a gazdaság, illetve a társadalom működésének biztonságát lehet elérni;
    - agrárium;
    - kreatív iparágak.

A fő preferált ágazati irányvonalak kijelölése után, a következő nélkülözhetetlen lépés azon állami beavatkozások meghatározása, melyek a kijelölt ágazatokat valóban segítik a húzóágazattá válásban.

- A kiemelten kezelt ágazati prioritások (húzóágazatok) innovációs tevékenységének támogatása mellett a magyar gazdaság tudásalapú növekedésének másik jelentős hajtóerejét a kis- és középvállalkozások résziaci pozíciójú originális innovációi jelentik, amelyeknek a globális piacra jutását a hazai referenciapiacok megteremtésével, demonstrációs projektekkel – az itt jelenlévő multinacionális vállalatok bevonásával – kell az államnak segítenie. A beszállítói iparban a termékek integráltsági szintjének emelése a fejlődés kívánatos iránya, ezt stratégiai kutatási projektekkel és a vállalkozások integrálást ellátó funkciójának támogatásával kell elősegíteni. Lényeges szempont az európai uniós pénzforrások gazdaságfejlesztési célú átcsoportosítása, elsősorban a „high-tech”, illetve az innovatív vállalkozások felé.
- Minden vállalkozás számára fontos, hogy több lábon álljon, tehát ne csak egy vállalattal legyen szerződéses kapcsolatban, hanem bizonyos termékeikre különböző felvevő kört találjon. Az államnak lehetősége van ebben segíteni az üzleti vállalkozásokat, a külképviseltek és egyéb szervezetek bevonásával olyan információs rendszert építhet ki, amely egyfelől felméri a világpiacon igényeit, másfelől tisztában van az ország kapacitásaival. Egyes termékekre kötött államközi kereskedelmi egyezményekkel elő lehet segíteni az export növekedését.

- Bár jelenleg az állami támogatásokra fordítható keret korlátozott mértékben áll rendelkezésre, mégsem hanyagolható el a beruházás ösztönzés ilyen formában történő alkalmazása. A támogatások preferáltan legyenek hozzáférhetőek a kiemelt ágazatok vállalatainak, megszabott feltételekkel, pl. a magyar beszállítói arány meghatározott ütemezésű és mértékű növelésével. Ez alatt az időtartam alatt azon hazai kis- és középvállalkozások részesülhetnek befektetési támogatásban, melyeket a „fő befektető” érdemesnek talál az együttműködésre.
- A fejlesztések hatékonyságát azzal is lehet még növelni, ha az állam a kitörési pontokhoz kötődő, támogatást elnyerő kis- és középvállalkozások számára a fejlődésükhöz szükséges egyéb szolgáltatásokat is biztosít. Ilyen szolgáltatás például az üzleti kapcsolatok közvetítése, az egyedi exportfinanszírozás, a gazdaság-diplomáciai támogatás, a marketing támogatás, az innovációs szolgáltatások erősítése.
- A kkv-k – húzóágazatokhoz kapcsolódó – fejlődésének elősegítésére elengedhetetlen a vállalatok megfelelő informáltságának biztosítása, és teljes körű tájékoztatás nyújtása az állami pályázatokról. A magyar kis- és középvállalatokat képessé kell tenni a pályázatokon való sikeres részvételre, megfelelő szolgáltatási rendszerek működtetésével. Ennek érdekében hozzá kell jutniuk a szükséges információkhoz, és meg kell tanulniuk a pályázatírás hatékony módját.

*A jövőkép és változásmenedzselés jó példája Finnország, ahol a kilencvenes évek erdő- és fémipari gazdaságát az új évezredre egy olyan szerkezet váltotta fel, amelyben a nyersanyagok, az energia és nagyrészt a tőke helyett is a tudás dominál. Magyarország jelenlegi vetélytársai már nem csak a középkelet-európai, hanem a távol-keleti országok is. Magyarország versenyképességének fokozásához azonban olyan húzóágazatok kijelölése is szükséges, melyek a gazdaság egészére eredményesen hatnak, és legalább részük ún. „válságálló iparág”, ágazati terület.*

### Hatékony szellemi tőke

- A gazdaság fejlesztéséhez, az innovációs koncepciók megvalósításához elengedhetetlen az oktatási, képzési rendszer továbbfejlesztése, hatékonytá tétele.  
*Az oktatás és képzés fontosságának, és kiemelt szerepének egyik jó példája Finnország, amely 1990-93 között a második világháború utáni európai gazdaságtörténet egyik legsúlyosabb válságával szembesült. A finnek ebben a nehéz helyzetben a legjobb döntéseket hozták. Átfogó takarékosági programot indítottak, hogy elkerüljék az újabb külföldi hitelfelvételt, ezáltal elkerülték az IMF-mentőakció igénybevételét. A legfontosabb azonban mégis az volt, hogy a megszorítások éveiben elkezdtek beruházni az emberbe. Az oktatásra és kutatásra fordított összegeket nem csökkentették, sőt a válságot követő négy esztendőben 74 százalékkal még növelték is. Mindezek eredményeként a következő évtizedben Finnország a leggyorsabban növekedő gazdaságok közé került Európában. Ennek a szárnyalásnak, mint közismert, a húzóereje a Nokia volt, amely az oktatásba és a kutatásba fektetett pénzek növelésének egyik fő haszonélvezője lett.*
- Magyarország természeti erőforrásai egyes gazdaságokhoz viszonyítva elenyészőnek mondhatók (nincsenek óriási olajkészleteink, gázkitermelésünk, nem versenyezhetünk az ázsiai tömegtermeléssel stb.). Erős viszont hazánk a szellemi tőke terén. Azonosítani kell azon állami lehetőségeket, hogy a szellemi tőkét kiaknázva hogyan javítható az ország gazdasági helyzete.
- A szellemi tőke hasznosításának alaplépése a megfelelő oktatási, képzési rendszer működtetése. Magyarországon a kialakult képzések java öncélú, nincs aktív koordináció az oktatási intézmények és a piaci szféra szereplői között. Számtalan képzés csak egy „újabb papírt” ad a képzést sikeresen elvégzők kezébe, de lehetőséget a megszerzett tudás hasznosítására, elhelyezkedésre nem (pl. alacsony vagy

egyáltalán nincs munkavállalási lehetősége annak a friss diplomát megszerzett fiatalnak, aki egy, a már többszörösen telített szakmák közül választott magának).

- A munkaalapú gazdaság fenntartásában kiemelt szerepe van a képzés, oktatás továbbfejlesztésének. Passzív tanulási modell helyett az aktív, gyakorlatias és problémamegoldó képességeket kialakító modell kell preferálni. Ez lehetővé teszi a más országokban kifejlesztett csúcstechnológiák magyarországi gyors elterjedését, alkalmazását, és fokozza a saját innovativitást.
- Az alap- és felnőtt képzésnek igazodnia kell a piaci igényekhez, amely egy jól működő információs rendszerrel rövid és középtávon előre jelezhetővé válhat. Alapozó képzés szintjén a nyelvoktatásra és számítástechnikai képzésekre kell koncentrálni, az egyéb képzéseket pedig a vállalati igényekhez igazodva kell indítani. A beruházás megvalósítási ideje alatt a szükséges munkaerő kiképezhető, így a képzésen résztvevők számára a befektető garantáltan munkahelyet biztosít.
- Közép- és felsőfokú képzés tekintetében is fontos követelmény, hogy tudja követni a munkaerőpiac változásait. Ehhez elengedhetetlen egy olyan rugalmas képzési rendszer, ahol az egyes szakirányok képzési létszámát évről évre felülvizsgálják és a munkaerőpiac igényeihez igazítják. Az alapképzéshez adott támogatások szabályozásával az állam aktív résztvevője lehet ennek a folyamatnak. A hiányszakmák képzését vonzóbbá lehet tenni az ösztöndíjrendszer differenciálásával. Hiányszakmák esetében az adott képzés állami támogatása magasabb, ezzel párhuzamosan a tanulóknak kiadott ösztöndíj is magasabb, mint egyéb szakirányokon. Így egyaránt fokozható a képzés iránti intézményi és egyéni érdeklődés is.
- Egy vállalkozás sikertelen működésének oka lehet, hogy vezetése nem rendelkezik elegendő információkkal a piaci mechanizmusokról, a kitörési lehetőségekről vagy a vállalati környezetét meghatározó, szabályozó elemekről. Ennek kiküszöbölésére a képzések egy speciális fajtájaként bevezethető a vállalatok (elsősorban kkv-k) számára a vállalkozóvá válást segítő oktatás, valamint a korszerű menedzsment oktatás és képzés.
- A képzési rendszer irányításában kiemelt szerepet kell kapnia az állami koordinációnak, mellyel el kell érni, hogy a – piacon oly jótékony hatású – verseny az oktatásban is érvényesüljön és kifejtse minőségjavító hatását. Az államnak fentiekén túl hangsúlyosan kell kezelnie a szereplők (piaci szféra, oktatási intézmények, képzésben résztvevő személyek) megfelelő informálását is, mert a legjobb intézkedések is eredménytelenek maradnak, ha a résztvevők nem rendelkeznek a sikeres megvalósításukhoz kellő információval és érdekeltséggel.
- A kutatás-fejlesztés és az innováció társadalmi megítélése és befogadása jelentősen befolyásolja a tevékenység társadalmi-politikai súlyát, a képzési orientációt és a szakma elismerését. Ezen a területen is kiemelt jelentősége van a társadalmi ismeretterjesztésnek, a hazai és nemzetközi tudományos és technikai eredmények megismertetésének, és az életen át tartó tanulás különböző eszközeivel való képzésnek, ismeret- és kompetenciafejlesztésnek.
- A jelenleg elérhető hazai, EU-s és egyéb nemzetközi K+F-re és innovációra vonatkozó információs források, adatbankok statikusak, egyirányú kommunikációt megvalósítók, interakciót és széleskörű, szakmai mélységű, de élményalapú ismertetést nem nagyon tesznek lehetővé. A tudomány, az innováció aktuális eredményeit, jó példáit bemutató médiamegjelenések országonként esetlegesen. Szükség lenne egy szervezett, kölcsönösségen alapuló, egymást erősítő európai médiahálózat, médiabank felállítására, működtetésére. A kutatás-fejlesztés és az innováció naprakész információs elemző bázisának kialakítása,



bővítése és hatékony alkalmazása jelentősen erősítené a legújabb nemzeti és nemzetközi eredmények társadalmi megismerését, befogadását és oktatását, valamint az innovációs kultúra, a kreativitás fokozásával a gazdaság innovatív fejlődését, növekedését segítené elő.

# 2.

## A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL FELADATAI AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI MUNKAMEGOSZTÁSBAN

### 2.1. Államigazgatási munkamegosztás a kutatás-fejlesztés és innováció (KFI) területén

A Kormány a KFI területet a gazdasági növekedés egyik meghatározó forrásának tekinti, a hazai gazdaság fenntartható növekedési pályára állításában pedig fontos szerepet szán az eddigieknél hatékonyabban működő KFI politikának és nemzeti innovációs rendszernek, különös tekintettel az innovatív kis- és közepes vállalatok (kkv) munkahelyteremtő potenciájára, az originális termékek előállítására, a tudatos szellemi termék exportra. Emellett fontos cél a vállalati innováció jelenlegi szűk bázisának a szélesítése, beleértve a nem technológiai innováció különböző formáit is.

A célok elérése érdekében elindított kormányzati intézkedések kiterjedtek a KFI szakpolitikák és támogatási programok átfogó felülvizsgálatára, új programok indítására, a kapcsolódó intézményi és irányítási rendszer átalakítására, valamint a releváns jogszabályi környezet javítására.

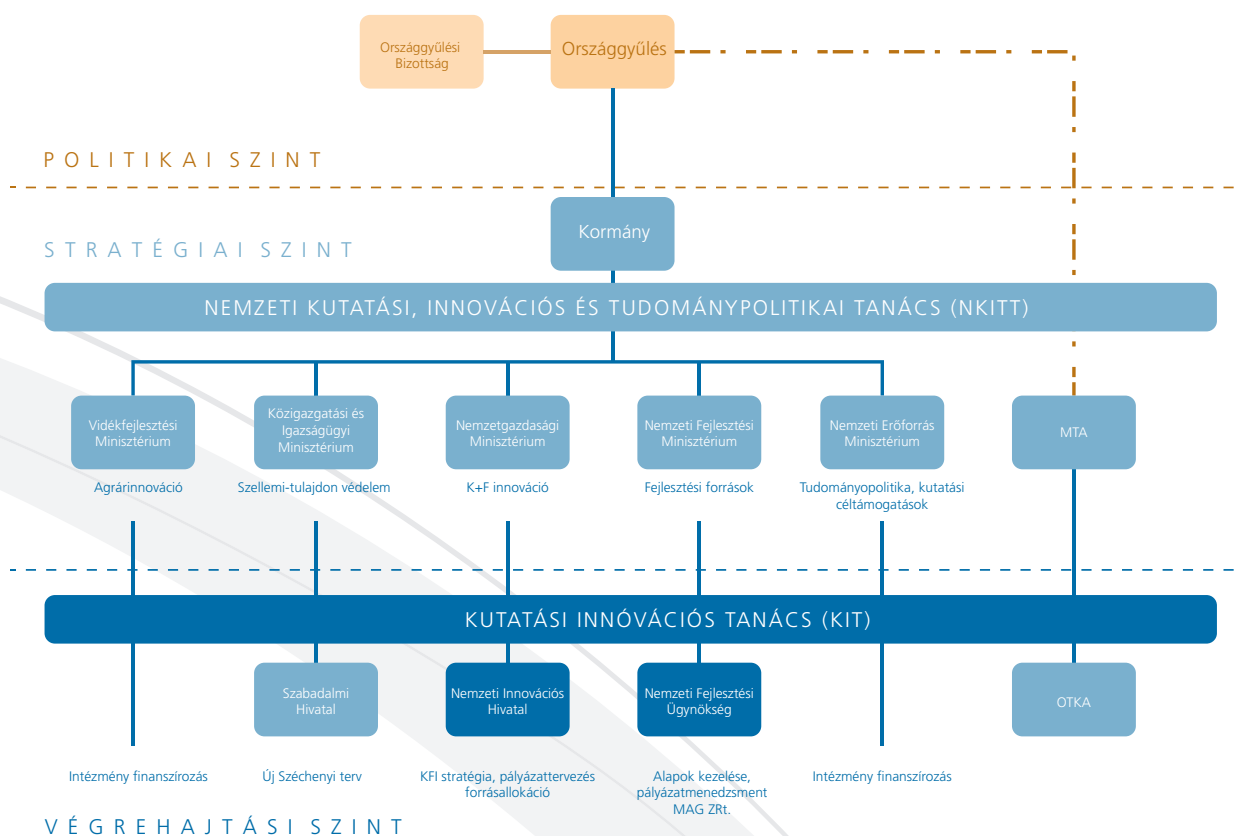
A kutatás–fejlesztés, az innováció és a tudománypolitika irányításában a kormányzati szintű, koncepcionális átszervezés jelentős változásokat hozott. A vonatkozó jogszabályok szabályozása szerint a kutatás–fejlesztés és technológiai innovációval kapcsolatos feladat- és hatáskörök az alábbiak szerint oszlanak meg:

- a kutatás–fejlesztés és technológiai innovációért a nemzetgazdasági miniszter;
- a fejlesztéspolitikáért, a fejlesztési célleírások kezeléséért, szabályozásáért és ellenőrzéséért a nemzeti fejlesztési miniszter;
- a tudománypolitika koordinációjáért a közigazgatási és igazságügyi miniszter;
- a kormányzati tudománypolitikáért a nemzeti erőforrás miniszter felel.

A KFI támogatási források kezelését – mind az EU Strukturális Alapok társfinanszírozásával működő Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP), mind a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTI Alap) tekintetében – a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium felügyeletével működő Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) végzi, a kapcsolódó operatív feladatokat a Magyar Gazdaságfejlesztési Központ (MAG) Zrt. látja el.

Az 1279/2010 (XII.15) Korm. határozat alapján létrehozott Nemzeti Kutatási, Innovációs és Tudománypolitikai Tanács (NKITT) a Kormány javaslattevő, véleményező, tanácsadó és döntés-előkészítő testületként működik, állást foglal valamennyi a KFI területet érintő stratégiai és finanszírozási kérdésben. Az NKITT ülésein állásfoglalásokat, határozatokat hoz. Az NKITT első, alakuló ülésére 2010. december 17-én került sor. Az NKITT Titkársági feladatait a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) látja el.

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012



2.1. ábra: Államigazgatási munkamegosztás a kutatás-fejlesztés és innováció területén

A Kormány a 303/2010. (XII.23.) Korm. rendelettel 2011. január 1-jével létrehozta a kutatás–fejlesztésért és technológiai innovációért felelős miniszter irányítása alatt működő központi hivatalt, a Nemzeti Innovációs Hivatalt. A kormányrendelet a Kormány kutatás–fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervként a Hivatalt jelöli ki.

A Nemzeti Innovációs Hivatal létrehozó kormányrendelet szerint (303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, 5. §) a NIH feladatkörébe tartozik:

- a tudomány-, technológia- és innovációpolitika kidolgozásában és megvalósításában való közreműködés, valamint az érvényesüléséhez szükséges állami intézkedések kezdeményezése, illetve végrehajtása;
- a tudomány-, technológia- és innovációpolitika érvényesülését elősegítő kormányzati információs és elemző tevékenység ellátása, ideértve a statisztikai, valamint a hazai kutatás–fejlesztési és innovációs infrastruktúra adatbázisának fenntartását;

<sup>4</sup> A Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2010. évi XLII. törvény 1.§-a nyomán, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat-és hatásköréről szóló 212/2010 (VII.1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Min.fh.r.), majd a 2010. december 4-étől, a módosított Min.fh.r.

- a tudomány-, technológia- és innovációpolitika területén folyó nemzetközi, illetve európai integrációs együttműködés szakmai feladatainak ellátása;
- a kutatás–fejlesztés területén megvalósuló magyarországi befektetések ösztönzése a Nemzeti Külgazdasági Hivatallal együttműködésben;
- a kis- és középvállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzése és innovációs képességének fejlesztése, valamint a fiatal innovatív vállalkozások inkubációjának elősegítése;
- a hazai kutatás–fejlesztési eredmények nemzetközi piacra juttatásának ösztönzése a Nemzeti Külgazdasági Hivatallal együttműködésben, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások külpiacra lépésének segítésére;
- a hálózatosodás és kutatási együttműködések támogatása hazai és nemzetközi szinten egyaránt;
- az adaptív és a nem-technológiai innovációs tevékenységek ösztönzése elsősorban a kis- és középvállalkozások körében.

## 2.2. A NIH küldetése, céljai, feladatai

### 2.2.1. A NIH küldetése, célrendszere

A Kormány gazdaságpolitikájának egyik kiemelt célja a fejlesztési folyamatok motorjaként működő innováció és a kapcsolódó területek fejlesztése.

A kormányzati munkában elkülönül a stratégiai és ágazati tervezés a pénzügyi eszközök felhasználásának intézményrendszerétől, függetlenül a forrás eredetétől. A funkcionális elkülönülést erősíti, hogy a feladatok eltérő minisztériumi fennhatóság alá tartoznak.

Az NGM irányítása alá tartozó hivatalok stratégiai, ágazati, tervezési szempontból kerültek szétválasztásra. Az NGM négy hivatala (Nemzeti Külgazdasági Hivatal, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Nemzeti Innovációs Hivatal, Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal) tervezési feladatai során a hatékonyság, az informáltság és a források biztosítása érdekében is szükségszerűen együtt kell, hogy működjön az NFM-mel, illetve annak közvetett vagy közvetlen felügyelete alá tartozó intézményekkel: NFÜ, MAG Zrt., ESZA Kht., MFB csoport, MNV Zrt. stb. Az elválasztott funkciók megfelelő koordinálása és összehangolása nélkül a kormányzati célok megvalósulása nem biztosított. Az összehangolt fellépés amellett, hogy gyorsabb és hatékonyabb eredményeket generál, kiküszöböli a működési vákuumokat is.

Annak érdekében, hogy az államigazgatási szempontból elválasztott tevékenységek harmonikus egészé álljanak össze, elengedhetetlen olyan közvetítő (köztes) intézmény(ek) felépítése és működtetése, amelyek képesek az elválasztott funkciók közötti összhang megteremtésére.

A Kormány a kutatás–fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szerveként a Nemzeti Innovációs Hivatalt jelölte ki a 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 2.§-a szerint. A NIH csak akkor tud eleget tenni kormányzati elvárásoknak, a kormányrendeletben megfogalmazott feladatainak, ha olyan együttműködési struktúrákat, kooperációs hálózatokat, rásegítő mechanizmusokat, konzultációs fórumokat és platformokat tud kiépíteni

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012

és működtetni, amelyek elősegítik a hazai és nemzetközi innovációs szereplők hatékony együttműködését a nemzeti és az EU-s stratégiai célok megvalósítása érdekében.

Fentiek alapján fogalmazható meg a NIH küldetése.

### A Nemzeti Innovációs Hivatal küldetése:

- A Nemzeti Innovációs Hivatal a K+F és az innováció területén olyan államigazgatási együttműködési struktúrákat, kooperációs hálózatokat, valamint nemzeti innovációs szolgáltató és elemző kapacitásokat épít ki, illetve működtet, amelyek Magyarország és az EU gazdaságstratégiai céljainak megvalósítása érdekében elősegítik a nemzeti innovációs rendszer szereplőinek hatékony munkáját.
- A Nemzeti Innovációs Hivatal a nemzeti KFI intézmények és vállalkozások, valamint a hazai termékek és szolgáltatások innovativitásának, versenyképességének erősítésével hozzájárul a magyar gazdaság növekedéséhez, és a lakosság foglalkoztatásának, életminőségének javításához.
- A Nemzeti Innovációs Hivatal a kormányzati és szakmai elvárásoknak megfelelő, az államigazgatási és szakterületi munkamegosztásban hatékonyan résztvevő, küldetését színvonalasan ellátó, teljesítményorientált, professzionális állami szervezetként segíti a nemzeti K+F és innováció fejlődését és a nemzetközi együttműködést.

A NIH küldetésének és céljainak megvalósítása érdekében, a rendelkezésére bocsájtott erőforrásokat hatékonyan hasznosítva és folyamatosan továbbfejlesztve végzi feladatainak megoldását. A működését szabályozó kormányrendeletben megfogalmazottak, valamint az előzőekben kifejtett hazai és nemzetközi innovációs fejlesztési pályák, stratégiai irányok, illetve küldetése alapján a NIH az alábbi célokat tűzi ki:

- A nemzeti KFI stratégiai célok megvalósításának, valamint a nemzeti innovációs rendszer hatékony, összehangolt működésének és kiegyensúlyozott fejlődésének az elősegítése, a KFI szereplők közötti koordináció ellátásával, a tényleges stratégiai tervezés erősítésével.
- A hazai KFI szereplők segítése a nemzetközi erőforrások elérésében és azok hazai hasznosításában, valamint a nemzeti érdekek képviselése a KFI erőforrások stratégiai kimunkálását végző EU és nemzetközi szervezetekben, fórumokon, munkabizottságokban.
- A vállalati innovációs tevékenységek fejlődésének segítése a hazai és nemzetközi innovációs szolgáltatások és támogatási eszközök elérésének javításával, a KFI hálózati együttműködések erősítésével, az innováció-menedzsment kormányzati feladatai koordináltságának és hatékonyságának fejlesztésével.

A fenti célok eléréséhez a NIH munkájának alapvető jellemzői:

- az innovációs szereplőkkel való szoros együttműködés, koordinatív, közvetítői feladatok ellátása;
- a nemzeti érdekek hatékony képviselése;

- a szolgáltató jellegű KFI támogatások;
- az innovációs hálózati együttműködések építése, ösztönzése;
- a tényeken és adatokon alapuló elemző, stratégiaalkotó tevékenység; valamint
- az átlátható és hatékony szervezeti működés.

### 2.2.2. A NIH prioritásai, feladatstruktúrája

A Nemzeti Innovációs Hivatal részt vesz minden olyan államigazgatási tevékenységben, amelynek célja a kutatás-fejlesztés és az innováció, mint szakpolitika kialakítása, érvényesítése és megvalósítása. A vonatkozó kormányrendelet szerint minden olyan államigazgatási eljárásban részt kell vállalnia, amely a K+F és az innováció stratégiai helyzetét definiálja, erősíti, működését lehetővé és hatékonyá teszi. A NIH funkciója alapján a kutatás-fejlesztés és az innováció területén érintett szereplők között híd szerepet tölt be.

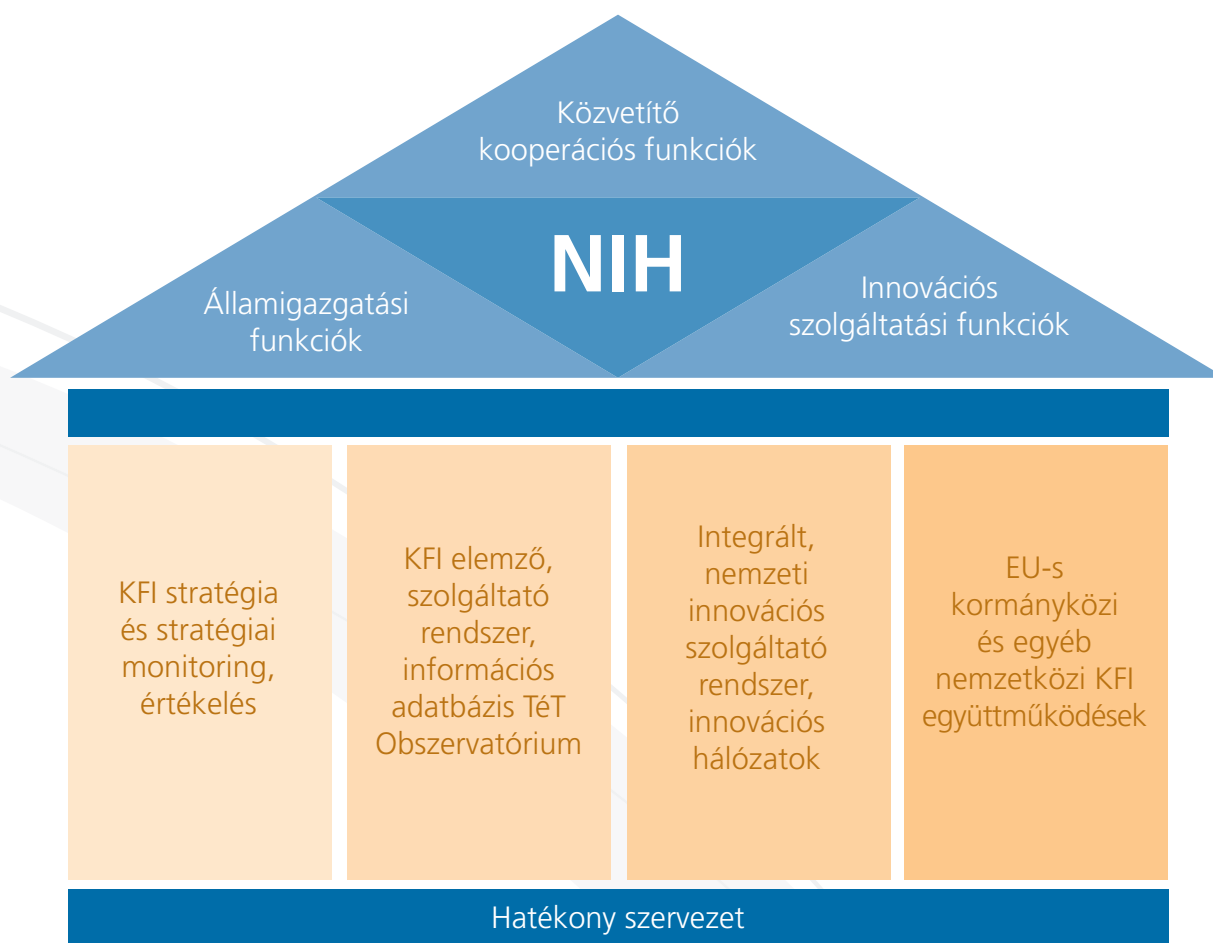
A NIH – a nemzetgazdasági miniszter által felügyelt szervezetként – felelős:

- a kormány gazdaságpolitikai döntéseinek innovációs technikákkal való stratégiai alátámasztásáért;
- a pályázati stratégiák készítésének és megvalósításának szakmai támogatásáért, megalapozásáért;
- az innovatív témák megjelöléséért, a pályázati peremfeltételek meghatározásáért, a téma pályázati elviteléért;
- a programok stratégiai, szakmai monitoringjáért, stratégiai értékeléséért, és ezeknek a későbbi KFI tervező folyamatokba történő visszacsatolásáért;
- a kkv-knak, a kutatói- fejlesztői szférának a KFI folyamatokat segítő innovációs szolgáltatások nyújtásáért;
- a hazai és külföldi ipari és egyéb tőke a magyar KFI folyamatokba vonzásáért, és az ilyen KFI folyamatok magyarországi megvalósításáért;
- az információs adatbázis (obszervatórium) létrehozásáért és ennek hatékony működtetéséért;
- tudományos és technológiai külkapcsolatok végzéséért, EU és egyéb szervezetekben való tagság képviseletéért, külföldi irodák, hálózatok felállításáért és működtetéséért.

A Hivatal tevékenysége tehát négy szakmai pillérre, prioritásra épül:

- Részvétel a tényeken alapuló KFI stratégia tervezésében, megvalósításában és monitorozásában.
- EU-s, kormányközi és egyéb nemzetközi KFI együttműködések erősítése.
- Nemzeti innovációs menedzsment és szolgáltató rendszer kiépítése és működtetése.
- Innovációs elemző- és értékelő tudásbázis - T&T Obszervatórium - kiépítése és működtetése.





2.2. ábra: A NIH funkciói és tevékenységének négy pillére

### Stratégiai tervezésben, megvalósításban, értékelésben való részvétel

A NIH közreműködik a nemzeti innovációs stratégia tervezésében, az elfogadott célok érvényesülése érdekében szükséges intézkedések előkészítésében, tervezésében, egyeztetésében, széleskörű elfogadtatásában, valamint koordinálja azok nyomkövetését és értékelését. A stratégiai tervezés kizárólag akkor lehet reális és megvalósítható, ha megfelelő mennyiségű és minőségű információ és szakmai elemzéseken alapszik. A NIH elemzéseket, szakértői összefoglalókat készít a különböző szintű koncepciók, stratégiák, intézkedési tervek, stratégiai „fehér könyvek” szakmai megalapozásához. A NIH közreműködik a KFI terület jogalkotói munkáinak szakmai előkészítésében.

A stratégiai célok megvalósulásának kulcskérdése a tervezés, a monitoring és az értékelési kapacitások kiépítésén túl az együttműködés, a rendszerek összehangolt működtetése. Ennek elősegítése érdekében a NIH hatékony stratégiai együttműködést épít ki a szakterület érdekelt képviselőivel.

A NIH az innováció területén felépíti a szükséges tervezői kapacitásokat és azokat a támogató funkciókat, amelyek lehetővé teszik számára a stratégiai tevékenységek hatékony és összehangolt ellátását.

*A stratégiai célok elérése érdekében a NIH feladata: a tényekkel megalapozott és a KFI szakterület szükségleteit figyelembe vevő stratégiaalkotás elősegítése, a KFI szakterületet érintő kormányzati stratégiák, a szakpolitikák és az ágazati stratégiák készítése, végrehajtása, valamint az EU stratégiák innovációs kezdeményezéseihez kapcsolódó hazai feladatok kidolgozása és megvalósítása. A stratégiák monitorozása, értékelése. A KFI területét érintő jogszabályok szakmai megalapozása.*

*A NIH közreműködésével megvalósuló eredmények: Hatékonyabb nemzeti KFI rendszer. A gazdaság igényeihez igazodó KFI Stratégia és Intézkedési Terv, valamint ágazati KFI Fehér Könyvek, stratégiák. A nemzeti stratégiával összehangolt KFI támogatási és pályázati rendszer. A nem technológiai jellegű innovációs elemek erősödése, új ösztönzési formák bevezetése. A hazai KFI monitoring és értékelés módszertanának létrejötte és alkalmazása a stratégiák és támogatási programok végrehajtásának nyomon követésére. Szakmailag megalapozott jogszabályok. A K+F infrastruktúra fejlődése.*

### **TÉT Obszervatórium – KFI elemző, szolgáltató rendszer, információs adatbázis**

Az innovációpolitika tervezésével és megvalósításával kapcsolatos feladatok átfogó ismereteket tételeznek fel a gazdaság mindenkori állapotáról, és az államigazgatás lehetséges vagy fejlesztésre váró eszközeiről. Ezért a NIH-nek képesnek kell lennie az innovációhoz kapcsolódó területek (oktatás, képzés, határon átnyúló kapcsolatok, EU-kapcsolatok, munkaügy, adó stb.) egészéről adatok gyűjtésére és elemzésére, továbbá az államigazgatás rendelkezésére álló eszközeinek felmérésére, alkalmazásuk meghatározására, új államigazgatási eszközök fejlesztésére és azok nyomon követésére. Az e célra kiépített – egyeztető, előkészítő, monitoring és értékelő – kapacitásokat a NIH kitűnően tudja hasznosítani az államigazgatás más szerveivel, de különösen az NFM-mel, az NFÜ-vel, az MFB-vel való együttműködése során.

A NIH új tevékenységének egyik pillérét alkotja az Innovációs elemző- és értékelő tudásbázis (obszervatórium), amely felel az innováció területén a stratégiai döntések monitoringjáért, kontrollingjáért és az adatok alapján az eredményeknek a KFI tervezői folyamatokba való visszacsatolásáért. Az Obszervatórium a már régóta meglévő koncepciókat összefűzve egységes felületté, a döntési folyamatokat támogató munkaeszközzé kíván válni, amely a gazdasági adatokat összegyűjtve és értékelve útmutatást adhat a döntéshozóknak. Cél, hogy a KFI statisztikai információs rendszerként is működő Obszervatórium beágyazódjon az ország nemzeti innovációs rendszerébe, államigazgatásába és működési módjába, a statisztikai adatok hozzáférhetőségét szabályozó jogrendszerbe, a szakpolitikai döntési kultúrába.

*A cél elérése érdekében a NIH feladata, hogy elemző tudásbázis létrehozásával és működtetésével elősegítse a tényekkel megalapozott és a KFI szakterületet érintő stratégiai tervezést, a szakpolitikai és gazdasági döntéseket.*

*A NIH közreműködésével megvalósuló eredmények: Az államigazgatás és a KFI szakterület szükségleteit kielégítő, a KFI szférára és a támogatási rendszerre vonatkozó adatbázisok és az ezeken alapuló elemző és információs szolgáltató rendszer. A K+F infrastruktúra fejlődése. Korszerű KFI statisztika módszertanának és jogi szabályozásának létrejötte.*

### **Integrált, nemzeti innovációs szolgáltatási rendszer**

Az innovációs politika akkor működhet hatékonyan, ha összhangban van a társadalmi-gazdasági szereplők lehetőségeivel, az innovációban érintett szereplők felé nyújtott szolgáltatások elősegítik az innovációs stratégiák integrálását a társadalmi-gazdasági szféra érintett szegmenseibe. Az innovációs szféra szereplői számára nyújtott szolgáltatásokkal az egyes szereplők innovációs orientálása is erősíthető.

Az innovációs szolgáltatási funkciók ellátásához a NIH-nek – a stratégiai, obszervatóriumi és nemzetközi tevékenységekhez kapcsolódva - az alábbi kompetenciák szervezeti és erőforrás feltételeit kell megvalósítani és működtetni:

- Az integrált, nemzeti innovációs szolgáltató rendszer
  - szakmai, módszertani megalapozása, szakmai egyeztetése,
  - megvalósítása, működtetése,
  - a szolgáltatási rendszer monitorozása, hatékonyságának értékelése.
- Az innovációs szolgáltatási típusok minőségének biztosítása, fejlesztése
  - a pályázati abszorpció fokozása, a pályázati folyamatok szakmai segítése, hatékonyságának fokozása;
  - a kkv-k innovációs tevékenységének segítése;
  - innovációs források (alapok, kockázati tőke stb.) elérhetőségének javítása;
  - a technológiai inkubáció koordinálása, segítése,
  - a KFI ötletek, projektek megvalósításának, hasznosításának segítése,
  - az EU és nemzetközi együttműködés hazai feladatainak segítése,
  - az innovációs ügynökségi feladatok segítése,
  - a KKV nagyvállalati együttműködések, beszállítói rendszerek segítése.
- Az innovációs szolgáltatások személyi és intézményi feltételeinek erősítése - az innovációs szolgáltató szakemberek (mentorok, szakértők, bírálók stb.), valamint intézmények (technológiai inkubátorok, innovációs szolgáltatók stb.) akkreditációs rendszerének kialakításával, működtetésével,
- Az innovációs szolgáltatások eszközrendszerének fejlesztése
  - az innovációs együttműködések segítése;
  - a regionális innováció segítése, innovációs hálózat működésének támogatása (Regionális Innovációs Ügynökségek, RIÜ)
  - az innovációs szolgáltatásokat segítő Nemzeti Innovációs Portál létrehozásában és működtetésében való közreműködés.

Az innovációs folyamatokban érdekelt különböző szereplők (államigazgatási intézmények, piaci szereplők, KFI intézmények, kutatók stb.) számára a NIH eltérő típusú, testreszabott szolgáltatásokat nyújt:

*A cél elérése érdekében a NIH feladata, hogy erősítse a vállalkozások innováció képességét és teljesítményét hatékony innovációs szolgáltatások biztosításával, az ágazati és regionális ösztönzők erősítésével, a vállalkozói hálózatos együttműködések támogatásával, az ígéretes innovációs ötletek és projektek megvalósításának segítségével, a sikeres nemzetközi együttműködés hazai feltételeinek erősítésével, valamint az innováció központi koordinációjának erősítésével.*

*Várható eredmények: Az ÚSZT innovációs céljainak megvalósulása. A KFI források hatékonyabb, összehangoltabb felhasználása, az innovációs tevékenység erősödése az ÚSZT prioritási területein és kiemelt ágazataiban.*

*Jól összehangolt, egységes és hatékony központi innovációs irányítási rendszer. A vállalkozások innovációs tevékenységének növekedése, a vállalkozói K+F ráfordítás emelkedése, az innovációban résztvevő és a K+F eredményeket adaptáló vállalkozások számának emelkedése. A szellemi alkotások védelmének és a K+F eredmények üzleti hasznosításának erősödése. Az egyetemek, a kutatóintézetek és a vállalkozások közötti KFI együttműködés bővülése, fejlődése, új innovációs hálózatok létrehozása. Új innovációs struktúrák és modellek kialakulása a hazai innovációs rendszerben. A regionális innovációs különbségek mérséklődése.*

### **EU-s, kormányközi és egyéb nemzetközi KFI együttműködések**

A nemzetközi KFI együttműködések alapvetően az ország nemzeti KFI stratégiáját támogatják, annak nemzetközi beágyazódását és érvényesülését, eredményességét segítik. A nemzetközi KFI együttműködésekben való magyar részvétel – a nemzetgazdaság ígéretes területein – stratégiai érdek.

A nemzetközi együttműködésben alapvető cél, hogy a magyarországi kutatóhelyek és vállalkozások olyan KFI projektekben vegyenek részt, amelyekben rövid- és középtávon gazdaságilag hasznosuló eredményeket érnek el, továbbá amelyek során hozzáadott értéként jelenik meg a résztvevő szervezetek piacképességének erősödése is. Csatlakozásunk a nagyobb európai és Európán kívüli kezdeményezésekhez, együttműködésekhez, valamint esetlegesen vezető szerep vállalása konzorciális együttműködésekben, lehetőséget biztosítanak a hazai KFI szektor képviselőinek arra, hogy integrálódjanak a nemzetközi vérkeringésbe, növelve ezzel Magyarország versenyképességét.

Az Európai Kutatási Térség építése, az EU tagországi működés, az EU Kutatási Keretprogramjaiban való részvétel, ennek eredményessége a kutatási fejlesztési és innovációs stratégia része.

A kétoldalú együttműködések célja, hogy a nemzetközi erőforrások bevonásával és a kétoldalú kapcsolatok fejlesztésével járuljon hozzá a kutatási eredmények hazai gazdasági hasznosításához. Az eddigi tapasztalatok szerint a kétoldalú együttműködések jelentős mértékben hozzájárulnak a magyar résztvevők nemzetközi kutatási hálózatokba való bekapcsolódásához. Kiemelt stratégiai cél a támogatással létrejött nemzetközi projektek közvetlen gazdasági hasznosulása.

Magyarország sikeres nemzetközi KFI együttműködéseihez rendelt stratégiai célok:

- növekedjen a sikeres, támogatott magyar projektek száma és támogatottsága az EU Keretprogramjaiban,
- erősödjön a vállalatok részvétele a kétoldalú együttműködésekben és az EU Keretprogramokban, különösen az ország számára gazdaságilag fontos területeken,
- növekedjen a magyar kutatóközösség, elsősorban a magyar vállalatok projektvezető szerepe a projekt konzorciumokban, a stratégiai fontosságú partnerek bevonásában, ezáltal növekedjen az általuk tudományosan koordinált projektek száma, az ezzel járó előnyök érvényesülése,
- a magyar részvétel eredményességéhez, és hasznosításához különösen az ipari résztvevők bekapcsolására kell koncentrálni.

*A cél elérése érdekében a NIH feladata a nemzetközi együttműködések területén, hogy a nemzetközi együttműködésekkel fakadó szinergiák hasznosításával, a nemzetközi erőforrások bevonásával hozzájáruljon a Kormány KFI törekvéseinek megvalósításához. Ennek érdekében a NIH segíti, hogy a hazai KFI szereplők az olyan konkrét, operatív partnerségekhez vezető nemzetközi hálózatokban, nagyprojektekben vegyenek részt, amelyek segítségével létrehozott gazdasági-társadalmi eredmények rövid- és középtávon Magyarországon hasznosulnak.*

*Várható eredmények: Magyarország pozíciójának erősödése a nemzetközi tudományos világban, a nemzetközi tudományos kapcsolatok erősödése, az Európai Kutatási Térséghez való szorosabb integráció. Az EU KFI programjaiban és kezdeményezéseiben való intenzívebb magyar részvétel, a nyertes EU projektek számának emelkedése, több EU-s projektet koordináló hazai kutatóhely és vállalkozás. Az EU-s projekteken elnyert K+F támogatás növekedése. A Magyar EU és EUREKA elnökségek által nyújtott lehetőségek maximális kiaknázása a hazai KFI érdekében, Magyarország elismertségének növekedése az EU-ban.*

### 2.2.3. Intézményi együttműködések

A Nemzeti Innovációs Hivatal létrehozó kormányrendelet (303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, 5. § (2) bekezdés) szerint:

*„Feladatai ellátása során a Hivatal együttműködik az ágazati kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységet illetően – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet alapján – e feladatkörükben eljáró érintett miniszterekkel, államigazgatási szervekkel, a Magyar Tudományos Akadémiával és más köztestületekkel, valamint a regionális és társadalmi szervezetekkel.”*

A KFI feladatok megoldásában érintett szervezetek jól előkészített, összehangolt fellépése jelentősen elősegíti a stratégiai célok hatékonyabb elérését. A NIH működésének alapvető eleme, hogy – a vonatkozó kormányrendeletben megfogalmazott feladatainak megfelelően – építse ki a szükséges szakmai, előkészítő, kapcsolattartó és koordinációs képességeket. A Hivatal számára biztosított, és az általa elérhető erőforrások hatékony felhasználása, valamint az államigazgatási együttműködési struktúrák és üzleti innovációs kooperációs hálózatok működtetése teszi lehetővé a feladatok színvonalas elvégzését.

A fenti modell kiteljesítésével a NIH az innováció területén jelentős eredményeket generáló változásokat katalizálhat az innovációs szféra szereplőivel való stratégiai partnerség kiépítésével.

A NIH egyik kiemelt feladatának tekinti, hogy kiépítse és megerősítse azokat az államigazgatási munkakapcsolatokat, valamint a szakmai, tudományos szervezetekkel való együttműködési kapcsolatokat, amelyek a Hivatal hatékony működésének a feltételeit jelentik.

A KFI terület koordinációs rendszerében érvényesülő kapcsolatokat és a NIH helyét szemlélteti az alábbi ábra.

#### Együttműködés a minisztériumokkal

A NIH mindenképp a felügyeleti jogkört ellátó Nemzetgazdasági Minisztériummal működtet hatékony munkarendet, amely biztosítja az információk gyors áramlását és a feladatok eredményes megoldását. A felügyelő minisztérium segíti a Hivatal megújulási és az új működési kereteket kiépítő és megerősítő munkáját.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal való kapcsolatban kiemelt fontosságú a KFI támogatási rendszerekkel kapcsolatos ügyek hatékony intézése, valamint a Hivatal közvetítői funkcióiból adódóan a stratégiai, illetve a vállalatokra irányuló KFI ösztönzési és mozgósítási feladatoknak a koordinált elvégzése. A NIH munkájához a kölcsönös előnyök alapján kiépített hatékony együttműködési keretek nélkülözhetetlenek.

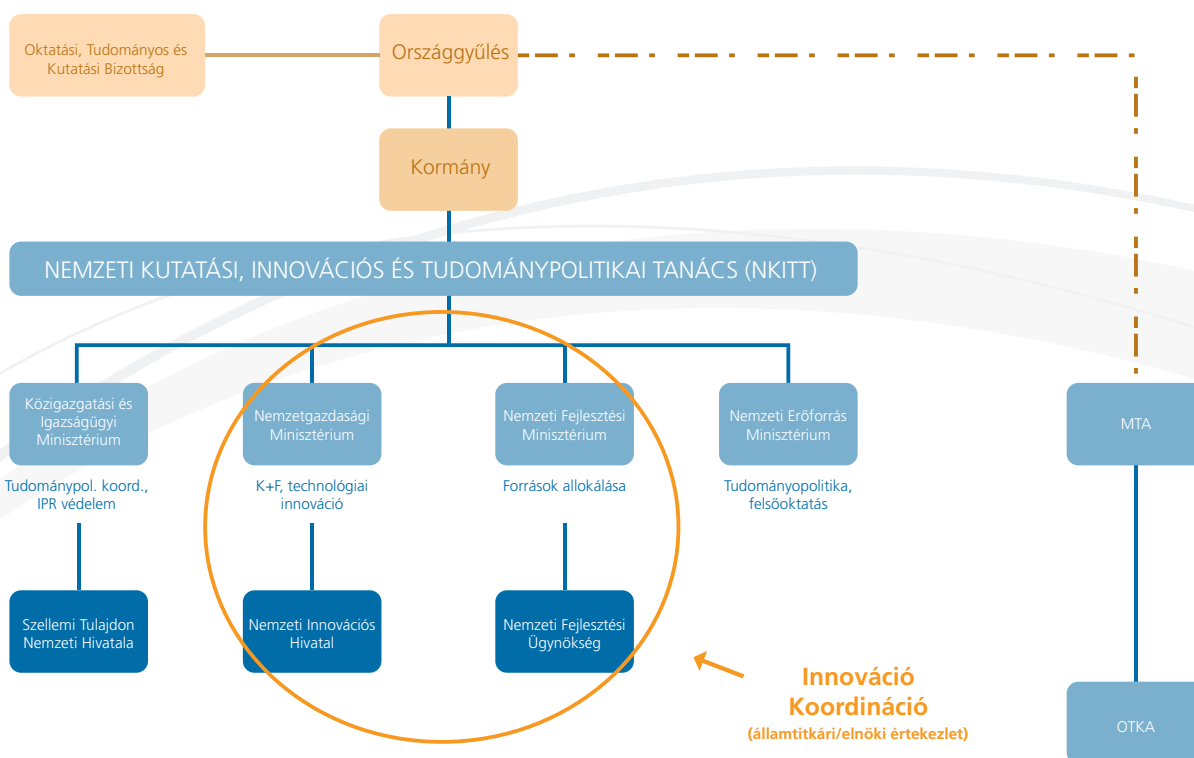
A NIH szoros együttműködésre törekszik a kutatás-fejlesztés és az innováció területén érdekelt minisztériumokkal:

- a tudáspolitikai koordinációjáért felelős, valamint az NKITT-tel kapcsolatos koordinációs és titkársági feladatokat ellátó Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal;



# 2.

## A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL FELADATAI AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI MUNKAMEGOSZTÁSBAN



2.3. ábra: A kutatás-fejlesztés és innováció terület koordinációs rendszere

- a kormányzati tudománypolitikáért, a felsőoktatási KFI területéért felelős Nemzeti Erőforrás Minisztériummal;
- a nemzetközi tudományos és technológiai (TÉT) együttműködésekkel kapcsolatban és a TÉT attaséi hálózat működtetésével kapcsolatban a Külügyminisztériummal;
- az innováció területén érdekelt további minisztériumokkal.

### Innováció Koordináció

A hazai kutatás–fejlesztési és innovációs szakmai egyeztetések egyik fontos fóruma a kéthetente megrendezésre kerülő Innováció Koordináció értekezlet. Az értekezleteknek a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium ad otthont. Az értekezlet állandó résztvevői az alábbi intézmények illetékes államtitkárai és felsővezetői:

- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
- Nemzetgazdasági Minisztérium
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
- Nemzeti Innovációs Hivatal
- Magyar Gazdaságfejlesztési Központ.

Az értekezlet lehetőséget teremt a KFI területen tevékenykedő intézmények munkájának összehangolására, az előforduló problémák hatékony és gyors megoldására. A közvetlen felsővezetői egyeztetés mind a stratégiai, mind az operatív kérdések megvitatásának egyik leghatékonyabb eszköze, mely a szakmai munka menetét gördülékennyé teszi.

### **Együttműködés szakmailag kapcsolódó, államigazgatási és miniszteri felügyeletű szervekkel**

A NIH a vonatkozó kormányrendeletben meghatározott feladatainak ellátása érdekében a KFI területén koordinatív, közvetítői funkciókat lát el. Szoros, stratégiai együttműködést épít ki a kutatásfejlesztés és az innováció területén érdekelt államigazgatási és miniszteri felügyeletű szervekkel:

- A nemzetgazdasági miniszter felügyeletével működő szervekkel – Nemzeti Külgazdasági Hivatal, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Nemzeti Stratégiai Tervezési Hivatal – a NIH kiemelt stratégiai partneri kapcsolatot épít ki.
- A nemzeti fejlesztési miniszter felügyelete alá tartozó szervekkel – NFÜ, MAG Zrt., ESZA Kht., MFB csoport, MNV Zrt. stb. – való együttműködés során a NIH a KFI területén betöltött közvetítői funkciójából adódóan segíti az innovációs szereplőket a KFI források elérésében, hatékony felhasználásában, a vállalati innovációt szolgáló együttműködési hálózatok kialakításában és működtetésében, valamint a nemzetközi KFI kapcsolatok erősítésében.
- Stratégiai partner a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) a KFI területén a szellemi tulajdon kezelési kultúrájának erősítésében, a KFI tevékenységek minősítésében.

### **Együttműködések tudományos, szakmai, társadalmi szervezetekkel**

A NIH a KFI területén kiegyensúlyozott, korrekt, partneri kapcsolatra törekszik mindazon tudományos, szakmai és társadalmi szervezetekkel, valamint az akadémiai, egyetemi szféra intézményeivel, amelyek nyitottak a szakterület stratégiai feladatainak megoldásában való együttműködésre.

A NIH kiemelten fontos, stratégiai partnernek tekinti a szakterület egyik meghatározó intézményeként a Magyar Tudományos Akadémiát, és együttműködési megállapodásban rögzíti azon közös feladatokra irányuló együttműködési lehetőségeket, amelyek elősegítik a K+F szféra hatékony működését és fejlődését.

A kutatás–fejlesztés és az innováció területén működő szereplőket összefogó szakmai, társadalmi és érdekvédelmi szervezetek a NIH természetes szövetségesei, partnerei. Ezen szervezetekkel szoros és rendszeres munkakapcsolatot alakít ki a NIH, a kölcsönös érdekek és célok mentén.

# 3.

## A NEMZEI INNOVÁCIÓS HIVATAL SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE ÉS EREDMÉNYEI 2011-BEN

A NIH feladatkörét a Nemzeti Innovációs Hivatalról szóló 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet határozza meg, amely 2011. január 1-jén lépett hatályba. Ezekre alapozva alakította ki a NIH új stratégiai koncepcióját, és végezte el 2011 folyamán az alábbi jelentősebb feladatokat.

### 3.1. Stratégiai tervezés, elemzés

#### 3.1.1. Stratégiai elemzések, dokumentumok készítése

A kormányzati munkamegosztás keretében a KFI stratégia kormányzati felelősségével az NGM rendelkezik. A NIH az NGM háttérintézményeként, a tárcával szorosan együttműködve aktívan részt vesz a stratégiai tervező munkában, valamint a KFI stratégia megvalósításában és annak nyomon-követésében, értékelésében. A NIH az alábbi stratégiai dokumentumokat készítette el:

#### Reformok az innováció területén

Az NGM 2011 decemberére összeállította az addig megvalósult, illetve elindított Kormányzati reformokat, intézkedéseket bemutató Nagy Reformkönyvet. A tárca felkérte a Hivatalt a KFI fejezet elkészítésére, melyet a NIH a „Reformok az innováció területén” címmel küldött meg az NGM részére. A dokumentum a hazai és nemzetközi innovációs helyzetkép ismertetését követően részletesen foglalkozott a KFI terület megújításának stratégiai súlypontjaival (intézményrendszer, kormányzati KFI munkamegosztás, jogszabályi környezet, támogatási rendszer, Magyarország feladatai a nemzetközi KFI munkamegosztásban).

#### Részvétel az NGM által koordinált nemzetközi KFI stratégia kialakításában

Az NGM koordinálásával 2011 nyarán elindult az ország nemzetközi KFI stratégiájának kialakítása. A feladat koordinálására a minisztérium egy munkacsoportot hozott létre, amelynek 2011. szeptember 1-én megrendezett nyitó ülésére a Hivatal előzetesen megküldte írásos javaslatát. Ebben megfogalmazta, hogy a készülő nemzetközi KFI stratégia tervezésénél fontosnak tartja érvényesíteni azt a szemléletet, hogy a nemzetközi KFI tevékenységünk szerves részét képezze a hazai szakpolitikának, illetve törekednünk kell a fordított folyamatra is, vagyis arra, hogy a hazai szakpolitikai irányelvek minél erőteljesebben kerüljenek érvényesítésre a nemzetközi szintér különböző területein. Maximálisan figyelembe kell venni továbbá a nemzetközi trendeket, ahhoz igazodnunk szükséges, ezeknek azonban a hazai KFI stratégiai célokat kell alapvetően szolgálnia. Azaz minden lehetséges támogatáspolitikai eszköznek abba az irányba kell hatnia, hogy a ráfordítások a lehető legnagyobb mértékben segítsék a hazai gazdaság élénkítését.

A Hivatal megfogalmazta továbbá annak szükségességét, hogy az eddigi EU FP7-es hazai részvételünk és a bilaterális kormányközi megállapodásokon nyugvó együttműködéseink értékelésével rá kell mutatni azokra a pontokra, ahol kiaknázatlan lehetőségek rejlenek, valamint azonosítani kell a lehetséges beavatkozási területeket és eszközöket, s a lehetőségekkel élnünk kell. A Nemzetközi KFI stratégia kialakítása a hazai KFI stratégia újragondolásával párhuzamosan 2012-ben folytatódik a tárcák és a társintézmények bevonásával, amiben a Hivatal is aktívan részt vesz.

### A magyar EU FP7-es szereplésünk elemzése és értékelése

A Hivatal részletes elemzési részanyagot készített a Nemzetgazdasági Minisztérium részére „az Európai Unió többéves pénzügyi keretéhez kapcsolódó magyar érdekekről, valamint ehhez kapcsolódó további kormányzati feladatokról” című előterjesztéshez.

A dokumentum összeállításához a Hivatal az FP7-es közösségi kutatásokat feldolgozó eCorda adatbázis adatainak feldolgozásával és azok értékelésével próbálta azonosítani azokat a területeket, ahol az átlagosnál jobb a teljesítményünk, illetve ahol a részvételünk elmarad az EU27 átlagától. Az elemzés tartalmazta továbbá a vállalkozások által eddig elért eredményeket is. Az összeállított tagállami statisztikai adatok alapján szolgáltak további elemzéseknek, valamint számos konferencián, sajtótájékoztatón és előterjesztésben szerepeltek 2011-ben.

### A felsőoktatás korszerűsítése

A NIH az NGM kérésére 2011. augusztusában összeállította a „A gazdaságfejlesztést megalapozó innovációs és K+F irányokhoz illeszkedő felsőfokú képzési rendszer” c. több mint száz oldalas elemző anyagot.

A dokumentum részletes elemzést tartalmaz a felsőoktatásban bekövetkezett változásokat különös tekintettel a hazai és a nemzetközi trendekre. A nemzetközi legjobb gyakorlatok áttekintése hat ország esetében történt meg: Finnország, Lengyelország, Korea, Írország, Kína (Tajvan) és Franciaország.

Megfogalmazásra kerültek a felsőoktatás minőségét, gyakorlatorientáltságát erősítő, a piac igényeit figyelembe vevő javaslatok, az oktatás minőségének javításával, a természettudományos és műszaki oktatás erősítésével, valamint a felsőoktatás és a gazdasági szféra együttműködésének előmozdításával kapcsolatos elképzelések. Az anyag foglalkozott a korszerű munkaerő-piaci kompetenciák (különös tekintettel a tudás- és technológia-, illetve KFI intenzív ágazatok munkaerőigényeinek) előtérbe helyezésével, és az életen át tartó tanulás erősítésének, valamint a társadalmi elfogadottság növelésének a kérdéseivel is.

### NIH stratégia

A NIH 2011. júliusában elkészítette „A Nemzeti Innovációs Hivatal innováció-politikai környezete és stratégiai feladatai” c. dokumentumot, amelyet jóváhagyásra megküldött az NGM-nek. A dokumentum annak alapján került kimunkálásra, hogy a Kormány a 303/2010. (XII.23.) Korm. rendelettel a kutatás–fejlesztésért és technológiai innovációért felelős miniszter irányítása alatt működő NIH-et jelölte ki a kutatás–fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervként. A stratégiai dokumentum kijelölte a NIH küldetését, céljait és feladatait.

A dokumentumot az NGM vezetése pozitívan fogadva 2011 novemberében néhány részlet pontosítását kérte a Hivatal működését is érintő egyes szakmapolitikai kérdések eldöntésének függvényében.

### Részanyag és nemzetközi best practice anyagok a K+F támogatási rendszer megújításához

A NIH 2011 szeptemberében miniszterelnök úr kérésére összeállította „Az innováció felgyorsítása” című szakértői anyagot a magyar KFI rendszer problémáiról és megoldásokra javaslatot tett.

A NIH szakmai elemzések készítésével és nemzetközi best practice anyagok összeállításával segítette a KFI rendszer megújítására irányuló tevékenységet. Részt vesz a támogatási rendszer megújítását, a kiegyensúlyozott policy mix biztosítását célzó műhelymunkákban. Szakmai elemzéseket készített, és aktívan részt vett a támogatási programok stratégiáinak megalapozásában.

A Hivatal az NGM-el egyeztetve elkészítette az „Innovációs Programok 2012” c. anyagot. Az ebben részletesen bemutatott konstrukciók forrása a GOP 1. prioritása, valamint a Közép-Magyarország régió számára kiírandó tükörpályázatok esetében pedig a KTI Alapnak az innovációs járulék-csökkentő tételek eltörlése következtében bővülő kerete.

### Részvétel a KTI Alap 2012. évi nemzetközi programportfóliójának kialakításában

A KTIA 2012. évi tervezésénél programportfólió javaslatunkat az alábbi kettős célrendszerre építettük. Egyrészt javaslatot tettünk olyan programstruktúrák kialakítására, amelyek mint rásegítő, kiegészítő intézkedések támogatják elsődlegesen az EU FP7-ben való szereplésünket és az onnan történő minél nagyobb összegek lehívását, másrészt pedig javaslatot tettünk olyan konstrukcióra, amellyel a részvételünkhöz szükséges hazai forrás allokálása biztosítaná a közös európai kezdeményezésekben való hazai részvételt. A Hivatal aktívan részt vesz a meghirdetésre kerülő pályázatok peremfeltételeinek kialakításában is.

### Részanyag az MTA 2009-2010. évi országgyűlési beszámolójához

Az MTA két évente beszámol az Országgyűlésnek a magyar tudomány helyzetéről. A fenti tárgyú anyaghoz az MTA kérése alapján a NIH elkészített 2011 májusában egy összefoglalót a magyar KFI területről a jelzett időszakra vonatkozóan (a hazai innovációs rendszer nemzetközi összehasonlításban, K+F finanszírozás alakulása, a vállalati K+F tevékenység ismertetése, a KFI emberi erőforrásai, nemzetközi KFI együttműködések, a KTI Alap 2009-2010. évi program portfóliójának bemutatása és eredményeinek ismertetése).

### KKV innovációs részanyag

A „Jelentés a kis- és középvállalkozások 2009-2010. évi helyzetéről, gazdálkodási feltételrendszeréről, a vállalkozásfejlesztés érdekében megtett intézkedésekről, valamint a kis- és középvállalkozások részére nyújtott állami támogatások eredményeiről” címmel az NGM évente/két évente egy átfogó elemzést készít a hazai kis- és középvállalatok (KKV) helyzetéről, amelyet a Kormány hagy jóvá. A fenti tárgyú anyagot a közigazgatási államtitkári értekezlet (KÁT) kérésére 2011. december közepén ki kellett egészíteni egy KFI fejezettel, amelyhez a tárca kérésére a NIH adott szakmai összeállítást.

### A Hivatal 2010. évi beszámolójának elkészítése

A Hivatal 2011 júliusában elkészítette a „Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (2011. január 1-től névváltozással Nemzeti Innovációs Hivatal) 2010. évi tevékenységéről” szóló beszámolót. Az összeállítás részletesen kitért a Hivatal működési feltételeinek (hazai és nemzetközi KFI helyzetkép, jogszabályi környezet, gazdálkodás, emberi erőforrások, informatikai támogatás, KTI Alap menedzselése, stratégiai tervezés, nemzetközi együttműködések, külső és belső ellenőrzések, valamint a társadalmi partnerség / kommunikáció) bemutatására. A beszámoló - az NGM által kért néhány apróbb módosítás átvezetésével - jóváhagyásra került 2011 augusztusában.



### NKITT előterjesztés

A 2011. május 13-i ülésre a NIH elkészítette és benyújtotta a: „Beszámoló a Nemzeti Innovációs Hivatal tevékenységéről, terveiről és működési problémáiról”, című előterjesztést, illetve az ehhez kapcsolódó, a Hivatal pénzügyi helyzetét számszerűen, részleteiben bemutató kiegészítést. A NIH az NGM több előterjesztéséhez szakmai összefoglaló anyagokat készített, illetve az NKITT üléseken az anyagok véleményezésével aktív részt vállalt.

### Kiemelt ágazatok KFI Fehér Könyveinek elkészítése

Az NGM kérésére a NIH 2011 végén megkezdte az ÚSZT által nevesített kiemelt húzóágazatok (egészségipar; ICT, járműipar, mobilitás, logisztika, környezetvédelem, környezetkímélő energia, agráripár) KFI „Fehér Könyvek” elkészítését megalapozó szakmai munkákat. Az ágazati KFI Fehér Könyveket a NIH az érintett államigazgatási és szakmai szereplőkkel szoros együttműködésben készíti. Az ágazati KFI Fehér Könyvek inputot jelentenek majd a középtávú nemzeti KFI stratégiához, és a tervek szerint 2012. közepére készülnek el.

### Részvétel az OECD tudomány- és technológiapolitikai munkájában

A NIH 2011-ben is aktívan részt vett az OECD Tudomány- és Technológiapolitikai Bizottságának (Committee for Scientific and Technological Policy, CSTP) és munkabizottságainak munkájában, ellátva nemzeti képviseletet. A Hivatal a bizottsági üléseken képviselte a nemzeti érdekeket, részt vett az OECD KFI felmérések (STI Outlook, Scoreboard) hazai feladatainak ellátásában.

### 3.1.2. Stratégiai együttműködések

A NIH csak akkor tudja kitűzött céljait megvalósítani, ha kiépíti és hatékonyan működteti a szükséges államigazgatási együttműködési struktúrákat és üzleti innovációs kooperációs hálózatokat, valamint szoros partneri kapcsolatokat épít ki a KFI területén meghatározó tudományos, szakmai, gazdasági és társadalmi szervezetekkel. A magyar társadalom kibontakozásának és gazdaság fenntartható fejlődésének és növekedésének erősítése érdekében a Hivatal a 2011. év folyamán több meghatározó KFI szereplővel hosszú távú kétoldalú stratégiai együttműködési keretmegállapodást kötött.

#### Magyar Tudományos Akadémia (MTA)

Az MTA-val 2011. I. félévben megkötött együttműködés célja, hogy kiaknázva az együttműködésben rejlő szinergiákat előmozdítsa: a tudományos kiválóság fokozását, a nemzetközileg is versenyképes hazai tudományos kutatási eredmények létrehozását, a tudományos és kutatási eredmények hasznosításának erősítését, a nemzeti innovációs rendszer kiegyensúlyozott fejlődését, a stratégiai partnerség erősítését a tudományos kutatói és a vállalkozói szféra között, valamint a tudományos és technológiai eredmények társadalmi megismerését.

#### Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal (SZTNH)

Az SZTNH-val 2011. I. félévben megkötött együttműködés célja, hogy kiaknázva az együttműködésben rejlő szinergiákat előmozdítsa a magyar nemzeti innovációs rendszer kiegyensúlyozott fejlődését, az innovatív partnerségek kialakulását és tartós fennmaradását, a szellemi tulajdonnal való tudatos és hatékony gazdálkodást, a nagyobb hozzáadott értékű, formavilágukban is versenyképes termékek létrehozását, az innovációs szereplőknek nyújtott szolgáltatásaik gazdagítását és minőségének fokozását.

### Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)

A NAV-val 2011 októberében a megkötött együttműködés célja, hogy kiaknázva az együttműködésben rejlő szinergiákat elősegítse: a megalapozott elemzéseket, a tényalapú stratégiakészítést (evidence based strategy making), az innovációs szolgáltatások hatékonyságát, a kutatás-fejlesztés és innováció (KFI) területéhez kapcsolódó adóhatósági tevékenységek, eljárások szakmai orientáltságát, a magyar nemzeti innovációs rendszer kiegyensúlyozott fejlődését. A NIH a szakpolitikai döntések megalapozásához, az innovációs stratégiák tervezéséhez és végrehajtásához adatokat gyűjt, adatfeldolgozást végez és az adatokon alapuló részletes elemzéseket készít. Ezen feladatok ellátásához alapvető fontosságú, hogy a NIH számára rendelkezésre álljanak a szükséges adatok, információk. A NIH az együttműködés keretében az általa elvégzett elemzéseken alapuló eredményeket, tapasztalatokat a NAV részére bocsátja.

## 3.2. Nemzeti innováció menedzsment

A NIH létrehozásának egyik alapvető célja volt az innováció hatékonyságát és eredményességét elősegítő innovációs szolgáltatások nemzeti rendszerének kialakítása és működtetése, amely az innovációs szereplők – kiemelten a kis- és középvállalatok – munkáját, együttműködését szolgálja. A NIH a nemzeti innováció-menedzsment keretében elősegíti a kormányzati stratégiák innováció-politikai céljainak megvalósítását.

### 3.2.1. Stratégiai pályázati rendszerek szakmai segítése

#### Kiemelt stratégiai programok koncepcióinak készítése

Az ÚSZT által kijelölt ágazati KFI prioritási területek stratégiai céljainak megvalósítási feltételeit jelentik, hogy az ágazatokon belül azonosításra kerüljenek azok a kitörési pontok, amelyek megalapozzák az ágazat hozzájárulását a nemzetgazdaság fenntartható növekedéséhez. A NIH közreműködésével megkezdődött ezen célok elérését szolgáló "kiemelt ágazatok KFI stratégiai programjai" elnevezésű pályázati konstrukció koncepciójának kidolgozása.

A pályázati koncepció célja a kiemelt ágazatok esetében a nemzetstratégiai jelentőségű, széleskörű együttműködésben végzett, komplex K+F és innovációs tevékenységek összehangolt támogatása az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) által meghatározott területeken. A konstrukció integrált, stratégiai felülről kezdeményezett és koordinált (top-down) K+F program. Ezek a programok egy adott ágazat jövőbe mutató, stratégiai kitörést és kritikus tömeget megalapozó, szakmailag jól körülhatárolt K+F feladatainak megoldására irányulnak. Az ágazati KFI programok elősegítik azt is, hogy a tudomány és a technológia legfontosabb területein koncentráljuk a hazai kutatócsoportok erőforrásait, és erősítik az egyetemek, kutató intézetek és az ipar együttműködését.

A program szakmai koordinálásában - a tervek szerint - a NIH meghatározó szerepet játszik, és megkezdte ezen feladatok ellátására való felkészülést.

### Versenyképes vállalkozások létrehozásának segítése

- Innovatív ötletből versenyképes termék, szolgáltatás, vállalkozás

A program koncepció célja az, hogy az ígéretes innovatív ötletek megvalósítását ösztönözze, és fejlődésüket támogatva segítse a létrejövő nagy növekedési és export potenciálú fiatal innovatív vállalkozások<sup>5</sup> fejlődését, piaci alapú finanszírozásra való felkészítését.

Az ötletek eredményes hasznosításának az volt eddig az akadály, hogy a pályázók (feltalálók, kezdő vállalatok) önmaguk nem tudták megalapozni kezdeti fejlődésüket. A tervezett koncepció új eleme a tervek szerint a projekt koordináló szervezetek létrehozása. Ezek megszürik a nagyon eltérő minőségű ötleteket, és az ígéreteseket kijelölt mentori irányítás mellett támogatják a fejlődés különböző fázisaiban garantáltan jó minőségű innovációs és üzleti szolgáltatásokat biztosítva az ötletgazdáknak/vállalkozásoknak.

A program szakmai koordinálásában - a tervek szerint - a NIH meghatározó szerepet játszik, és megkezdte ezen feladatok ellátására való felkészülést.

- Technológiai inkubátor program

A program koncepció célja a technológia-alapú vállalkozások inkubálására képes technológiai inkubátor vállalkozások létrehozásának ösztönzése, a technológiai inkubáció módszereinek és üzleti modelljének megteremtése a magyar KFI szférában. További cél a technológia-intenzív vállalkozások piacképes termékeinek kifejlesztésére irányuló K+F tevékenységének ösztönzése, vállalkozások termék- és üzletfejlesztésének segítése, inkubációja, magántőke és üzleti érdekelttség bevonásával, a technológiai inkubátorokon keresztül. A program az innovációs lánc KFI szakaszait követő üzletfejlesztési tevékenységeket és a kockázati tőkebevonást támogatja.

A program szakmai koordinálását - a tervek szerint - a NIH végzi, és megkezdte ezen feladatok ellátására való felkészülést.

### Az innovációs szolgáltatásokat segítő transzfer hálózatok

A vállalkozások innovációs kapacitásának és fejlődésének erősítéséhez nélkülözhetetlenek a korszerű innovációs szolgáltatások. Az innovációs szolgáltatásokat a vállalkozásokkal napi kapcsolatban lévő szolgáltató hálózatok hatékonyan tudják segíteni. A NIH közreműködésével kidolgozott pályázati koncepció az alábbi formában járulhat hozzá az ÚSZT céljainak megvalósításához:

- a tudományos és technológiai eredmények hasznosításának elősegítésével,
- a tudományos és üzleti szféra együttműködésének erősítésével,
- a regionális innovációs kapacitások/tevékenység összehangolt fejlesztésével,
- az ágazati kitörési pontok fejlesztésével,
- az innovációs szolgáltatások testreszabott, összehangolt, módszertanilag korszerű fejlesztésével.

<sup>5</sup> Az Enterprise Ireland gyakorlatában High Potential Start-Up-nak azok a vállalkozások minősülnek, amelyek az alapításuktól számított 3. év végére várhatóan legalább 10 alkalmazottat és 1 millió eurós éves árbevételt tudnak felmutatni. Az ír statisztikák szerint az induló kkv-k kb. 6%-a felel meg ennek a kritériumnak az üzleti tervek alapján, azonban hozzájuk köthető a kkv-k által teljesített munkahelyteremtés jelentős része.

Az alábbi hálózatok kiépítésével hozható létre egy egységes, hatékony KFI szolgáltató rendszer:

- Területi (RIÜ hálózat)
- Szakmai (technológiai platformok, innovatív klaszterek hálózata)
- Egyetemi-vállalkozói partnerség (egyetemi technológiatranszfer irodák hálózata)
- Kutatóintézeti – vállalkozói együttműködés (kutatóintézeti technológiatranszfer irodák hálózata).

A konstrukciót a tervek szerint szakmailag a NIH menedzseli, a hálózati működés szakmai és módszertani segítségével, az információáramlás biztosításával, a hálózatok működésének szakmai monitorozásával és szakmai ellenőrzésével. A NIH megkezdte ezen feladatok ellátására való felkészülést.

### **Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések (PcP) pilot projekt**

A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésben (Pre-commercial Procurement, PcP) rejlő lehetőségeket felismerve kérte fel az NGM a Hivatalt, mint Magyarország Kormányának kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős szervét egy nemzeti PcP stratégia kidolgozására. A NIH az előkészítés során tanulmányozta a nemzetközi legjobb gyakorlatokat, illetőleg 2011 decemberében a Stratégiai Főosztály két munkatársa a nemzetközi kapcsolatépítés, továbbá a holland példák, kapcsolódó projektek tanulmányozása érdekében Amszterdamban részt vett az EU Learning Lab meeting on Public Innovation Procurement című konferencián.

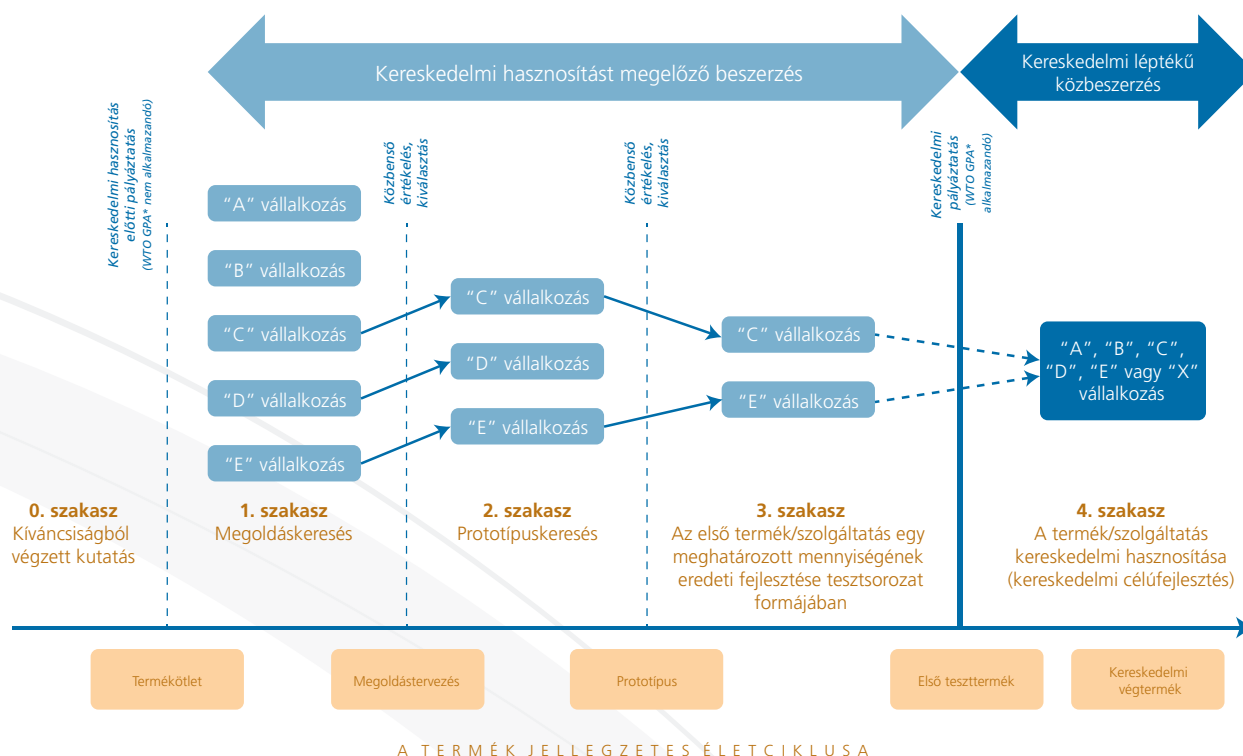
*A gazdasági globalizáció folyamatosan alakítja át a globális gazdasági rendet, miközben új lehetőségeket és új kihívásokat teremtett. Ebben az új helyzetben Európa csak akkor marad és lesz versenyképes, kizárólag abban az esetben képes lépést tartani az Amerikai Egyesült Államokkal, Kínával vagy Japánnal, ha „inveniózusabban viselkedik, hatékonyabban reagál a fogyasztói igényekre és preferenciákra, valamint nagyobb teret enged az innovációnak.”<sup>6</sup> Szintén az élmezőnyben maradás záloga a kis- és középvállalkozók kutatás-fejlesztési hajlandóságának növelése, amihez megfelelő eszközt kínál a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés, hiszen olyan KKV-k részére is megnyitja az utat a közbeszerzésekhez, amelyek addig méretük és/vagy forráslehetőségeik miatt alaptól lemondtak az állami megrendelésekről. A PcP az Európai Unióban már több éve vizsgált modell, amiről az Európai Közösségek Bizottsága először a COM/2007/0799 számú közleményébe<sup>7</sup> értekezett. Lényege, hogy alkalmazásával a közbeszerzés a kereslet oldaláról támogatja az innovációt. A megrendelő állami szereplő nem egy bizonyos terméket keres, hanem megoldást szeretne egy – általában közszolgáltatási – problémájára.*

A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés jellemzően három célt szolgál:

- közszolgáltatások színvonalának növelése;
- közpolitikai célok elérése;
- technológiatranszfer ösztönzése a gazdaságban új technológiák kifejlesztése révén.

<sup>6</sup> „Az ismeretek átültetése a gyakorlatba: széles körű innovációs stratégia az Európai Unió számára” – COM (2006) 502 végleges, 2006. 9. 13.

<sup>7</sup> [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:100:FULL:HU:PDF\(6-14. oldalak\)](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:100:FULL:HU:PDF(6-14. oldalak))



3.1. ábra: A PcP modell általános folyamatábrája

A modell kiváló lehetőség Európa számára, ugyanis az eljárással az Uniónak éves szintén közbeszerzésekre fordított kétezer milliárd eurós költségében – az egyes előrejelzések szerint – 2,5 százalékos megtakarítás érhető el. Ezzel növelni lehetne a kutatás-fejlesztésre és innovációra rendelkezésre álló közösségi keretet.

A NIH a PcP magyar modelljének kidolgozását és bevezetését egy pilot program keretében 2012. év folyamán tervezi.

### 3.2.2. Projektek K+F tartalmának megítélése, véleményezések

A NIH, illetve jogelődje 2009. óta készít felkérésre iránymutatásként állásfoglalásokat a vállalkozói szféra által végzett vagy tervezett projektekről, azok minősítéséről, hogy megfelelnek-e a KTI Alapról szóló 2003. évi XC. tv. 12 §-ban foglaltaknak. Jogsegély keretében a NAV is egyre növekvő mértékben kért állásfoglalást az általa ellenőrzés alá vont vállalkozások innovációs járulékfizetési kötelezettségének megállapításához. A Hivatal a 2011. év folyamán nem hatósági jogkörben, hanem a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. Tv., illetve az Alkotmánybíróság 60/1992 (XI.17.) számú határozata alapján csupán szakmai iránymutatás szándékával alakította ki állásfoglalásait.

- Egyedi megkeresések: 84 db érkezett, ebből 2011. december végéig 74 db ügyben született állásfoglalás
- NAV megkeresések: 277 db érkezett, ebből 2011. december végéig 208 esetben született állásfoglalás



2012. január 1-jével hatályba lépett a szellemi tulajdonra vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXIII. Tv., ennek 17. §-a a K+F tevékenység minősítésével kapcsolatos feladatokat hatósági jogkörrel az SZTNH hatáskörébe utalta.

### 3.2.3. A regionális innováció támogatása

A NIH egyik kiemelt tevékenysége a regionális innováció, a kis- és közepes méretű vállalkozások technológiai megújulásának, innovációjának ösztönzése, támogatása, ezek innovációs forrásokhoz jutásának segítése. Fontos hivatali feladat a régiók, és kiemelten a kis- és közepes vállalkozások szerepének és érdekeinek érvényesítése az innováció szabályozásában.

A Hivatal regionális kutatás-fejlesztési és innováció politikai tevékenységi köréhez illeszkedően folyamatos kapcsolatot tart fenn regionális hálózatokat működtető országos szervezetekkel (például: MKIK, MISZ, MTESZ, MTA, RIÜNET) a nemzeti innovációt érintő kérdésekben. Közreműködik ezen szervezetek nemzetközi kapcsolatainak építésében, gondozásában.

#### Együttműködés a Regionális Innovációs Ügynökségek hálózatával

A Nemzeti Innovációs Hivatal a Regionális Innovációs Ügynökségek (RIÜ-k), egész országra kiterjedő hálózatában rejlő lehetőségeket erősítve, segíti a RIÜNET hálózat több éve sikeres kutatás-fejlesztési és innovációs projektgeneráló tevékenységét. A Hivatal együttműködik és kapcsolatot tart a RIÜNET hálózattal a kutatás-fejlesztési és innovációs területeken. A Hivatal regionális partnerkapcsolataiban és akcióiban kiemelt hangsúlyt kap a vállalkozói kör, a kis- és közepes vállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzése és feljük az innováció képességeit fejlesztő megoldások közvetítése, elterjesztése. A 2011. évben végrehajtott akciók a partnerkapcsolatok új kereteinek kialakítására és megerősítésére irányultak.

A Nemzeti Innovációs Hivatal a RIÜ-kkel összehangoltan részt vett és bemutatkozott az Európai Bizottság által Brüsszelben, évenként szervezett Nyílt Innovációs Napok rendezvényen. A rendezvény keretében, amelyen az Európai Unió regionális politikájáért felelős főigazgatóságának (DG-REGIO) egyik vezetője, Mikel Landabaso Alvarez úr is jelen volt, megállapodás született az együttműködés folytatásáról és a kapcsolatok erősítéséről.

A NIH és a RIÜ-k hálózata közösen konferenciát szervezett 2011. december 8-án, Gödöllőn „Innováció és Gazdaságfejlesztés” címmel. Az esemény kiemelt célja volt a RIÜ-k bemutatása, az általuk a legutóbbi három esztendőben a kutatás-fejlesztés és innováció területén végzett munka és a Hivatallal történő jövőbeni együttműködések lehetőségeinek bemutatása. A konferencia sajtóvisszhangja pozitív volt, és megerősítést nyújtott abban a tekintetben, hogy a regionális kutatás-fejlesztés és innováció támogatása a hazai innováció egyik fontos feladata.



Együttműködési megállapodást kötött a NIH és a RIÜNET, amelynek ünnepélyes aláírására 2011. december 8-án az „Innováció és Gazdaságfejlesztés” című konferencián került sor. A megállapodás lényegi eleme a NIH és a RIÜNET között egy olyan kölcsönösen előnyös együttműködési rendszer kialakítása, amely segít a hazai kutatás-fejlesztés és innováció továbbfejlesztésében. A NIH és a hét RIÜ együttműködésének elsődleges célja egy olyan országos szintű egyeztető fórum létrehozása, amely lehetővé teszi a szakmapolitikai érdekképviselet erősítését a regionális innováció politikát érintő olyan területeken, mint:

- az innovációs intézményrendszer hatékonyságának javítása (a vállalkozások és kutatók könnyen találják meg az innovációhoz szükséges műszaki, pénzügyi, marketing, és egyéb tanácsadási szolgáltatásokat és támogatásokat regionális és országos szinten);
- a régiók forrásabszorpciók képességének javítása;
- a gazdasági és kutatói szférában felhasználható, „látens”, jó ötletek, kutatási eredmények felkutatásának, kifejlesztésének, megvalósításának támogatása, a kutatáshasznosítás fokozása regionális és országos szinten;
- a meglévő tudásbázisok fejlesztése, új tudásközpontok létrehozásának elősegítése;
- szektor-specifikus innovációs szolgáltatások biztosítása az egyes régiók által kijelölt területeken;
- a régiók közötti „átjárhatóság”, a tudástranzfer biztosítása, egymás szakmai, szakágazati segítése.

2011 decemberében a NIH együttműködési-megbízási szerződéseket kötött a RIÜNET tagjaival a TÉT Observatórium létrehozásának és későbbi folyamatos működésének regionális támogatására. Magyarország mind a hét tervezési-statisztikai régiójában jelenlévő RIÜ-k kiterjedt regionális kapcsolatrendszerük által segíthetik az Observatóriumot, elsődlegesen az adatfelvételek, az adatszolgáltatások és a disszeminációs feladatok regionális támogatásával.

### 3.2.4. A nemzetközi együttműködéseket segítő hazai innováció menedzsment feladatok

#### Hazai csatlakozó események az EU elnökségi rendezvényekhez



Hazánk számára egyik kiemelt terület a high-tech és a hagyományos iparágak hazai innovációjához kapcsolódó nanotechnológiák, anyagtudományok, valamint a gyártási technológiák és rendszerek területe. A szakterület kiemelkedő eseménye volt az EuroNanoForum 2011 elnökségi rendezvény, amelynek hazai innovációt erősítő kiemelt célja volt a terület hazai szereplőinek azonosítása, a nemzetközi színrelépés lehetősége, kapcsolatainak erősítése, és a magyar eredmények hasznosításának elősegítése. A Hivatal projektvezetőként menedzselte a nemzetközi

szakmai rendezvény és kapcsolódó eseményeit, amelyen 1200 regisztrált résztvevő volt jelen Európa és a világ országaiból. A rendezvény mottója; „Nanotechnology for Economic and Social Benefits” az Európai Nanotechnológiai Kutatási Térségben. A rendezvényen 20 szakmai szekcióban az energia, a nanoelektronika, a környezet, a nanoanyagok, nanoszenzorok, metrológia, a biotechnológia, az egészség területén a diagnosztika, a gyógyszerek, a közegészség, stb. nanotechnológiai kérdéseit tárgyalták. A 3 fő plenáris előadás között magyar tudományos előadás is szerepelt (magyar kutató részt vett a 2010. évi Nobel díjjal kitüntetett kutatók munkacsoportjában, grafén témában). A rendezvényhez 60 külföldi szervezet kutatás-fejlesztési eredményeit bemutató kiállítás és nagyszámú workshop kapcsolódott.

A projekt keretében a Csodák Palotájában nanotechnológiai kiállítás nyílt, amelyet az MTA MFA vezetésével magyar K+F szervezetekkel együttműködve, a magyar eredmények bemutatására hoztak létre. Az EuroNanoForum 2011 elnökségi rendezvény ideje alatt megnyílt állandó kiállítás célja az, hogy a magyar elnökség alatt és azután is a nanotechnológia és kapcsolódó szakterületeken a magyar kutatási tevékenységek, eredmények ismertté, elismertté váljanak, újabb együttműködések induljanak, a magyar kutatási eredmények hasznosításának irányában is.

# 3.

## A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE ÉS EREDMÉNYEI 2011-BEN

A „Nanocsodák mozgásban” c. Nanobusz mozgó kiállítás a nagyprojekt keretében az EU, a KTI Alap és az MTA támogatásával, valamint magyar szervezetek szponzorálásával jött létre. Ezt a Nanobusz kiállítást országos roadshow népszerűsíti. Az ünnepélyes megnyitón megtartott beszédében az NIH elnöke kiemelte, hogy ilyen és ehhez hasonló kezdeményezésekkel lehet elősegíteni azt, hogy a magyar társadalom megismerje, elfogadja, és elismerje az új tudományos és technológiai eredményeket. Ezeknek a céloknak példaértékű eszköze és jó módszere a Nanobusz, mint mozgó kiállítás.



### 3.2.5. Jelentős hazai innovációs kezdeményezések menedzselése

A hazai szakmai kapcsolatok erősítése, a kapcsolatok kiterjesztése és elmélyítése a kormányzati szervezetekkel, valamint a kutatási és az üzleti szféra szereplőivel a hazai kutatási eredmények hasznosítását célozza, beleértve a hasznosítás gyorsítását és az innovációk megvalósítását.

A NIH vagy közvetlen megkeresés, vagy az innováció menedzsmunka szakmai kiterjesztése során kapcsolatba kerül olyan műszaki megoldásokkal, projektkezdeményezésekkel, amelyek nemzetgazdasági, illetve társadalmi szempontból jelentős, konkrét problémák megoldására ígérnek javaslatot. A Hivatal a Nemzeti Külgazdasági Hivatallal együttműködésben ellátja a hazai kutatás-fejlesztési eredmények nemzetközi piacra juttatásának ösztönzésével kapcsolatos feladatokat, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások külpiacra lépésének segítésére. Ezek a projektek vagy originális innováció megvalósítását és/vagy már elért eredmény konkrét, adaptív hasznosítását, hazai gazdasági és/vagy társadalmi hasznosítást, valós innovációt jelentenek.

A tudomány- technológia- és innováció politika területén folyó európai illetve nemzetközi integrációs együttműködésekhez kapcsolódóan a Hivatal hazai szakterületi innovációs feladatokat lát el, ismereteket, tudást közvetít a hazai szereplők felé. A szakterületeken, az azokhoz kapcsolódó EU és nemzetközi munkában a Hivatal képviselőt lát el, a hazai érdekeket érvényesíti, ezzel is az adott szakterület hazai innovációját segíti, erősíti.

### 3.2.6. Nemzeti Technológiai Platformok jelentősége, együttműködés a munkájuk hasznosításában

Az EU számos szakmai programjában, szakmai testületében, együttműködési hálózatában, kezdeményezésében való hazai részvétel a T&T diplomáciai feladatokon túl nagyon széleskörű, összetett hazai szakmai háttérmunkát igényel.

*Az Európai Technológiai Platformok (ETP-k) az érdekeltek összefogása az ipar irányításával az egyes kiemelt technológiai területeken. Céljuk a szakterület hosszú távú kutatási prioritásainak, stratégiai terveinek és akcióterveinek kidolgozása. Működésük az üzleti szereplők, a kutatószféra és a szakpolitikát alkotók párbeszéde, és az erőforrások összefogásával az európai versenyképességet és növekedést célozza. Az Európai Technológiai Platformok az Európai Bizottság stratégiai partnerei, részt vesznek az EU stratégiák formálásában, ajánlásokat adnak a támogatási programok kidolgozásához.*

*A Nemzeti Technológiai Platformok (NTP-k) az EU tagországaiban az európai mintákat követik, ugyanakkor a nemzeti versenyképességi célokat szolgálják. Az NTP-k partnerei az Európai Technológiai Platformoknak, ugyanakkor azokban érvényesítik a nemzeti érdekeket is. A magyar Nemzeti Technológiai Platformok részvétele az Európai Technológiai Platformokban információ- és tudás megszerzését és átadását, egyúttal fontos érdekérvényesítést jelent.*

A NIH az érdekelt szervezetek részvételével megrendezte, a Nemzeti Technológiai Platformok (NTP-k) Szakmai Fórumait, amelyeken bemutatták a Platformok szakterületi Stratégiai Kutatási- és Megvalósítási Terveit.

A platform-stratégiák az adott szakterület érdekeltjeinek összefogásával készültek el (nagyvállalatok, kisvállalkozások, egyetemek, akadémiai intézetek, klaszter-szerveződések, szabványosítók, jövőbeli felhasználók, stb., azaz a szakterületen hosszú távú közös stratégia megalkotásában érdekeltek), a szakmai fórumokon való bemutatásuk azok tudatosítását, továbbfejlesztését, megvalósításának segítségét szolgálják. A Hivatal támogatásával és szakmai, módszertani segítségével (20 szakterületen) elkészült stratégiák közül a NIH 2011 évben rendezte meg az alábbi témakörű Szakmai Fórumokat:

- „Infokommunikációs eszközökkel segített életminőség javítása és egészség megőrzése” (eVITA),
- „Fenntartható kertészet és Versenyképes Zöldségágazati stratégia”,
- „Informatikai eszközöket alkalmazó beágyazott rendszerek”.

A stratégiai kutatási és megvalósítási tervek a gazdaság szereplőinek és a kutatási szférának a szakterületen közösen kialakított, egyeztetett hosszú távú tervei, egyúttal inputok, partnerségek a kormányzati stratégiákhoz, támogatási programokhoz és pályázatokhoz.

A Hivatal a Nemzeti Technológiai Platformok elérési lehetőségeit, az egyes szakterületeken kidolgozott hosszú távú szakterületi stratégiákat és megvalósítási terveket, a Szakmai Fórumok előadásait, az összes információt a honlapján közzétette, segítve ezzel a gazdaság szereplőit és a döntéshozókat is, a stratégiák megismerését és az ismeretek terjesztését.

### 3.3. Nemzetközi kapcsolatok

#### 3.3.1. Kétoldalú nemzetközi együttműködések

##### **Kormányközi és intézményközi megállapodásokon alapuló együttműködések**

Magyarország 36 országgal írt alá (vagy újított meg) kormányközi tudományos és technológiai együttműködési megállapodást. A kormányközi kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködések célja a magyar alkalmazott tudomány eredményeinek támogatása a nemzetközi KFI együttműködés eszközrendszerével. A megállapodásokból eredő kötelezettségvállalásokért, az együttműködések szakmai koordinálásáért a Hivatal a felelős.





A 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet értelmében megállapodtunk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel a nemzetközi KFI együttműködési pályázatok kezelésével kapcsolatos feladatok megosztásáról, egyeztetettük az új kiírások tervét és az ebből eredő 2012. és 2013. évi kötelezettségvállalásokat.

A NIH 2011. június 30-i határidőig átküldte az NFÜ-nek a döntésre váró nemzetközi KFI együttműködési pályázatok listáját a TÉT vegyes bizottság által jóváhagyott támogatási összegek feltüntetésével. Az NFÜ Innovációs Főosztályával együttműködve a pályázatkezelés a legfontosabb relációkra fókuszálva folyamatosan halad.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség az alábbi nemzetközi pályázati fordulóiban hozott döntést arról, hogy a nemzetközi KFI együttműködési program pályázati kiírásaira benyújtott pályaművek közül mely pályaműveket támogatja:

- NKTH-ANR (Franciaország) intézményközi KFI együttműködési pályázat
- NIH - A\*STAR (Szingapúr) intézményközi KFI együttműködési pályázat
- NIH - Shenzhen (Kína) intézményközi KFI együttműködési pályázat
- Magyar-francia kormányközi KFI együttműködési pályázat
- Magyar-kínai kormányközi KFI együttműködési pályázat
- Magyar-olasz kormányközi KFI együttműködési pályázat
- Magyar-marokkói kormányközi KFI együttműködési pályázat
- Magyar-vietnámi kormányközi KFI együttműködési pályázat
- Magyar-mexikói kormányközi KFI együttműködési pályázat

Két új nemzetközi TÉT együttműködési pályázat kiírására is sor került:

2011. november 7-én jelent meg a „Magyar-Izraeli Ipari Kutatás-fejlesztési Co-funding Együttműködési Pályázat” kiírása (a magyar-izraeli együttműködésben folyó ipari kutatás-fejlesztési projektek támogatására, az NFÜ és az izraeli „MATIMOP-Israeli Industry Center for R&D” közös nemzetközi kutatás-együttműködési programja keretében). 2011. december 20-án indult a „Magyar – Francia Kormányközi KFI Együttműködési Program”-ban való magyar részvétel támogatására kiírt pályázat.

#### **A Tét-attaséi hálózat működtetése**

A magyar tudományos és technológiai diplomáciai tevékenységet végző Tét-attaséi hálózat jelenleg 11 állomáshelyből áll: Berlin, Brüsszel /EU/, Helsinki, London, Moszkva, Párizs, Peking, Róma, Tel Aviv, Tokió és Washington. Állomáshelyenként 1-1 szakdiplomata teljesít külszolgálatot. A négy éves posztok közül jelenleg több megüresedett, az állomáshelyek újbóli betöltésére 2012-ben kerül sor. Hivatalunk a Külügyminisztériummal közösen működteti a Tét-attaséi hálózatot, ellátva annak szakmai irányítását. A Hivatal elnöke és a külügyminiszter által 2006-ban aláírt, a Tét-attaséi hálózat működését szabályozó Közös Utasítás értelmében a hálózat ügyeiben rendszeresen konzultálunk a Külügyminisztériummal.

A Nemzeti Innovációs Hivatalról szóló 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. szakaszának c) és h) pontjaiban megfogalmazottak szerint a Hivatal szakmailag közreműködik a tudományos és technológiai diplomáciai tevékenységek irányításában, továbbá a külpolitikáért felelős miniszter egyetértésével működteti a tudományos és technológiai szakdiplomata hálózatot.

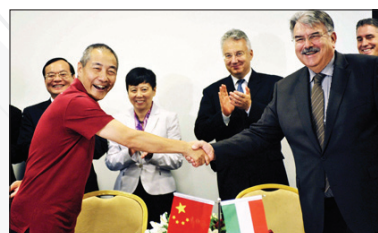
1989 óta két évente kerül sor a Nemzeti Innovációs Hivatal (NIH) jogelődjei és a Külügyminisztérium közös szervezésében a Tét attasék konferenciájára, amelyen az attasék a tudománydiplomácia iránt érdeklődő hazai szakmai közönségnek beszámolnak egy kiemelt téma fogadó országbeli kezeléséről. A Nemzeti Innovációs Hivatal és a Külügyminisztérium 2011. november 21-24. között rendezte meg a Magyar Tudomány Ünnepéhez kapcsolódóan a Tét-attaséi konferenciát is magába foglaló Tét-attaséi hetet, amely igen nagy sikerrel és érdeklődéssel zárult.



A Tét-attaséi konferencián Dr. Mészáros György elnök (NIH), Dr. Cséfalvay Zoltán parlamenti és gazdaság-stratégiaiért felelős államtitkár (NGM), Prőhle Gergely helyettes államtitkár (KÜM), valamint Prof. Dr. Kroó Norbert elnöki tanácsadó (MTA) előadásai után a Tét attasék kerekasztal beszélgetés során számoltak be a témával kapcsolatos fogadó országbeli tapasztalataikról, ismertették a fogadó országok tudományos, technológiai és innovációs szektorát is érintő konkrét válságkezelő intézkedéseit, továbbá számot adtak az adott ország globális tudományos, technológiai és innovációs versenyben elfoglalt helyéről és az együttműködés lehetőségeiről.

### Új típusú nemzetközi innovációs együttműködések kialakítása

- A Nemzeti Innovációs Hivatal és a BGI (Pekingi Genomikai Intézet) 2011. szeptember 13-án együttműködési megállapodást írt alá. A BGI vezetői az aláírással egyidejűleg bejelentették, hogy Budapesten tervezik felállítani új, közép-európai regionális központjukat. Mind a magyar (a szervezők mellett kormányzati vezetők, ill. kutatóintézetek és vállalkozások képviselői), mind a kínai oldal (a BGI vezetői, kutatói, ill. tiszteletbeli professzorai) sikeresnek és előremutatónak értékelte az eseményt. A következő műhelymegbeszélésre várhatóan Pekingben, 2012. II. félévében, a KFI együttműködési Vegyes Bizottság 6. üléséhez kapcsolódóan kerül sor.
- Aloizio Mercadante brazil innovációs miniszter 2011. november 18-án a Nemzeti Innovációs Hivatalba látogatott, és megbeszélést folytatott Dr. Mészáros Györggyel, a Hivatal elnökével. A felek megállapodtak abban, hogy szakértők, illetve egyetemek bevonásával decembertől kezdődően olyan projekttervet dolgoznak ki, amelyeket a 2012 márciusában Budapesten megtartandó Magyar-Brazil Tudományos Szemináriumon véglegesítve hagynak majd





jóvá. Ennek megfelelően a brazil innovációs miniszter látogatása után megkezdődött azon egyetemek, kutatóintézetek, valamint kis- és közepes vállalatok megkeresése, amelyek képesek lehetnek a magyar-brazil ipari, innovációs és tudományos kapcsolatok elmélyítésére. 2011. december 15-én a Hivatalba látogatott a brazil nagykövet, akivel együtt áttekintettük a miniszteri látogatás óta megtett lépéseket. A találkozón átadtuk a brazil félnek az addig beérkezett projektjavaslatokat, amely projektjavaslatokhoz a brazil fél keres együttműködő partnereket. Ezt követően szakmai Workshop-ra kerül majd sor várhatóan 2012 márciusában.

- A Nemzeti Innovációs Hivatal jövőbeli nemzetközi terveiben kiemelt helyen szerepel az Arab-öböl országaival történő Tét együttműködési szándék. Kapcsolatfejlesztésünk elsődleges iránya a térség vezető állama, Szaúd-Arábia. Szaúd-Arábiával a Tét kapcsolatfelvétel 2011. augusztusában indult el, amikor rijádi partnerintézményünk, a KACST (King Abdul Aziz City for Science & Technology) kérésére kidolgoztuk, melyek azok a tudományos területek, melyeken lehetőségeket látunk a bilaterális kooperációra. Ezzel egyidőben kezdeményeztük a kétoldalú intézményközi tudományos és technológiai együttműködési megállapodás aláírását is.

2011. októberben Orbán Viktor miniszterelnök úr hivatalos rijádi látogatásának margóján Dr. Mézáros György elnök találkozott Dr. Mohamed I. Al-Suwaiyel úrral, a KACST elnökével.

Az együttműködés konkrét lépéseinek kidolgozása és a kölcsönösen kiemelten kezelt területek azonosítása céljából 2012. első felében Budapestre várjuk a KACST elnöki delegációját, mely látogatás alkalmával a szakmai programokon túl, az NIH és KACST közötti Tét egyezmény aláírására is sor kerülhet.

- Az orosz fél kezdeményezésére, a magyar-orosz nanotechnológiai együttműködés lehetőségeinek feltárására munkamegbeszélésre került sor a magyar kormányzati képviselőt, a Hivatal és a nanotechnológiai eredményeket felmutató, orosz együttműködésben érdekelt kutató szervezetek és az MTA részvételével. Az ülést magyar részről Kroó Norbert akadémikus, orosz részről pedig a Kereskedelmi Képviselő Igazgatója vezette. Az orosz és magyar kutatási eredmények bemutatása mellett a NIH az ülésen bemutatta a magyar-orosz kétoldalú kormányközi K+F együttműködés előzményeit (Tét VB-k), a korábbi nanotechnológiai együttműködés témáit és a kormányzati (KTIA) támogatással segített projekteket/témákat. A Hivatal tájékoztatást adott a KTIA által támogatott eredményes nanotechnológiai projektekről, valamint a nanotechnológiai területhez kapcsolódó Nemzeti Technológiai Platformokról. Az együttműködés további előkészítése a közös érdekű témák és szervezetek azonosítására, valamint magyar részről a hazai eredményeink hasznosítására irányul. Az együttműködés előkészítésének folytatása 2012-ben várható.

Az EU és nem EU régiókban történő további kapcsolatok felvétele és a meglévők ápolása a Hivatal számára kiemelt jelentőségű feladat. Ennek segítésére tervezzük a hazai tudáskincs, a szak és felsőfokú képzés, a kutatás-fejlesztési eredményeink, lehetőségeink és az innovációs adottságaink feltérképezését, valamint, az ezekben a tevékenységekben részt vevő tudósok, mérnökök, innovátorok, KKV-k, és vállalkozások összegyűjtését és rendszerezését annak érdekében, hogy az így összeállított, komplex „KFI portfólió” megismertetése a partner országokkal lehetőséget adjon újabb nemzetközi együttműködések kialakításához.

### 3.3.2. Európai Unió együttműködések

#### Részvétel az EU Elnökség KFI feladataiban

Kiemelt esemény volt hazánk számára, hogy 2011. első félévében Magyarország töltötte be az EU soros elnökségi tisztjét, aminek K+F-hez kapcsolódó feladataiban a Hivatal aktívan részt vett. A magyar Európai Unió Elnökség kutatás-fejlesztési programjának három pillére és egy horizontális célkitűzése volt:

- Európai Kutatási Térség és a versenyképesség
- A magyar elnökség elsődleges feladatnak tekintette az EU Kutatási és Technológiafejlesztési Hetedik Keretprogram (FP7), valamint az új eszközök félidei értékelését, a Horizon 2020 keretprogram előkészítését illetve az Európai Technológiai Intézet stratégiai innovációs menetrendjéhez való hozzájárulást.
- Európai Kutatási Térség és a szociális dimenzió
- A versenyképességet célzó kutatások mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap az EU előtt álló társadalmi kihívások beazonosítása (Grand Challenges) és azokra választ kereső kutatások erőteljesebb finanszírozása.
- Európai Kutatási Térség és a kohézió
- A kutatásnak nagy szerepe van a kohézió megvalósításában, valamint új húzóágazatok kialakulása révén egy adott térség felemelkedésében. Itt a különböző szakpolitikákon átívelő, integrált megközelítés alkalmazása volt a cél a magyar prioritású Duna Stratégián keresztül.

A magyar elnökség hangsúlyt helyezett a kutatási infrastruktúrára, amelyek végső soron a kohéziót, a felzárkózást segítik elő.



A magyar elnökség horizontális célként a fiatalok és nők kutatás-fejlesztésben betöltött szerepének növeléséhez kívánt hozzájárulni. Az Európai Kutatási Térség megvalósítása szempontjából kiemelt cél, hogy megfelelő számú, magasan képzett kutatói humán erőforrás álljon rendelkezésre Európában. Ehhez kapcsolódóan rendkívül fontos a kutatói utánpótlás biztosítása, a kutatói életpálya, a természettudományos és műszaki képzések népszerűsítése a fiatalok körében. A fiataloknak látniuk kell, hogy az Európai Kutatási Térség nem egy tőlük távol álló fogalom, hanem egy olyan koncepció, amelyben olyan kutatások valósíthatók meg, amelyek az életminőség javításához járulnak hozzá.

A nők esetében elsősorban olyan intézkedések megtételére van szükség, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a kutatói pályán maradhassanak, a családi életet és a kutatói pályát összeegyeztethessék.

A magyar EU elnökség K+F programjához kapcsolódó konferenciák illetve az elnökség ideje alatt megszervezésre kerülő K+F események egy részét a Nemzeti Innovációs Hivatal szervezte és finanszírozta, illetve társfinanszírozta, amelyek közül az alábbiakat emeljük ki:

- „Half time - Highway - A 7. Keretprogram félidei értékelése különböző perspektívákból”, Budapest, 2011. február 24-25.

A konferencia célja az volt, hogy a félidei értékelést különböző szempontok szerint megvitatva ajánlásokat fogalmazzon meg a 7. Keretprogram további megvalósításához, valamint a 2014-ben induló, a jelenlegi keretprogram folytatását jelentő „Közös Stratégiai Keret” előkészítéséhez. A konferencia eredményei és a megfogalmazott javaslatok elősegítették a 2011. márciusi Versenyképességi Tanács tárgyalásainak sikerességét.

- „Nők a tudományban, innovációban és technológiában, a digitális korban” című konferencia, Budapest, 2011. március 6-8.

A magyar EU elnökség K+F programjának egyik horizontális prioritása a fiatalok és a nők tudományos munkájának támogatása volt. A nők fokozott integrálása a tudomány, innováció és technológia világába a Digitális Korszakban nemcsak szociális kérdés, hanem gazdasági szükségszerűség is. A nemzetközi összehasonlító elemzések és a hazai helyzetértékelések azt mutatják, hogy a gyakorlatban a kutatás-fejlesztés területén a női kutatók alulreprezentáltak. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy az Európában lévő szakember hiányt, valamint a műszaki és természettudományi kutatóhiányt csökkentjük, továbbá, hogy a magasan képzett nők megtalálják a helyüket a tudományos munka világában.

- Felfedező kutatások a neuropszichiátriában: fókuszban a depresszió, a szorongás és a skizofrénia, Budapest, 2011. március 18-19.

A konferencia célja volt a politikai, gazdasági és társadalmi döntéshozók és véleményformálók figyelmének felhívása a neuropszichiátriai betegségek kutatására és az erre épülő európai innováció jelentőségére annak érdekében, hogy egyre inkább figyelembe vegyék ezt a soron következő Európai Unió döntéshozatal során.

- „Towards an open and competitive economy - Examining the roots of innovation” 2011. április 5.

A rendezvény az EU 2020 stratégiához kapcsolódott. Elsődleges célja volt bemutatni azt, hogyan képes a kutatás integrált szocio-ökonómiai és politikai támogatást nyújtani a makro-ökonómia, a strukturális reformok, valamint a foglalkoztatás, az oktatás és a szakképzés területén. Továbbá hangsúlyt helyezett a rövid és hosszú távú célok közti ellentmondások kezelésére és közöttük az együttműködési lehetőségek felismerésére. A konferencián hangsúlyt helyeztek a gazdasági tevékenységek környezetre gyakorolt hatására, az európai társadalom szerkezetében és életkori megoszlásában bekövetkező változásokra valamint a globalizációban rejlő lehetőségekre és kihívásokra. A témák között megjelent az ipari szerkezetek dinamikája és az innovatív cégek számának növekedése, a digitális gazdaság szempontjai, valamint az innováció és a versenyképesség az európai uniós politikákban.

- Future Internet Week, Budapest, 2011. május 16-19.



FUTURE  
INTERNET  
ASSEMBLY

A Nemzeti Innovációs Hivatal koordinálásával, 2011. május 16-19. között Budapesten került sor a Future Internet Week rendezvénysorozatra, amely a magyar EU elnökség egyik legnagyobb eseménye volt. A Future Internet Week az Európai Unió a jövő Internetével foglalkozó kutatás-fejlesztési programjainak és kezdeményezéseinek seregszemléje volt.

A Future Internet Week rendezvényein a résztvevők megismerhették az EU által támogatott, a jövő Internettel foglalkozó K+F programokat és projekteket, azok eredményeit, továbbá az EU elképzeléseit a következő Future Internet generációs Internet kutatásaira vonatkozóan.

A Future Internet Week kiemelkedő eseménye volt a Future Internet Assembly (FIA). A FIA első napja (Future Internet Conference), amelyen a résztvevők olyan szakpolitikai kérdésekkel foglalkoztak, hogy a jövő Internet kutatások miként szolgálják az EU2020 Stratégiában és a kiemelt kezdeményezéseiben (Digital Agenda, Innovation Europe) megfogalmazott célkitűzéseket. A FIA második és harmadik napja a hagyományos Future Internet Assembly volt, melynek párhuzamos szekcióiban az EU által kiemelt területeken folyó kutatás-fejlesztési tevékenységek mutatkoznak be. A konferencia egyben lehetőséget

adott a kutatóknak és az üzleti szféra képviselőinek a tapasztalatcserére és a közös gondolkodásra. A FIA egyik nyitó előadását dr. Barabási-Albert László nemzetközi híró magyar fizikus tartotta a komplex hálózatok viselkedéséről.

A rendezvénysorozat keretében, a FIA mellett több kisebb konferencia foglalkozott a jövő Internet és az innováció aktuális kérdéseivel. A FIRE (Future Internet Research and Experimentation) tanácskozás a jövő Internet kísérleti eredményeit tekintette át. Az Internet of Things (IoT) konferencia előadásai a jövő Internet egy új paradigmáját, a tárgyak Internetét vetítette előre. Az EU Future Internet Forum (FIF) tanácskozásán a hazai szakemberek és az EU tagállamok képviselői megvitatták az EU Future Internet kezdeményezéseinek és kutatási programjainak helyzetét és a további teendőket. A FIF rendezvényen bemutatásra került a hazai Jövő Internet Nemzeti Technológia Platform által kidolgozott K+F stratégia.

Az EU Future Internet programjához szorosan kapcsolódik az Európai Élő Laboratóriumok Hálózatának (European Network of Living Labs - ENoLL) tevékenysége, amely szintén Budapesten tartotta éves rendezvényét, ahol a világ minden tájáról képviseltették magukat a nyitott innovációval foglalkozó szakemberek. A rendezvényen az ENoLL újabb tagokkal bővítette hálózatát.

A Future Internet Week-et megelőzően, 2011 áprilisában a Nemzeti Innovációs Hivatal fogadta az EU ICT Research Directors Forum-át. Az ülésen az EU Bizottság vezetői és a tagállamok ICT kutatási igazgatói az EU új K+F finanszírozási rendszerére („Towards a Common Strategic Framework for EU research and innovation funding”) vonatkozó javaslatokat vitatták meg.

- ICT Proposers' Day, Budapest, 2011. május 19-20.

Kétezer európai informatikai és kommunikációs kutató találkozott a Pályázók Napján annak érdekében, hogy új konzorciumok álljanak össze nemzetközi élvonalbeli kutatásra és majdani innovációra. A rendezvény a közel 1,1 milliárd EUR támogatást kiíró FP7 ICT munkaprogram 8. és 9. pályázati felhívása köré épülő fórum volt. A Pályázók Napján az Európai Bizottság közel száz témafelelőse várta az érdeklődőket és egyengette a konzorciumok összeállítását. Ez a rendezvény páratlan alkalmat biztosított a hazai kutatási kompetenciák bemutatására, az FP7 ICT program kutatási tevékenységeibe való bekapcsolódásra.

- EU Future Internet Forum of Member and Associated States (FIF)

A FIF az EU tagállamok és a társult országok képviselőinek informális szakmai tanácskozása, amely az információ- és tapasztalatcserét szolgálja az EU Bizottság és a résztvevő országok között a jövő Internet kutatás-fejlesztés területén. A FIF munkájában a nemzeti képviseletet a hazai jövő Internet kutatásokat koordináló Nemzeti Innovációs Hivatal látja el. A FIF tevékenységének szakmai háttérét az EU által finanszírozott ceFIMS (Coordination of the European Future Internet forum of Member States) projekt biztosítja. A ceFIMS projekt konzorciumának magyar részről az NIH a tagja.

- EuroNanoForum 2011, Budapest, 2011. május 30. - június 1.

Az EuroNanoForum a nanotechnológiai kutatás és ipar olyan, kétévente megrendezett konferenciája, amelyet a soros EU elnökséget ellátó ország szervez az Európai Bizottság támogatásával.

Elsőként Európában a tudomány-orientált EuroNanoForum konferencia, az évente megtartott, üzleti-hasznosítás szemléletű Nanotech Europe rendezvénnyel közösen került megrendezésre. Ez a kezdeményezés a nanotechnológia területén érdekelt tudományos és üzleti közösségnek lehetőséget teremtett a legújabb eredmények megismerésére és terjesztésére, új ötletek megvitatására, tapasztalatcserére, a

kutatási eredmények hasznosításának elősegítésére. A rendezvény programja és kapcsolódó eseményei a nanotechnológia minden területét felölelték az alapkutatástól a technológiák fejlesztésén át az ipari alkalmazásokig és a termékfejlesztésig. A konferenciaprogram része volt egy üzletember találkozó és egy kiállítás is, amelyek az együttműködések kialakítását, a kutatások demonstratív bemutatását, ezzel is mielőbbi hasznosítását, a hálózatépítés céljait szolgálták.

- Európai Innovatív Régiók Hete 2011 / Week of Innovative Regions in Europe, 2011 Debrecen, 2011. június 7-9.



A konferencia célja volt összekapcsolni a klaszter és a kutatási infrastruktúrák szereplőit, ezen eszközök fejlesztésére irányuló szakpolitikákat és programokat a regionális innovációs teljesítmény fokozása érdekében.

A konferencia napjaink aktuális kutatás-fejlesztési és innovációt érintő kérdéseit vizsgálta:

- Képesek-e a régiók a kutatásra és innovációra szánt erőforrásokat sokkal hatékonyabban, egymást kiegészítve felhasználni?
  - Az EU 2020 stratégiában ajánlott úgynevezett „intelligens specializáció” (smart specialization) stratégiát követve, hogyan lehet a kutatási infrastruktúrák adta lehetőségeket maximálisan kihasználni?
  - Milyen szerepe van a regionális kutatási infrastruktúráknak a klaszterek fejlesztésében, a regionális innovációs rendszerekben és a hálózatokban?
  - A regionális kutatási infrastruktúrák hogyan járulnak hozzá a regionális gazdasági fejlődéshez, illetve a kutatási-fejlesztési és innovációs teljesítmény javításához?
  - Milyen eszközök segítik a nagy kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférési lehetőséget?
- Hungary-EU-Israel Workshop on Start-Ups and Innovation

Az izraeli Magyar Nagykövetség és az izraeli EU Képviselt támogatásával, az izraeli magyar Tét attasé szervezésében 2011. május 30-31-én Tel-Avivban került sor a magyar EU elnökséghez kapcsolódó tanácskozásra, amely az EU tagországok innovációs rendszereiről nyújtott átfogó képet. A rendezvény kiemelt témája az innovatív vállalkozások inkubációja volt. A Workshop-on a Nemzeti Innovációs Hivatal képviselője a hazai innovációs együttműködési formákat ismertette a résztvevőkkel. A Workshop-ot megtisztelt jelenlétével dr. Rina Pridor asszony, az egész világon elismert izraeli Inkubátor Program alapítója.

### Részvétel és képviselet az EU Programbizottságok (PC-k) munkájában

A közösségi szintű kutatás-fejlesztési együttműködés fő formáját a tagállamok által megvalósított kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramok jelentik. A keretprogramok célja, hogy a tagállamok közti kutatási együttműködések erősítésével, az erőforrások koncentrálásával olyan kutatási célok megvalósítását segítsék, melyek erősítik az európai ipar tudományos és technológiai alapjait, javítják Európa nemzetközi versenyképességét és elősegítik a társadalmi-gazdasági fejlődést. A jelenleg futó 7. Keretprogram specifikus programjai stratégiai irányelvei és munkaprogramjai kialakítása az egyes programok Programbizottságaiban zajlik. A Programbizottságokban Magyarország képviseletét a NIH látja el. A szakértőkkel folytatott konzultációkat követően a programbizottsági tagok közvetítik a magyar álláspontot annak érdekében, hogy a magyar érdekek minél hangsúlyosabban érvényre jussanak. A következő keretprogram, a 2014-2020 közötti időszakra



vonatkozó Horizon 2020 előkészítő fázisában különösen fontos, hogy még a program alakíthatóságának időszakában markánsan képviseljük a Magyarország számára fontos, és más tagállamok támogatására is számító szempontok bekerülését a majdani munkaprogramokba.

Jelenleg a Hivatal munkatársai 14 Programbizottságban képviselik Magyarországot, 5 területen pedig általunk felkért külső szakemberek látják el a programbizottsági feladatokat. A programbizottsági tagok munkáját 19 külső és 5 hivatali szakértő segíti.

### **A Nemzeti Kapcsolattartó Hálózat (National Contact Points, NCP-k) működtetése**

Az EU Keretprogramban elért magyar sikeresség szempontjából kulcsfontosságú szerepet játszanak a Nemzeti Kapcsolattartók (NCP-k), akik feladata az EU 7. Keretprogram egyes alprogramjaihoz / tematikus területeihez kapcsolódó információterjesztés, pályázati tanácsadás, a projektpartner keresésben való segítségnyújtás, sikeres projektek menedzsmenetének támogatása. Továbbá a pályázat elnyerése esetén tájékoztatást nyújtanak a pályázóknak a rájuk váró feladatokról és az Európai Bizottsággal való szerződés-kötési folyamatról. A hálózat 20 kapcsolattartóból áll. Közülük tizenötön a NIH alkalmazásában állnak, öten pedig más szervezetek keretén belül végzik tanácsadói feladatukat.

A kapcsolattartó személyek évente átlagosan két NCP ülésen vesznek részt Brüsszelben, ahol a többi Európai Unió és társult országok kapcsolattartóival megosztják tapasztalataikat, „best practices”-eiket, illetve kérdéseikre választ kaphatnak. Ez hozzájárul ahhoz, hogy még naprakészebben és hatékonyabban tudják munkájukat elvégezni. A kapcsolattartók közül többen NCP - s projektekben is részt vesznek, ezzel erősítve az NCP-k közötti kapcsolati/információs hálót (pl.: PeopleNetwork, TransCoSME, ResPotNet, Bionet, NMPTeAM). Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően az NIH 2011-ben is szervezett információs napokat, ahol – elsősorban a 7. keretprogrammal kapcsolatos – pályázati lehetőségekről tájékoztatták az érdeklődő, potenciális pályázókat. A rendezvényeken az NIH programkoordinátorai, nemzeti kapcsolattartói, valamint a meghívott partnerszervezetek képviselői az FP7-es programok tartalmáról, a döntési folyamatokról, az elvárt tartalmi és formai követelményekről tájékoztatták az érintetteket. Ezen kívül vidéki városokban tartott információs napok, és személyes konzultációk, telefonbeszélgetések útján ismertették az érdeklődő kutatókkal, felsőoktatási intézmények oktatóival, kis- és középvállalkozásokkal, non-profit szervezetekkel a legújabb pályázati lehetőségeket.

### **A Brüsszeli KFI Kapcsolattartó Iroda újraindításának előkészítése**

Alapvető érdekünk erősíteni aktív jelenlétünket mindazon területeken, amelyek megalapozzák Magyarország befolyását az EU KFI politikák formálása és végrehajtása területén, végső célként tekintve azt, hogy az európai pályázati alapú forrásokból nagyobb mértékben részesülhessen kutatási és vállalkozói szektorunk.

Az egyik legnagyobb kihívás a magyar kutatók, kutató szervezetek, és a vállalkozások számára a magas színvonalú, tartalmas konzorciális részvétel az EU Kutatási Keretprogramjában. A KFI kormányzati menedzsmenetre számára pedig hasonlóan nagy kihívás a markáns befolyás érvényesítése a mindenkori Keretprogram prioritásainak, szerkezetének alakítására érdekeinknek és komparatív előnyeinknek megfelelően a Keretprogramok tervezésének időszakában. Figyelemmel a tervezés alatt álló következő kutatási keretprogramra a mintegy 87 mrd € költségvetésű Horizon 2020 Keretprogram tervezési folyamatában történő befolyásos magyar részvétel a meglévőnél hangsúlyosabb, nagyobb kapacitású brüsszeli KFI szakmai jelenlétet igényel. Az új Keretprogram tervezésének időszakában el kell érniünk, hogy szakértőink az uniós döntés-előkészítő folyamatokba nagyobb betekintést nyerjenek, kellő befolyással bírjanak, és az időben megkapott információk birtokában ütőképesebben vehessenek részt a küszöbön álló Horizon 2020 Keretprogram tervezésében.



Az EU Keretprogramokban történő eredményes részvétel, valamint a brüsszeli kormányzati KFI képviselőt erősítése érdekében, továbbá a Nemzeti Kapcsolattartó Pontok (NCP) és Programbizottsági Tagok (PC) hálózatának támogatására, EU tagországi mintára, Brüsszelben létrehozandó KFI Kapcsolattartó Iroda létrehozását kezdeményezzük 2012. évi elindítással.

### Részvétel a tagállami álláspontok kialakításában

A Hivatal feladatköréből adódóan aktívan részt vesz a Versenyképességi Tanácsra, a COREPER-ülésekre, valamint a kutatási munkacsoport ülésekre a kutatás-fejlesztési, technológiapolitikai napirenddel kapcsolatos mandátumok és felkészítő anyagok előkészítésében.

A 2011-es magyar EU-elnökség kapcsán a döntés előkészítés, valamint a magyar érdekek becsatornázása brüsszeli fórumokra fontos prioritás lett. Az Európai Unió Osztály munkatársai

- kutatási munkacsoport ülésen történő részvételükkel;
- TÉT attaséi, prior tématerületek esetén államtitkári felkészítők készítésével aktív szerepvállalással alakították ki a magyar KFI álláspontot - az érintett társszervezetekkel együttműködve.

Az elnökségi félév során a KFI jogalkotás terén elért eredmények közül kiemelkedik az Euratom Kutatási Keretprogram (2012-2013) tervezetéről szóló politikai megállapodás elfogadása 2011. június 27-én. Az 1957-ben megalakult Európai Atomenergia Közösség (EURATOM), amely a nukleáris energia békés célú felhasználásával kapcsolatos kutatásokat ún. kutatási keretprogramok útján finanszírozza. Jelenleg a 7. keretprogramból finanszírozzák a nukleáris kutatásokat és képzési tevékenységet, amely 2011 végén lezárul. A kutatások folyamatosságának fenntartása és az Európai Unió hétéves költségvetési periódusával történő összhang érdekében szükségessé vált a keretprogram kiterjesztése 2012-2013-ra. 2011. március 7-én a Bizottság nyilvánosságra hozta kiterjesztésről szóló javaslatot, amely jogalkotási csomag négy jogszabályból áll.

Kitűzött elnökségi cél: Az elnökség célja eredetileg általános megközelítés vagy politikai megállapodás elérése volt a májusi Versenyképességi Tanácson.

Elért eredmény: Érdemi tárgyalás csak a csomag első eleméről, a keretprogramot kiterjesztő tanácsi határozatról folyt. A szakértői szintű egyeztetéseken Ausztria ellenezte a jogszabályról történő megállapodást, mivel általában fenntartásai vannak az atomenergia felhasználásának jövőjével kapcsolatban. Mivel egyhangúság hiányában megállapodásra nem kerülhetett sor, a magyar elnökség az elért eredményekről szóló jelentést terjesztette a május 31-i Versenyképességi Tanács elé. A magyar elnökségnek az Euratom keretprogram 2012-2013 tartó kiterjesztése érdekében tett további rendkívüli, diplomáciai erőfeszítései, külön egyeztetései végül sikert eredményeztek. Június végén elfogadták az általános megközelítésre vonatkozó dokumentumot.

2012-re vonatkozóan a Nemzeti Innovációs Hivatal általános célja, hogy álláspont kidolgozó és formáló szerepe a magyar tagállami működés kapcsán a Horizon 2020 keretprogram kidolgozása során is hatékonyan érvényesüljön. Ennek segítésére és az álláspontok megalapozására folyamatosan elemzi és értékeli az EU FP7-ben való részvételünket és szoros szakmai kapcsolatot tart fenn az illetékes szakmai körökkel.

### Magyar részvétel, képviselők és aktivitások az EU KFI szakterületein

Az EU tematikus és horizontális Programbizottságaiban való magyar részvételhez kapcsolódóan több szakterületen más európai szakmai testületekben is képviselőt lát el és munkájukban is részt vesz a Hivatal, az ismereteket közvetíti a magyar szereplők felé. Ezek a testületek a szakterületi stratégiai és gyakorlati kérdéseket

egyeztetik, javaslatokat adnak a Programbizottságoknak. A Hivatal hazai szakterületi akciói, az európai ismeretek közvetítése a KFI és az üzleti szférához, tanácsadó segítő szolgáltatást ad a szakmai továbbfejlesztéshez és segíti a források megszerzését.

Példaként az anyag-, nano- és gyártástechnológiák, valamint a TAFTIE területén végzett képviselőinket és aktivitásunkat mutatunk be:

- Magyar részvétel a Manufuture European Technology Platform Mirror Group munkájában

A Manufuture Európai Technológiai Platform az európai ipar meghatározó szereplőit összefogó Technológiai Platform. Hosszú távú európai stratégiát és megvalósítási tervet készít az európai ipar, a gyártási technológiák és rendszerek szakterületen. Vezető európai cégek, kutató szervezetek, az Európai Bizottság (EB) vesz részt a munkában, tagja a Platformnak a magyar Manufuture-HU Nemzeti Technológiai Platform. A Mirror Group (MG) egy felügyelő és egyeztető szervezet, amelyben a Platform vezetői és a nemzeti kormányzati képviselők vesznek részt, így a magyar is.

A Mirror Group-ban az európai irányok, stratégiák és konkrét programtervek kerülnek tárgyalásra. A részvétel láthatóvá teszi azokat a stratégiai és végrehajtási terveket, amelyekhez az Európai Bizottság a következő évek K+F és innovációs támogatásait rendeli.

- Szakmai munka, magyar részvétel és képviselő az EU FP 7 Program „Nanodevice” projekt Advisory Group/Tanácsadó Testületében

A finn projektvezető, illetve a finn nagykövet kezdeményezésére Magyarországot, az NGM-et, illetve Hivatalunkat kérték fel, hogy kormányzati képviselőt adjon, képviselje az európai országokat a „Nanodevice” projekt Tanácsadó testületében. A szakmai munka iránya a „nanosafety”, a nanoanyagok és nanotechnológiák biztonságossága, az emberi egészségre való hatása, a kockázatok világszerte felmerülő tudományos kérdéseinek vizsgálata. Ezek a kérdések nem csak a kutatók, hanem a döntéshozók számára is egyre nagyobb jelentőséggel bírnak.

Az Advisory Group-ban való magyar részvétel – annak megtisztelő volta mellett – folyamat közbeni ismereteket ad a magyar érdekeltek, a kormányzat számára a várható európai szabályozásról.

- A TAFTIE a nemzeti Innovációs Ügynökségek szövetsége Európában, munkájában részt vesznek az innováció irányításában és végrehajtásában irányadó nemzeti európai intézmények (TEKES, VINNOVA, Enterprise Ireland, OSEO, stb.). A tagszervezetek az adott ország innovációs stratégiájáért, vagy annak előkészítéséért, a kormányzati innovációs programok és az implementálás módszereinek megalkotásáért és/vagy a végrehajtásért is felelős kormányzati szervezetek. A TAFTIE az Európai Bizottság támogatását és együttműködését élvez, jelenleg megállapodásban rögzített, fontos stratégiai és módszertani összehangoló szerepe van a szervezetnek. A TAFTIE az európai innováció kiemelt fontosságú kérdéseiben (pl. EU 2020, KFI állami szabályozása, KKV-k támogatási stratégiája, stb.) tagjai révén az országok között egyeztet, közös véleményt alakít ki és képviseli azt az Európai Bizottságban, ezáltal kiemelt szerepe van a Bizottság KFI stratégiai anyagainak előkészítésében.

A magyar tagság a Hivatal részvételén keresztül láttatja a magyar innovációs szándékot, irányokat. Emellett a tagság érdekérvényesítési esélyt ad az előkészítés alatti európai stratégiákról folyó munkákban, és stratégiai, gyakorlati ismeretek, módszerek tanulhatók a jó gyakorlatokat bevezető európai partnertagoktól. 2012-ben is kiemelt fontosságú az NIH, mint a magyar innovációs ügynökség aktív részvétele a szervezetben, és a magyar érdekérvényesítés az aktuális munkákban.

### A Hivatal részvétele nemzetközi projekteken és együttműködésekben

A Hivatal számos nemzetközi és Európai Unió projektben és programban vesz részt, illetve koordinálja a hazai részvételt. Az EU-s programokban, kezdeményezésekben és projekteken való részvétel szorosan kapcsolódik a Hivatal egyéb nemzetközi tevékenységéhez, mint például az FP7-es Keretprogramhoz kapcsolódó Programbizottsági képviseltekhez (PC) és Nemzeti Kapcsolattartó (NCP) feladatokhoz, valamint egyéb nemzetközi szervezetekben, bizottságokban való részvételhez és képviseltekhez.

- Az FP7-es Nemzeti Kapcsolattartó Pontokat, NCP-eket összefogó FP7-es „Coordination and support action” projektek

A Nemzeti Kapcsolattartó Pontok munkáját támogató projekteknek a célja az NCP-k munkájának segítése, a tagállamok kapcsolattartóinak szorosabb együttműködése, a legjobb gyakorlatok kölcsönös megismerése. Nagy hangsúlyt kap a kevesebb gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező NCP-k támogatása különböző tréningek valamint „staff exchange” és „twinning” programok keretében.

Az NCP projekteken való részvétel segíti a Hivatalban a hazai NCP-k munkáját, a projektek keretében lehetőség nyílik a különböző európai NCP-k munkájának megismerésére, legjobb gyakorlatok megfigyelésére, az NCP-k tudásának, tapasztalatának bővítésére. A Hivatal 2011-ben 8 futó NCP projektben vett részt.

- ERA-NET és ERA-NET Plus programok

Az ERA-NET és ERA-Net Plus Programok legfőbb célja a nemzeti és regionális kutatás-fejlesztési programok koordinációja, az adott tématerületen közös stratégiai célok kitűzése és végrehajtása, közös nemzetközi pályázati felhívások meghirdetése és együttes lebonyolítása. Az ERA-NET programok lehetőséget adnak ezen felül a tagállamoknak közös tevékenységek megtervezésére, megvalósítására, nemzeti programok menedzselésével kapcsolatos legjobb gyakorlatok kölcsönös megismerésére.

Az ERA-NET programon belül támogatott nemzetközi K+F projekteket a tagországok közösen finanszírozzák. Az ERA-NET konzorcium tagjai minden közösen meghirdetett nemzetközi felhívás kiírása előtt eldönthetik, hogy részt kívának-e venni az adott felhívásban, és ha igen akkor mekkora finanszírozási kerettel. A partnerek csak a saját országuk, régiójuk pályázóit finanszírozzák a nyertes projekteken. A Bizottságnak az ERA-NET konzorcium számára nyújtott támogatása fedezi a kutatás-fejlesztési programok koordinációjával, a közös felhívások lebonyolításával és a menedzsmenttel kapcsolatos kiadásokat.

A Hivatal több Magyarország számára stratégiaileg fontos ERA-NET konzorcium tagja. Sajnálatos módon a 2011-es évben forrás hiányában a Hivatal egy közös nemzetközi felhívásban sem tudott részt venni, így a hazai kutatók és vállalkozások elestek nemzetközi projekteken való részvétel lehetőségétől. A NIH jelenleg 9 ERA-NET konzorciumnak a tagja.

- „Article 185” (korábban „Article 169”) kezdeményezések

Az ERA-NET és ERA-NET Plus Programokra épülő „Article 185” kezdeményezések még szorosabb együttműködést tesznek lehetővé a tagállamok között. Az „Article 185” kezdeményezések többéves keretben biztosítanak közös nemzetközi K+F programok kidolgozására és megvalósítására. A Bizottság anyagilag is hozzájárul a közös K+F támogatási struktúra kialakításának költségeihez.

A Hivatal jelenleg az Ambient Assisted Living (AAL) és az Eurostars „Article 185” kezdeményezéseknek a tagja.

### ■ Joint Technology Initiatives (JTI) - Közös Technológiai Kezdeményezések („Article 187”)

A JTI-k (Közös Technológiai Kezdeményezések) a Bizottságnak egy tudományos kutatásokat támogató teljesen újszerű kezdeményezése, amelyben a magán és a közszféra szorosan működik együtt.

Ezek az első olyan hosszú távú Public Private Partnership (PPP, a közszféra-és magánszféra-együttműködése) kezdeményezések, melyben az ipari szereplők, a kutatótársadalom és a közszféra együtt törekszik közös kutatási tervek megvalósítására, az Európát érintő társadalmilag fontos problémák megoldása érdekében. A JTI-kben a magán, a nemzeti és az európai szintű ráfordításokat hangolják össze a kitűzött cél elérése érdekében. Magyarországot több JTI kezdeményezésben a Hivatal képviseli.

### ■ Joint Programming Initiatives (JPI) (Közös Programozási Kezdeményezések)

A Bizottság által 2008-ban elindított JPI-k (Közös Programozási Kezdeményezések) célja néhány kulcsfontosságú területen a tagállamok nemzeti K+F forrásainak összehangolása, az európai kutatás-fejlesztésre fordított összegek hatékonyabb felhasználása a főbb társadalmi kihívások leküzdése érdekében. A Bizottság célkitűzései között szerepel az „Európai Kutatási Térség” (ERA) egységesítése, a tagországok és régiók közös programozásának elősegítése. Az Európai Uniót érintő főbb társadalmi kihívások olyan mértékűek, hogy a nemzeti programok, pályázatok ezeket nem tudják egyedül kezelni. Ezek közé a kihívások közé tartozik a klímaváltozás, az energia- és élelmiszerellátás kérdése, vagy az egészséges öregkor elérése. Az EU-n belüli nemzeti, regionális programok nem elég nagyléptékűek ahhoz, hogy a társadalmi kihívásokat kezelni tudják, és elkerülhetetlenül magukban hordozzák a duplikáció és a fragmentáció lehetőségét.

Magyarország eddig még csak egy Joint Programming kezdeményezéshez csatlakozott. A neurodegeneratív betegségek területén működő „Neurodegenerative Diseases/Alzheimer’s (JPND)” kezdeményezésben Magyarország részéről a Hivatal vesz részt.

### ■ ERA-NET Programokban, Joint Programming kezdeményezésekben és közös nemzetközi felhívásokban való részvételünk biztosítása

Az ERA-NET és Joint Programming kezdeményezések keretében meghirdetett közös nemzetközi felhívásokban a Hivatal, a megfelelő eljárás és forrás hiányában 2011-ben sajnos nem tudott aktívan részt venni, így a hazai pályázók elestek számos nemzetközi KFI együttműködési lehetőségtől. A jövőben nagyon fontos a hazai KFI programok, valamint a nemzetközi programokban és nemzetközi felhívásokban való részvételünk összehangolása. Ennek érdekében ki kell alakítani egy eljárást, mely biztosítja az érintett szereplők (NIH, NFÜ, NGM, NFM) szoros együttműködését a nemzetközi programok, kezdeményezések és projektek tekintetében.

### ■ Kutatói mobilitás támogatása az EU által társfinanszírozott HUMAN-MB08 pályázat keretében

A KFI területén a kutatói mobilitás elősegítése fontos célkitűzése Európának. Elsősorban az európai származású kutatók Amerikából, illetve a Távol-Keletről való visszajövetelét kívánják elősegíteni, ebben látván a sikeresség egyik zálogát a versenyképesség területén való küzdelemben. Ennek megfelelően a Bizottság a 7. Keretprogramban külön prioritást szentelt erre a célra a Marie Curie Akciók keretében. Hasonló célok érdekében és az EUs társfinanszírozás lehetőségét is kihasználva, a Hivatal még 2008-ban kialakított egy komplex kutatói mobilitás ösztönző programot, amelynek keretében kimenő mobilitási (HUMAN-MB08-A), bejövő mobilitási (HUMAN-MB08-B), valamint a re-integrációs témakörben (HUMAN-MB08-C) támogatta a műszaki és természettudományok, az élettudományok, valamint a társadalomtudományok területén alapkutatást és ipari vagy alkalmazott kutatást végző kutatókat.

A Hivatal sikertörténetként értékeli, hogy a programra allokált hazai forráshoz 40%-os (1,2 Mrd Ft) EU-s társfinanszírozást sikerült elnyernie az Európai Bizottságtól, aminek segítségével 3 Mrd Ft keretösszeggel lehetett a programot elindítani. Az EU FP7 keretében elnyert társfinanszírozás által, a 7. Keretprogram eddigi értékelése alapján a Hivatal 3. helyen végzett, mint a legtöbb forrást lehívó intézmény a magyarországi közintézmények között.

A program segítségével számos kutatót sikerült külhonból hazacsábítani, hogy itthon folytassák tovább kutatói tevékenységüket és itt érjenek el kiemelkedő szakmai eredményeket. Ezen felül több mint 35 kutató számára vált lehetővé, hogy szaktudását kiemelkedő nemzetközi kutatóhelyen bővítsék, valamint több mint 10 külföldről érkező kutató pedig megízlelhette a magyarországi kutatás szépségeit és olykor nehézségeit. 2011 novemberében a Bizottság és a Research Executive Agency képviselőinek jelenlétében a program félidei értékelésére került sor, aminek keretében a támogatott kutatók beszámolhattak arról, hogy mit jelentett karrierépítésük szempontjából a mobilitásra elnyert támogatás.

Meg kell teremteni annak a feltételét, hogy a Magyarország számára stratégiaileg kiemelkedően fontos területeken a hazai pályázók, egyetemek, kutatóintézetek, innovatív KKV-k a hazai pályázatokon kívül egyre több nemzetközi K+F projektekbe is be tudjanak kapcsolódni. Amennyiben Magyarország nem vesz részt a stratégiaileg, szakmailag fontos nemzetközi EU-s programokban, nemzetközi felhívásokban, akkor lemarad a többi tagországhoz képest, és nem lesz lehetősége részt venni a fontos területek közös stratégiáinak kialakításában, nem lesz mód Magyarország érdekeinek képviseletére. Emellett a magyar kutatók, kutatócsoportok, valamint az innovatív vállalkozások, vállalatok kiesnek a nemzetközi versenyből, a hálózatok, kapcsolatok kiépítésének lehetőségéből. A problémára olyan megoldást kell találni, amely lehetővé teszi a magyar nemzeti KFI stratégia által meghatározott prioritásokhoz kapcsolódó nemzetközi programokban Magyarország képviseletét, újonnan meghirdetett programokhoz történő csatlakozását, és a hazai kutatási-fejlesztési pályázatokhoz szorosan illeszkedő, azokat kiegészítő, közös nemzetközi felhívásokban Magyarország részvételét. Ennek kialakításában a Hivatal aktív szerepet vállal.

### **EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2011**

Norvégia, Izland és Liechtenstein, mint az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai megállapodást kötöttek az Európai Unióval, melynek értelmében az EGT-n belüli gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez pénzügyi támogatás nyújtásával járulnak hozzá. A Finanszírozási Mechanizmusok forrásaiból döntően az Európai Unióhoz 2004 óta csatlakozott tagállamok részesülhetnek (Magyarország összességében mintegy 153,3 millió EUR mértékben).

Az Együttműködési Megállapodásokat ünnepélyes keretek között Siri Ellen Sletner, magyarországi norvég nagykövettasszony, Stefán Skjaldarson, bécsi székhelyű izlandi nagykövét úr és Dr. Kovács Tamás Iván, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Európai Unió és nemzetközi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára írta alá.

A norvég partnerrel közösen kidolgozandó kétoldalú kutatási együttműködés program operátora a Nemzeti Innovációs Hivatal.

### **A magyar EU FP7-es szereplés nyomon követése és értékelése**

A Hivatal az FP7-es támogató és koordináló szerepéből adódóan hozzáféréssel rendelkezik a közösségi kutatásokat feldolgozó eCorda adatbázishoz. Az adatbázisból kinyert nyers adatok lehetőséget biztosít



nak további feldolgozás és értékelés elvégzésére. Az így összeállított tagállami statisztikai adatok számos konferencián, sajtótájékoztatón és előterjesztésben szerepeltek 2011-ben. A Hivatal részletes elemzési részanyagot készített a Nemzetgazdasági Minisztérium részére „az Európai Unió többéves pénzügyi keretéhez kapcsolódó magyar érdekekről, valamint ehhez kapcsolódó további kormányzati feladatokról” című előterjesztéshez. Az elemzés kitért a magyar részvételre az egyes specifikus területeken, a különböző szakterületeken összevetve az EU27 és az EU12 szereplésekkel, és külön elemezte az intézmény forma szerinti részvételünket és sikerarányainkat, különös tekintettel a KKV-k szereplésére.

### **Az EU-s projektek menedzsmentjére vonatkozó egységes eljárásrend kialakítása a NIH-NFÜ-MAG Zrt. között**

Tekintettel arra, hogy a KTI Alap 2011 folyamán történt átadásával egyes feladatkörök és a hozzá kapcsolódó finanszírozás különvált, szükségessé vált az érintett intézmények között egy konszenzussal kialakított feladatmegosztás. A Hivatalnak a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel kötött együttműködési szerződésének mellékletében meghatározásra kerültek a pályázatok tekintetében a stratégiával, a pályázati konstrukciók kidolgozásával, a döntés-előkészítéssel, a szerződéskötéssel, a szerződésmódosításokkal, a szerződészegezéssel, szabálytalansággal, a finanszírozással, a projekt teljesítésével, szakmai beszámolójával, a helyszíni ellenőrzéssel, az adatszolgáltatással, valamint a program monitoringgal kapcsolatos feladatok, illetve ezeknek az intézmények közötti feladatmegosztása.

Az Európai Uniók projektekben történő sikeres magyar részvételhez elengedhetetlen, hogy a magyarországi támogatási rendszer működése, valamint a projektek menedzsmentje hatékony, átlátható és gördülékeny legyen. Egy professzionális, egységes eljárásrend léte hozzájárul a sikeresebb magyar szerepléshez az uniós programokban. A pályázóbarát működéshez elengedhetetlen a NIH, az NFÜ és a MAG Zrt. koordinált együttműködése.

### **Részvétel a KTI Alap 2012. évi nemzetközi programportfoliójának kialakításában**

A KTI Alap 2010. évi zárolását követően a hazai társfinanszírozású nemzetközi programokban való részvételünk jelentősen visszaesett. Ennek a folyamatnak a megfordítására a Hivatal egy nemzetközi részvételünket elősegítő és támogató programportfolió javaslatot készített a KTI Alap 2012. évi szabad forrásaira. A javaslatnál figyelembe vettük mindazokat a véleményeket és szakmai megfontolásokat, amelyek a különböző egyeztető fórumokon és rendezvényeken a potenciális pályázók részéről elhangzottak.

Az EU-s programokban való szereplésünk erősítését a programtervezés tekintetében alapvetően két irányból közelítettük meg. Egyrészt allokált források felhasználásával kívántuk lehetővé tenni a hazai stratégia szempontjából fontos EU-s szintű programokban és kezdeményezésekben való részvételünket, másrészt pedig, ahol hazai társfinanszírozás nem szükséges (EU FP7), célzott források biztosításával, ún. kiegészítő vagy rásegítő intézkedésekkel kívántuk a nemzetközi együttműködésekbe való bekapcsolódásunkat segíteni. A kialakított nemzetközi programstratégiát e kettős célrendszerre építettük.

Ennek megfelelően egyrészt javaslatot tettünk olyan programstruktúrák kialakítására, amelyek mint rásegítő, kiegészítő intézkedések támogatják elsődlegesen az EU FP7-ben való szereplésünket és az onnét történő minél nagyobb összegek lehívását, másrészt pedig javaslatot tettünk olyan konstrukcióra, amellyel a részvételünkhöz szükséges hazai forrás allokálása biztosítaná a közös európai kezdeményezésekben való hazai részvételt. A Hivatal aktívan részt vesz a meghirdetésre kerülő pályázatok peremfeltételeinek kialakításában is.



**3.3.3. Multilaterális tevékenységek****Felkészülés az EUREKA elnökségre, az EUREKA elnökség elindítása**

2011 júliusától 2012 júniusáig terjedő időszakban Magyarország látja el az EUREKA együttműködés (Európa legjelentősebb ipari kutatás-fejlesztési együttműködése) elnökségi feladatait. 2011-ben a NIH finanszírozta az elnökséggel járó feladatok jelentős részét, továbbá tevékenyen részt vett a júliusi nyitókonferencia és az októberi, magyar elnökség alatti első hivatalos ülés szervezési feladataiban. Az első rendezvényen 39 tagállam és az Európai Bizottság képviselői vettek részt.

Az 1985-ben létrehozott EUREKA együttműködés célja Európa versenyképességének erősítése nemzetközi együttműködésben megvalósuló, piacközeli, K+F projektek támogatása és koordinálása révén. Az elnökséget betöltő államnak meghatározó szerepe van az EUREKA stratégiájának, politikájának alakításában. Egy éven keresztül a soros elnökség biztosítja az EUREKA-hálózat képviselőit nemzetközi fórumokon, tárgyalásokon. Az EUREKA projektek döntően vállalati részvétellel valósulnak meg, ezen belül is kiemelt figyelmet kap a KKV-k bevonása. Az együttműködésben szintén kiemelt prioritást kap a vállalati és egyetemi szféra együttműködésének ösztönzése. A döntően piacközeli projektek megvalósításába a vállalatok partnereiként kutatóintézetek, egyetemek is bekapcsolódnak.

Az EUREKA együttműködésnek 27 EU tagország, valamint Horvátország, Izland, Izrael, Monaco, Norvégia, Oroszország, San Marino, Svájc, Szerbia, Törökország és Ukrajna - összesen 39 ország és az Európai Bizottság a tagja. Magyarország 1992-ben, a térségből elsőként csatlakozott a programhoz. Az EUREKA az elmúlt 25 év alatt mintegy 4.000 projektet támogatott, a fejlesztések együttes értéke hozzávetőleg 30 milliárd eurót ér el.

Az EUREKA középtávú stratégiája által kijelölt kereteket, valamint az izraeli elnökség korábbi kezdeményezéseit figyelembe véve, ugyanakkor szem előtt tartva a magyar érdekeket és lehetőségeket, a magyar elnökségi program a következő prioritási területekre fókuszál:

- EUROSTARS program erősítése, jövője (a program 2013 utáni folytatására vonatkozó koncepció kialakítása)
- Az innováció finanszírozása (EUREKA projektek második körös, piacra jutást elősegítő finanszírozásának elősegítése, együttműködés az EIB-vel, EIF-fel, RSFF-fel)
- Az EUREKA és a jelentős társadalmi-gazdasági kihívások: Európai Technológiai Platformokkal való együttműködés, különösen az élelmiszer-iparhoz kapcsolódó területeken
- Az EUREKA regionális dimenziója – a közösségi regionális pénzügyi források kutatás-fejlesztési célú, ezen belül különösen EUREKA projektek céljaira való felhasználásának feltárása, a regionális szereplőkkel való együttműködés lehetőségei
- Az EUREKA és Európai Innovációs és Technológiai Intézet közti együttműködés kialakítása
- EUREKA cluster programokkal való együttműködés erősítése
- Az EUREKA nemzetközi kapcsolatainak erősítése (Kanada társult tagságának hivatalossá tétele illetve Montenegró csatlakozása)

A magyar EUREKA elnökség fő prioritása az Európa 2020 stratégia céljainak megvalósítása érdekében az Innovációs Unió eszközei, az egységes piacot erősítő intézkedések és a Kisvállalkozói Csomag innováció-politikai

elemeinek (az új finanszírozási formák és a kereslet oldali elemek) erősítése és az ezek közötti összhang megteremtése. A magyar elnökség kiemelten fontosnak tartja a jobb üzleti környezet biztosítását a KKV-k számára.

A magyar EUREKA elnökség jelentős eredménye, hogy Dél-Korea az EUREKA tagállamok szempontjából kedvező irányban módosította a szellemi termékek védelmére vonatkozó törvényi szabályozását, amit magas szintű képviselője útján jelentett be a balatonfüredi konferencián.

Magyar kezdeményezésre új stratégiai irány nyílik, amely ösztönzi a Regionális Alapok forrásainak innovációs célú felhasználását. Az ezzel kapcsolatos elnökségi programot a tagállamok egyöntetűen támogatták. A konferencián megvitatták regionális együttműködésekben rejlő lehetőségeket, beleértve a Duna Stratégia vonatkozásait.

Jelentősebb magyar EUREKA elnökségi rendezvények 2011-ben:

- Elnökségi nyitókonferencia – 2011. július 8. Budapest
- NPC1 és HLG1 – 2011. október 17-20. Balatonfüred

### EUROSTARS program és koordinációja



A Eurostars program az innovatív, jelentős növekedési potenciállal rendelkező, kutatás-fejlesztési tevékenységet végző kis- és középvállalkozások támogatását célozza, amely az EUREKA program és az Európai Bizottság közös programjaként 2007-ben indult.

**eurostars™** Az egyszerű és bürokrácia-mentes pályázat-kezelés, az átlátható és gyors nemzetközi értékelés, valamint a tagállami és közösségi pénzügyi források együttes mozgósítása vonzóvá bizonyult a KKV-szektor számára. A program kezdete óta több mint 2100 pályázatot nyújtottak be, amelyek között 98 magyar részvételű projektjavaslat is szerepelt. Az utolsó pályázati forduló 293 beadott pályázatából 9 volt magyar részvételű. A program egészét tekintve a magyar sikerarány 18 %-os. 2011 őszétől az NGM koordináló, az NFÜ támogató, míg a MAG Zrt. közreműködő szervezetként vesz részt a program lebonyolításában.

### COST együttműködések koordinációja



A COST együttműködést 1971 novemberében 19 ország részvételével hozták létre abból a célból, hogy összhangba hozzák európai szinten a nemzeti támogatottsággal folytatott műszaki és tudományos alap kutatásokat. A COST rugalmas alapelvei segítségével nemzeti kutatóintézetek, egyetemek, ipari vállalatok kutatási tevékenységét összehangoló akciókat kezdeményez. Az együttműködés az Európai Bizottság és Tanács támogatásával működik. A COST akciókban elsősorban egyetemek, kutatóintézetek és kisebb mértékben iparvállalatok vesznek részt. A közös kutatás eredményei általában a részt vevő országok által szabadon felhasználhatók. A COST-nak jelenleg 35 európai ország a tagja az EU 27 tag-

állama, a 2013-ban csatlakozó Horvátország, valamint Izland, Szerbia, FYROM (Macedónia), Norvégia, Svájc, Törökország, Bosznia-Hercegovina. Izrael pedig külön státusszal rendelkezik (cooperating state), szavazati joga nincs. Egyedi eljárási rend alapján olyan országok kutatói is részt vehetnek az együttműködésben, amelyek nem tagjai a COST-nak. (pl. USA, India, Kanada, Ausztrália, Oroszország, stb.)

Magyarországot 1991. november 21-én a COST Bécsben megrendezett Miniszteri Konferenciáján vették fel a tagországok sorába Csehszlovákiával, Lengyelországgal és Izlanddal együtt. Magyarország jelenleg mintegy 150 COST akcióban vesz részt. A magyar kutatók nagy aktivitással vesznek részt a munkában, tevékenységüket által-

nos elismerés övezi nemcsak a COST közösségén belül, hanem azon túl is. A COST Committee of Senior Officials évente kétszer hagy jóvá új akciókat, ez évente 60 új akciót jelent. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatták, hogy az újonnan jóváhagyott akciók 80%-ában vesznek részt magyar kutatók. Egy akcióban egy adott országból két fő rendes tag vehet részt. Ezen kívül helyettes képviselők is szerepet vállalnak az akciókban. Mindez azt jelenti, hogy évente 150-170 kutató kapcsolódik be új COST akciók munkájába. Az akciók 4 éves időtartamúak. A magyar résztvevők leggyakoribb partnerei a német, az osztrák, a francia, az olasz és a spanyol kutatók.

### CERN koordináció



CERN: az LHC ALICE és CMS (mindkettő magyar részegységeket és aldetektorokat is tartalmaz) kísérleteiben mintegy 60 magyar kutató vesz részt; az LHC TOTEM, ATLAS detektoroknál és az LHC Grid kutatásokban pedig további cca. 15 magyar kutató dolgozik; a korábbi nem LHC kutatásokat folytatva az ASACUSA, az SPS NA61/SHINE, az AD ASACUSA és a RD51 kísérletekben 10 magyar kutató munkálkodik. Az LHC 2011-ben a tervezett adatmennyiség sokszorosát produkálta. Ez tette lehetővé, hogy sikerült a Standard modell Higgs-bozonjának tömegét és a Világegyetem sötét anyagát megmagyarázó szuperszimmetria paraméterterét erősen behatárolni.

Az LHC ALICE- és CMS-detektorainak fejlesztésében és működtetésében jelentős részt vállaltak budapesti és debreceni kutatók. A CMS-kísérletben a magyar kutatók vizsgálatával foglalkozó magyar csoport sikerét jelzi, hogy a CMS ilyen tevékenységét két magyar is koordinálja.

A CERN Antiproton-lassítójánál jelentős magyar részvétellel működő ASACUSA kísérlet az antianyag-anyag szimmetria vizsgálatában az antiproton tömegének meghatározásában megközelítette a proton tömegét. Az NA61 kísérlet magyar irányítással folytatta az adatok begyűjtését, amivel asztrofizikai és neutrínó-fizikai kísérletek fontos megalapozását nyújtotta.

A CERN irányító testületeiben a magyar képviselőt biztosított, a Pénzügyi Bizottságban a magyar küldöttet elnökhelyettesé választották. A 2010-es tartozás és a 2011-es tagdíj nagy nehézségek árán, de befizetésre került az év végéig.

### XFEL koordináció



Magyarország 2009. november 30-án csatlakozott a németországi nagylétesítmény, az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) Európa első keményröntgen-szabadelektronlézer projektjéhez, mely a DESY (Deutsches Elektronen-Synchrotron) kutatási központban, Németországban, Hamburg közelében épül, várhatóan 2016-os befejezéssel. Magyarország 1%-os költség hozzájárulással kapcsolódik be a projektbe. 2010. május 10-én az NKTH 1%-os üzletrészt vásárolt az European XFEL GmbH-nál. Magyarország a 2011 évi 1 483 000 EUR tagdíját a közismert nehézségek ellenére 2011-ben befizette. Az XFEL irányító testületeiben a magyar részvétel a NIH által biztosított.

### ITER koordináció



Magyarország Európai Unió (EURATOM) tagságán keresztül vesz részt a franciaországi Cadarache-ben feltehetőleg a 2020-as évtized második felére felépülő fúziós reaktor tervezésében, létrehozásában. Az eredeti tervekhez képest jelentős költségnövekedésre számíthatnak a résztvevő országok. Jelenleg úgy tűnik, hogy az Európai Bizottság a megoldást a következő Többéves Pénzügyi Kereten (MFF) kívüli finanszírozásban látja, egy kiegészítő kutatási program létrehozásával az EURATOM Szerződés keretében. 2012-13-ban az ITER EU-s finanszírozásához

hiányzó 1300 MEUR forrására tett bizottsági javaslatot – a jelenlegi MFF-en belüli átcsoportosítás – a Tanács és a Parlament 2011 végén hosszas vita után jóváhagyta. Az EU ITER-re specializálódott Közös Vállalkozása, a Fusion for Energy (F4E) szervezet (melyen keresztül az EU beszállítások történnek) adminisztrációs költségeihez az EU tagállamok kötelező módon hozzájárulnak, Magyarországnak jelenleg nincs tartozása az F4E felé. Az F4E irányító testületében a magyar részvétel a NIH által biztosított.

### 3.4. Tudományos és Technológiai Obszervatórium

A tudásalapú társadalom és gazdaság kialakítása magas szintű tudást igényel, amely új, piacképes termékekben, módszerekben és szolgáltatásokban jelenik meg. A versenyképesség szempontjából a releváns tudás forrását a tudományos kutatások eredményei és az eredményeket összegző adatbázis képezi.

A kutatás-fejlesztési és innovációs statisztikai adatrendszer kezelése, valamint stratégiai megalapozását és megvalósítását szolgáló módszertani eszközök működtetése (technológiai előrettekintés, technológiai figyelés, technológiai hatáselemzés stb.) fontos állami feladat. A rendszer elsődleges célja egy olyan új szemléleti alapon működő „tudásbázis” kialakítása, amely elősegíti az innovációs rendszer elemei és szereplői teljesítményének, hatékonyságának megismerését, értékelését. Mindezek alapján valósulhat meg egy, a versenyképességet előmozdító KFI politika a vállalkozások, illetve a kutató-szervezetek kutatási stratégiájának formálása, végső soron a XXI. századi KFI rendszer. Ezeket a feladatokat az Európai Unió több tagországában külön nemzeti tudomány- és technológiapolitikai elemző intézmény („TÉT Obszervatórium”) koordinálja.

Az állami adminisztratív nyilvántartások felhasználását nemcsak az Európai Unió, hanem más nemzetközi szervezetek is szorgalmazzák. A nemzetközi gyakorlatban az adathozzáférést biztosító szabályozás jellege sokféle.

Az OECD több alkalommal kinyilvánította egy olyan új módszer kidolgozásának szükségességét, melyben nemcsak a szűk értelemben vett tudomány, technológia és innováció eredményei kerülnek megvizsgálásra, hanem az ezekhez kapcsolódó emberi erőforrások, a kutatások és fejlesztések érintett földrajzi egységekre kiterjedő elemzése és mindezek együttes hatásának vizsgálata. Mindezek mellett hangsúlyozza a rendszer kiépítéséhez és működtetéséhez szükséges anyagi forrás biztosítását, valamint a működéshez szükséges szakértő apparátus kialakítását, valamint a jogszabályi háttér megalkotását.

Az OECD-nek a magyar innovációs rendszer intézményi jellemzőjével kapcsolatban tett ország-jelentése megállapította, hogy abból hiányzik a valódi politikai elkötelezettség a tényekre épülő politikaformálás (evidence-based policy making) iránt. A tényekre épülő döntésekhez pedig nélkülözhetetlen a KFI tevékenység rendszeres mérése, az információk folyamatos elemzése és értékelése. Ebben lehet kiemelkedő szerepe a TÉT Obszervatóriumnak.

#### 3.4.1. A TÉT Obszervatórium szükségessége, célja

##### TÉT Obszervatórium létrehozásának indokoltsága

Jelenleg a hazai KFI stratégiai tervezés és döntéshozás megalapozásához nincs meg a szükséges mennyiségű és minőségű, tényekkel alátámasztott információ (az erőforrások, a fejlődési trendek stb. pontos ismerete):

- A KFI területén számos adatbázis működik, de ezek szigetszerűek, adataik sok esetben nem hozzáférhetők esetleg nem teljesek.
- A KFI közösségi ráfordítások hasznosulásának méréséhez nincsenek meg a szükséges adatok, az értékeléshez hiányoznak, illetve nem kellően strukturáltak az adatok és információk.
- Nem ismert pontosan a KFI pályázatok célközönségének száma, abszorpciós kapacitása, területi és szakmai pozicionálása stb.
- A hatékony innovációs szolgáltatásokhoz hiányoznak a rendszerezett ismeretek pl. partnerkeresésnél az együttműködéshez szükséges potenciállal rendelkező innovatív vállalatokról, kutatóintézetekről, valamint innovációs szolgáltatókról, szolgáltatási fajtákról stb.

#### A TÉT Obszervatórium célja



Ezeket a problémákat felismerve az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) Tudomány-Innováció programja fogalmazza meg az egységes KFI monitoring és értékelési rendszer kialakításának és a TÉT Obszervatórium létrehozásának feladatát.

*„A magyar innovációs rendszer intézményi jellemzője, hogy hiányzik a valódi politikai elkötelezettség a tényekre épülő politikaformálás (‘evidence-based policy making’) iránt. Amint azt az OECD ország jelentése megállapította, ez részben abból adódik, hogy a szakpolitikai*

*intézményrendszer instabil, a szakpolitikai tanulás folyamata lassú, és a döntéshozatal résztvevői alulinformáltak.*

*A tényekre épülő döntésekhez nélkülözhetetlen a K+F+I tevékenység – és a K+F+I pályázati tevékenység – rendszeres mérése, az így rendelkezésre álló információk elemzése és értékelése. Ennek érdekében van szükség egy új szemléleti alapon működő tudásbázisra, amely elősegíti az innovációs rendszer elemei és szereplői teljesítményének, hatékonyságának megismerését, értékelését, illetve segíti a szereplők alkalmazkodását a globális versenyfeltételekhez. ... így hozva létre egy, a folyamatok megértéséhez megfelelő ismereteket nyújtó információs rendszert. Ezzel összességében hozzájárul a jó kormányzáshoz, a versenyképességet előmozdító K+F+I politikához, a vállalkozások, valamint a kutatószervezetek kutatási stratégiájának formálásához.”*

A KFI szektornak a magyar gazdaság motorját kell képeznie, kiutat mutatva a gazdasági válságból. Ennek lényeges elemei a vállalkozások hálózatosodása, valamint a KFI terület mindenkori állapotának, folyamatainak ismerete.

Ennek érdekében olyan, egységes szerkezetű KFI elemző adatbázis jön létre, melyben szerepel minden, a KFI szektorban érdekelt vállalkozás, és amely a KSH aggregátumain túlmutató részletes és a KFI-re vonatkozó, gazdaságpolitikailag releváns kérdésekre fókuszál. Ez nagyban segítené a stratégiaalkotás és tervezés folyamatait, valamint előmozdítaná mind a hazai mind a nemzetközi kapcsolatteremtést a KFI szektor vonatkozásában.

Erre az adatbázisra alapozva, aktív kommunikációval kerülnek bevonásra a KFI területen érdekelt felek a szakterületi problémák feltárásába és a megoldási lehetőségek megfogalmazásába; továbbá az Obszervatórium szolgáltatásaival – egyfajta innovációs gyűjtőportálként – elősegíti a partnerkeresést és a hálózatosodás folyamatát.



### 3.4.2. A TÉT Obszervatórium működési feltételeinek megteremtése, rendszerének kialakítása

#### A TÉT Obszervatórium rendszere

Az Obszervatórium kialakításában és működtetésében három pillérré támaszkodik.

- Az első a meglévő adatbázisokból való adatimportálás. Ezek elsősorban pályázati, szabadalmi, kutatói vagy publikációs adatokat tartalmazó céladatbázisok, amelyek valamely intézmény feladatvégzését támogatják (pl. SZTNH, NAV, NFÜ).
- A második pillért a KFI területén már működő, egy-egy földrajzi vagy szakmai terület ismerő szervezetek bevonása jelenti. Ennek a területnek két legfontosabb képviselői a Technológiai Platformok és a Regionális Innovációs Ügynökségek (RIÜ). Ez utóbbiakkal szerződések keretében biztosítjuk az együttműködés zökkenőmentességét.

A RIÜ-k jelen vannak Magyarország mind a hét tervezési-statisztikai régiójában és jelenlegi tevékenységi körüknél fogva napi szintű kapcsolatokat tartanak fenn saját régióik valamennyi szervezetével, vállalkozásával, vagyis az Obszervatórium potenciális célközönségével (mind adatgyűjtés, mind pedig adatszolgáltatás és partnerkeresés szempontjából). Ezen kívül aktuális információval rendelkeznek a régiójukat érintő legfontosabb problémákról, megoldandó kérdésekről, fejlesztési lehetőségekről. Az Obszervatórium lehetőséget teremt arra, hogy az itt felmerülő kérdések, kezdeményezések eljussanak a felsőbb döntéshozói szinthez.

A Technológiai Platformok tagjai az adott szakterületen jelenlévő egyetemek, kutatóintézetek, meghatározó cégek, így a terület teljes vertikumát felölelik. Naprakész információval rendelkeznek a területükről és hosszú távú stratégiai tervet is készítettek, amelyek mindezidáig nem kerültek a döntéshozás fókuszába. A Technológiai Platformok szakterületei egybeesnek az ÚSZT által megjelölt prioritásokkal.

- A harmadik pillért a primer adatfelvétel képezi. A célcsoportok igényeit és a rendelkezésre álló adatforrásokat felmérve látható a KFI terület adathiánya. Ezt az űrt betöltendő saját adatgyűjtésekre kerül sor, amelyekben a kvantitatív elemek mellett az okok és a trendek felmérésére helyeződik a hangsúly. Az Obszervatórium feladatai közé tartozik a részvétel a hazai és nemzetközi statisztikai módszertani fejlesztésekben, kísérleti adatfelvételekben, a politikaformálást elősegítő új mutatók kidolgozásában is.

#### Az Obszervatórium kapcsolata a nemzetközi szabványokkal



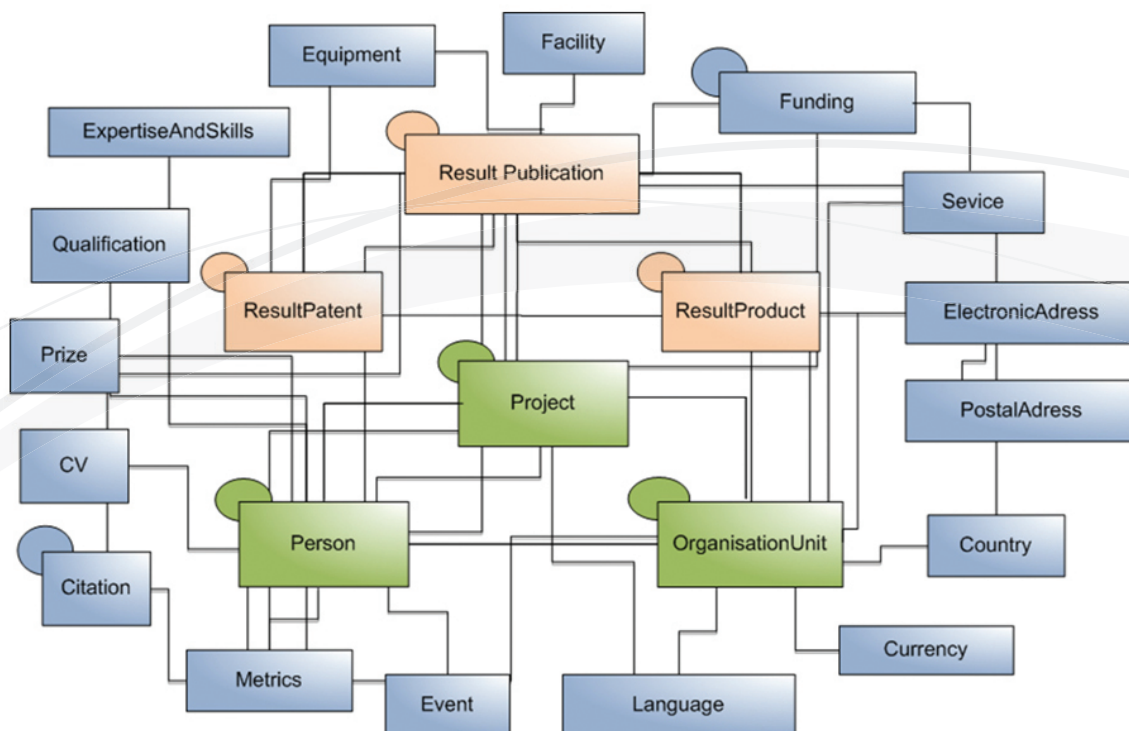
Az euroCRIS ([www.eurocris.org](http://www.eurocris.org)) a minőségi KFI információs rendszerek (CRIS – Current Research Information System) fejlesztésének céljából létrehozott nonprofit szervezet. Jelenleg kb. 150 intézményi és magán tagja van az egész világból.

Az euroCRIS legfontosabb terméke a CERIF (Common European Research Information Format) adatmodell<sup>8</sup>, amely az Európai Unió támogatásával készült. Az adatmodell szabványnak minősül. Használata a tagállamok számára Uniós ajánlás<sup>9</sup>. A CERIF a KFI információk (személyekről, projektekről, szervezetekről, publikációkról, szabadalmakról, termékekről, támogatásokról stb-ről szóló adatok és a köztük lévő kapcsolatok) formális leírásának modellje, amely lehetővé teszi a KFI területen működő informatikai rendszerek kialakítását és együttműködésüket.

<sup>8</sup> <http://www.eurocris.org/Index.php?page=CERIF2008&t=1>

<sup>9</sup> <http://cordis.europa.eu/cerif/>





3.2. ábra: A CERIF adatmodell fő entitásai

A CERIF-et a TÉT Obszervatórium működése során létrehozott adatbázis(ok) jól skálázható alapmodelljeként használjuk fel. Az EU felé történő KFI adatszolgáltatási kötelezettségnek is úgy tud Magyarország a leginkább és a legkézenfekvőbbben eleget tenni, ha ugyanezt az egységes struktúrát követi.

Az adatmodell fejlesztési célra is felhasználó részletességű leírása az euroCRIS tagok számára hozzáférhető. A NIH 2012-es évre az euroCRIS.szervezet tagjává vált.

A CERIF adatmodell tulajdonságai:

- Lefedi a KFI terület széles vertikumát
- Kezeli az entítások közötti különböző kapcsolatokat és szerepeket, azok típusaihoz szemantikai szótárt is biztosít
- EU ajánlás a tagországok számára
- Uniformizált, megkönnyíti a különböző adatbázisok összefűzését, és adatcsere formátumot is definiál ehhez
- Részletesen kidolgozott adatsémát nyújt adatbázis kialakításához
- Az euroCRIS rendszeresen felülvizsgálja, karbantartja és fejleszti a modellt
- Támogatja a többnyelvűséget

### A TÉT Obszervatórium kialakításának eredményei

A Hivatal által 2011 második féléve során kidolgozásra került a TÉT Obszervatórium rendszerének szakmai koncepciója. Ezt követően októberre a koncepció gyakorlati feladatokra, beszerzésekre való lebontása és a hozzá kapcsolódó költségterv is elkészült. Az év végére a Nemzetgazdasági Minisztériumtól kapott céltámogatás terhére a kapcsolódó közbeszerzések is meghirdetésre kerültek. Ezek elbírálása január közepétől kezdődik. A megvalósítási folyamat első szakasza várhatóan 2012. június végével zárul.

A közbeszerzések mellett elkezdtek az Obszervatórium első eredménytermékének a 2012 év eleji Vállalati KFI jelentésnek az elkészítését. Ennek érdekében együttműködési megállapodást kötöttünk az NGM-mel, a KSH-val és a Deloitte-tal. A megalapozó szakmai munka szeptemberben elindult. Év végére kialakult a jelentés váza és meghatározásra, legyűjtésre került az elemzendő adathalmaz. A jelentés elkészítését 2012. április közepére tervezzük.

Ezzel párhuzamosan a Hivatal megkezdte az Obszervatóriumhoz jövőben adatot szolgáltató szekunder adatbázisok gazdáival való együttműködést, melyek körét 2012-ben folyamatosan bővítjük.

- A NAV-val együttműködési megállapodást kötöttünk az Innovációs Járulék befizetésével kapcsolatos aggregát adatok átvételéről. Az első adatátadás 2011 decemberében megtörtént.
- Az NFÜ-vel egyeztetésre került az Innovációs Alap pályázatait kezelő PKR rendszer adatainak átvétele. Jelenleg az adatátadás technikai megvalósítását végzi az NFÜ.
- Régóta húzóóda kérdés a Nemzeti Kutatásnyilvántartási Rendszer helyzetének rendezése. A Hivatal eredményes tárgyalásokat végzett a BME OMIKK-kal és az NFÜ-vel a kérdés rendezéséről, mely során kialakult a konszenzusos megoldás a felek között. A pénzügyi rendezés BME OMIKK és az NFÜ közötti lebonyolítása folyamatban van. A Hivatal ezután veszi át a rendszer üzemeltetését, amelyhez már szeptember folyamán elkészítette az informatikai infrastruktúrát, a rendszer átvétele 2012 februárjában várható.

### A TÉT Obszervatórium tervezett termékei

Elsősorban államigazgatási szereplők (minisztériumok, háttérintézményeik, elemzők, stb.) számára:

- Éves jelentések a hazai KFI piac vonatkozásában;
- Éves ágazati riportok az ÚSZT-ben nevesített húzóágazatok vonatkozásában, minden ágazati riport esetében egyet kiemelve;
- Évi egy riport a regionális KFI piacok teljesítményeit bemutatandó;
- Évi egy KFI évkönyv a hazai KFI és a nemzetközi KFI trendek benchmarkjáról;
- Ad-hoc riportok lehetősége a KFI szektor aktuális állapotáról.
- Gyorsjelentések.

Elsősorban államigazgatáson kívüli szereplők (vállalkozások, kutatóintézetek, egyetemek, stb.) számára:

- A hazai KFI piac szereplői a teljes körűsre törekvő konzultáció keretében felmérésre kerülnek attitűdjükről, elvárásairól, terveikről a KFI tevékenység vonatkozásában;
- Partnertérkép létrehozása, melynek segítségével a hasonló KFI területen tevékenykedő cégek egymással szinergiákat tudnak létrehozni;

- Kutatói adatbázis létrehozása, szintén a szinergiákat, valamint a kutatók és cégek egymásra találását segítő;
- Workshop a szektor aktuális kérdéseinek megvitatására;
- Forrásfigyelés, célzott hírlevéllel egybekötve;
- Rendszeres konzultációs lehetőség a KFI szektort érintő kérdésekben.

### 3.5. A NIH 2011. évi működési kereteinek kialakítása

#### 3.5.1. A NIH megalakulása, működési feltételei

##### Szabályozási keretek

A Nemzeti Innovációs Hivatalról szóló 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnevezése 2011. január 1-i hatállyal Nemzeti Innovációs Hivatalra változott, és a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal ezzel az elnevezéssel működik tovább.

Dr. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter 2011. március 17-i hatállyal Dr. Mészáros Györgyöt nevezte ki a NIH elnökévé. A hivatal működése és egyben szervezeti átalakítása ezzel megkezdődött, melynek keretében új szervezeti egységek jöttek létre és megújult a NIH személyi állománya is.

A NIH Szervezeti és Működési Szabályzata a Hivatalos Értesítő 2011/35. számában (a Magyar Közlöny melléklete, 2011. június 10.) jelent meg: „A nemzetgazdasági miniszter 20/2011. (VI. 10.) NGM utasítása a Nemzeti Innovációs Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 5/2011. (I. 28.) NGM utasítás módosításáról”. A módosított SZMSZ 2011. június. 11-től hatályos biztosítva az újjászervezett NIH szervezeti és működési kereteit, valamint elősegítve az új stratégiai feladatok hatékony megoldását.

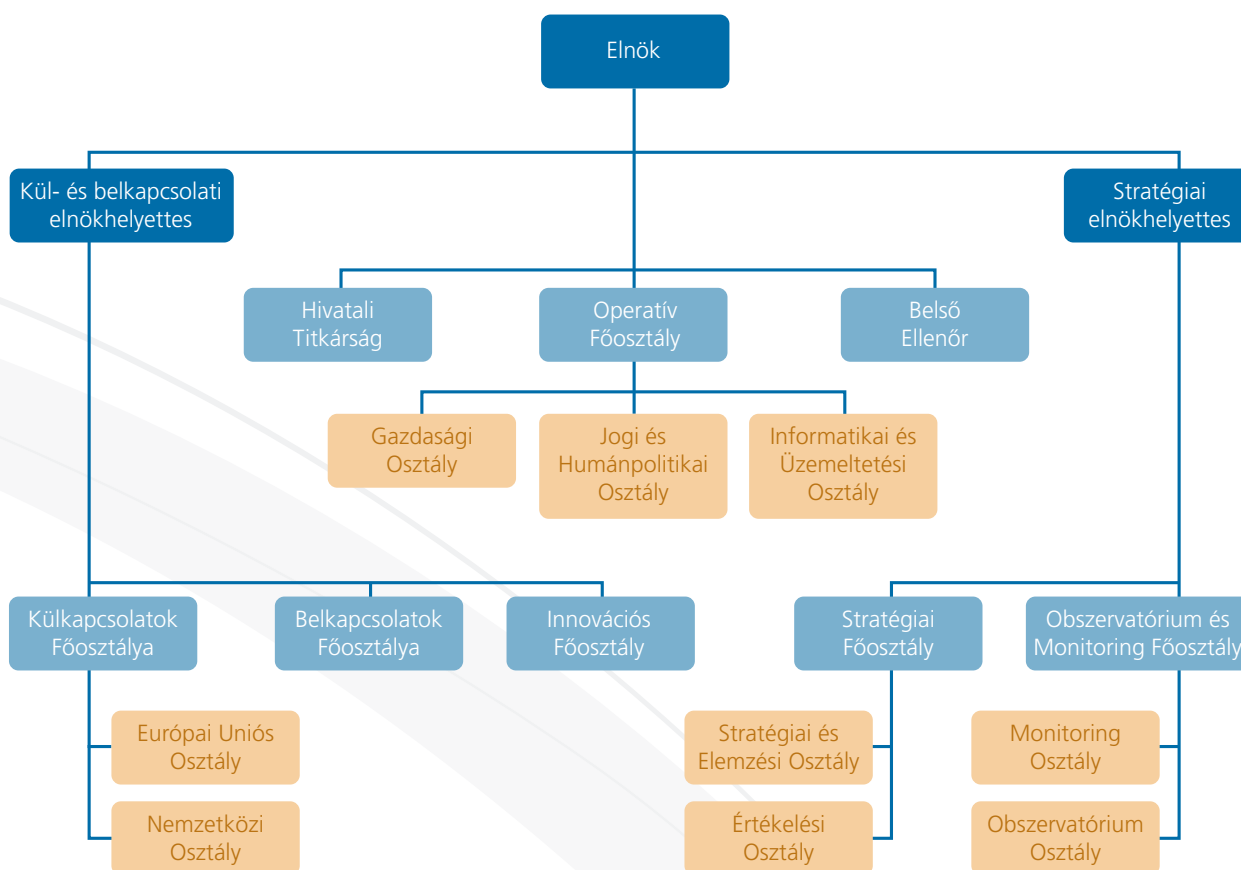
##### Emberi erőforrások

A Nemzeti Innovációs Hivatal elődjének, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatalnak a személyi állományát 161 főben maximalta a Miniszterelnökségen, a minisztériumokban, az igazgatási és igazgatási jellegű tevékenységet ellátó központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak létszámáról szóló 1166/2010. (VIII. 4.) Korm. határozat. Ezt a létszámot csökkentette 50 fővel a Nemzeti Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kezelésével kapcsolatos feladatok Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnek való átadásával a Kormány 2010. november 18-i határozata (az egyes miniszterek feladat- és hatáskörének megváltozásával kapcsolatos intézkedésekről szóló 1216/2010. (XI. 18.) Korm. határozat), így a 2011. január 1-jétől működő Nemzeti Innovációs Hivatal munkatársainak engedélyezett létszáma alig több mint száz főben került meghatározásra.

A 2011. év első negyedében a jelentős fluktuáció eredményeként a Hivatal tényleges személyi állománya a márciusi vezetéváltás idejére 71 főre csökkent.

Az új munkatársak kiválasztása során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy több nyelvet beszélő, a KFI terület egészét lefedő, széles ismeretekkel, s jó szakképzettséggel rendelkező csapat jöjjön létre. Elkészítettük a NIH teljes szakmai területét lefedő kompetencia-térképet. Erre tekintettel az új kormánytisztviselők kiválasztásánál

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012



3.3. ábra: A NIH szervezeti struktúrája

nemcsak az egyéni és szakmai kvalitások voltak meghatározók, hanem ügyeltünk arra is, hogy az új munkatársak a teljes kompetencia térképet lefedjék képzettségükben, rutinjukban és érdeklődési körükben egyaránt. Mindezen célok elérését is figyelembe véve is sikerült már gyakorlattal bírót, de ugyanakkor fiatal, rugalmas, csapatban gondolkozó pályázókat kiválasztanunk, aminek köszönhetően a NIH munkatársainak átlagéletkora közel tíz évvel csökkent.

A 2011. márciusi vezetőváltás után egy olyan új HR politikát alakítottunk ki, amely eredményeképp egy nagy munkabírási, magas szakmaiságú, jól képzett, fiatal csapat állt össze. Ennek is köszönhetően, a NIH képes az új és megnövekedett feladatok tökéletes ellátására, a megbízható és magas szintű munkavégzésre.

### Pénzügyi források

2011. évben a NIH tevékenysége, bevételi és kiadási struktúrája olyan jelentős változásokon ment keresztül, mely alapvetően változtatta meg a NIH 2011. évi költségvetése sarokszámait és összetételét.

A 2011. évben a legjelentősebb változás volt, hogy a Kutatási és Technológiai Innovációs Alappal kapcsolatos alapkezelési feladatok 2011. január 1-jétől átkerültek az NFM irányítása alatt működő NFÜ-be. A feladatok átadására a NIH feladatkörét meghatározó 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet megjelenését követően került sor.

A NIH irányító szervének, a Nemzetgazdasági Minisztériumnak a költségvetésében a NIH támogatási előirányzata a 2011. évben mindössze 280,8 millió Ft, amely alig volt több mint a használt épület éves bérleti és üzemeltetési díja.

Az éves költségvetés tervezéséhez a 2010. októberben figyelembe vett információk szolgáltak alapul. Ezért a NIH tervezett bevételi forrása a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból alapkezelésre átvett pénzeszköz (támogatás értékű bevétel), 2069,0 millió forint volt. További bevételi forrást jelent a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból jogszabályon, nemzetközi szerződéseken alapuló kifizetésekre átadott pénzeszköz, melynek 2011. évi tervezett összege 80 millió forint. A tervezett bevételek nem folytak be az alapkezelési feladatok átadása miatt.

A NIH működésének 2011. évi finanszírozása tárgyában az NKITT 2010. decemberi ülésén az a döntés született, hogy a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap a NIH működését, és meghatározott feladatait, éves szinten átadott pénzeszközökkel támogassa. A támogatási keret pénzeszközeinek összetétele feladatonkénti bontásban a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény LXIX. Kutatási és Technológiai Innovációs Alap fejezetében található a 2., 5., 7. és 8. címen. Az NFÜ-től az alapkezelési és a nemzetközi és európai uniós tudományos és technológiai együttműködések megvalósításához kapcsolódó kiküldetési feladatokra 680 millió Ft-ot vettünk át. További 2x150 millió Ft pénzeszköz átvételére került sor a tudomány-, a kutatás-fejlesztési és innováció politika megalapozását szolgáló elemző tudás- és adatbázisok létrehozására és kezelésére, valamint az új fejlesztési tervek KFI programjaira való felkészülési, monitoring és értékelési feladatokra szintén az Alapból. Összesen tehát 980,0 millió Ft összegben kapott a NIH forrást az NFÜ-től az Alap terhére.

Mivel az NFÜ-vel kötött megállapodások előkészítése és megkötése időigényes feladatnak bizonyult, a pénzeszközök átvételére csak év közben, utólagos elszámolási kötelezettséggel kerülhetett sor. A késleltetett forrásbiztosítás nehezítette a NIH 2011. évi működését.

A fentieknek megfelelően a NIH számára biztosított forrás 2011. évben mindösszesen 1.260,8 millió Ftot tett ki, amelycsak a jogszabályban meghatározott feladatok alapszintű ellátását, illetve az ehhez kapcsolódó szervezeti struktúra kialakítását tette lehetővé.

További forrás kiegészítéseket biztosított az NGM év közben a működési költségekhez kapcsolódóan mintegy 65 millió Ft, valamint az év végén a TÉT Observatórium kialakításához 280 M Ft összegben. Mindezeket felül a NIH 2011. évi költségvetése további meghatározott feladatokhoz címzetten, elszámolási kötelezettséggel átadott pénzeszközökkel egészült ki.

### 3.5.2. A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTIA) átadás – átvétele

A kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs projektek közfinanszírozású támogatásáról szóló 146/2010 (IV. 29.) Korm. rendelet a meghatározta a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapra vonatkozó speciális szabályokat is. Ennek értelmében a Nemzeti Kutatási és Technológiai Alapkezelése átkerült nemzeti fejlesztési miniszter által erre megbízott Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez.

A 2004. január 1-jétől működő KTIA összes irata, szakmai és pénzügyi dokumentuma pályázati programonként, projekteként és iratonként 2011 első negyedévében tételesen átadás-átvételre került a NIH és az NFÜ között. Átadásra került az elmúlt 6 év kutatás fejlesztési stratégiáinak, a stratégiák megvalósítását szolgáló programoknak, pályázatoknak és a kapcsolódó projekteknek a dokumentumai (131 pályázati rendszer specifi-

kus stratégiája, a pályázati kiírások, az elbírálás rendszere, ügyrendje és eljárása, a pályaművekről készült szakmai vélemények, a döntés-előkészítő bizottságok anyagai, a beadott és nyertes projektjavaslatok, a támogatott projektek mérföldköves beszámolóit, véleményezésük, értékelésük)

Az átadás minden kapcsolódó lezárt és folyamatban lévő ügyre és dokumentumra, a teljes pénzügyi, szakmai és informatikai adatbázisra kiterjedt. Összesen 3777 projektdosszié és 131 pályázati program, a lezárt ügyek irattára, továbbá az átszervezés miatt leállított, a rendszerben maradt, intézkedésre váró ügyek kerültek átadásra.

### 3.5.3. Hivatali kommunikáció

A NIH feladata a KFI rendszer kidolgozásában és működtetésében való részvétel mellett, annak szélesebb körű megismertetése, kommunikálása, illetve az intenzív szakmai együttműködés a minisztériumokkal, KFI szereplőivel és partnerszervezetekkel. Az együttműködés alapjai közös (sajtó)tájékoztatók és együttműködési megállapodások keretében, míg a NIH tevékenységéről való tájékoztatás sajtóközleményeken, sajtótájékoztatókon, sajtócikkeken, TV-s, illetve rádiós interjúkon, rendezvényeken, valamint a NIH kiemelt szakmai tudással rendelkező munkatársai által tartott előadásokon keresztül valósult meg.



A NIH honlapja ([www.nih.gov.hu](http://www.nih.gov.hu)) és az Intranet fontos szerepet tölt be a Hivatal külső- és belső kommunikációs életében. A tartalom - a főosztályok közreműködésével - folyamatosan frissül a NIH-et érintő információkkal, a KFI élet híreivel és a NIH sajtó- és egyéb közleményeivel.

A NIH honlapjának 2011-es látogatottsági adatai:

- 90.000 egyedi látogató
- 180.000 megtekintés
- 52% visszatérő látogató

2011-ben:

- a Hivatal 62 témakörben összesen 238 alkalommal jelent meg a magyar sajtóban.
- Dr. Mészáros György elnök és a vezető tisztségviselők hazai rendezvényeken összesen 49 alkalommal képviselték a Hivatalt.
- A Hivatal összesen 43 alkalommal bonyolított le saját rendezvényeket, illetve fogadott nemzetközi delegációkat.



# 4.

## A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL 2012. ÉVI TERVEI

A NIH számára a 2011. esztendő a konszolidáció és az alapozás éve volt. Sikerült megteremteni a működési alapokat és feltételeket, amelyekre építkezve a 2012. évben a NIH elindíthatja, kiteljesítheti tevékenységét és missziójának megfelelően a kormányzati és szakmai elvárásoknak megfelelő, teljesítményorientált, professzionális állami szervezetként segítheti a nemzeti KFI fejlődését és a nemzetközi KFI együttműködést.

### 4.1. KFI stratégia tervezés, megvalósítás

#### 4.1.1. Stratégiai tervezés

##### **A nemzeti KFI stratégia elkészítésének megalapozásában való részvétel**

Az NGM koordinálásával folyamatban van a szakterület átfogó, az EU 2014-2020 időszakra vonatkozó költségvetésével és céljaival összhangban levő nemzeti KFI stratégia elkészítése. Ez a munka a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) „A kormányzati stratégiai irányításról” szóló előterjesztésében foglaltak szerint történik. A NIH szorosan együttműködve az NGM-mel aktívan részt vesz a nemzeti KFI stratégia módszertani megalapozásában, szakmai elemző anyagok összeállításában, a szakmai feladatokat összefogó stratégiai műhelymunkákban, az anyagok egyeztetésében.

A NIH kialakítja a KFI stratégiák megvalósításának nyomonkövetési (monitorozási) és értékelési feltételeit.

##### **Az EUROPE 2020, valamint az Innovatív Unió megvalósításában való részvétel**

A globális gazdasági, pénzügyi válság jelentette kihívások kezelése érdekében az EU elfogadta „Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája EU 2020” elnevezésű dokumentumot. Ennek egyik kiemelt ún. zászlóshajó kezdeményezése az Innovatív Unió, amely a KFI feltételeinek javítását célozza.

A Nemzetgazdasági Minisztérium koordinálásával folyamatban van az Innovatív Unió céljainak teljesítésével kapcsolatos nemzeti vállalásokat tartalmazó Intézkedési Terv feladatainak a végrehajtása, illetve a megvalósulás nyomon követését biztosító stratégiai monitoring és értékelő rendszer kiépítése és működtetése.

##### **Kiemelt ágazatokra stratégiai „Fehér Könyv” elkészítése**

A nemzetközi folyamatokat követve Magyarországon is megerősödött az ágazati szintű stratégiai prioritások kijelölése, amelyek az Új Széchenyi Tervben jelentek meg stratégiai hangsúllyal.

A NIH az NGM felkérésére az ÚSZT által nevesített kiemelt húzóágazatok (egészségipar; ICT; járműipar - mobilitás - logisztika; környezetvédelem - környezetkímélő energia; agráripár) KFI stratégiáinak létrehozását megalapozó - Ágazati Stratégiai Fehér Könyv (ÁSFK) - elkészítésének folyamatát indította el a kormányzati stratégiai irányításról szóló elképzeléseknek megfelelően, mely jelentős előrelépésnek tekinthető a stratégia alkotás területén. Az ÁSFK inputot ad a kimunkálás alatt levő nemzeti innovációs stratégia elkészítéséhez – annak részét képezve -, az ÚSZT ágazati programjainak megvalósításához, segítve a magyar pályázók eredményes szereplését a 2014-20 közötti uniós programozási periódus pályázatain.

Az ÁSFK elemzi a KFI jelenlegi hazai helyzetét, megfogalmazza az elérendő célokat és az ezek eléréséhez szükséges eszközöket, valamint a várható eredményeket, hozzájárulva az ÚSZT megvalósításához. Az ÁSFK hozzájárul az adott ágazatok kitorési pontjainak és piaci réseinek azonosításához.

A NIH elkészítette a Fehér Könyvek módszertani útmutatóját, amely magában foglalja a fehér könyvek tartalmi elemeit, a munka menetét, biztosítva hogy szakmailag megalapozott a nemzeti innovációs stratégia elvárásaival összhangban levő ágazati elemzések szülessenek. A fehér könyvek elkészítése a széleskörű szakmai egyeztetéseken alapszik. A feladat elvégzése érdekében a NIH KFI koordinációs ágazati munkabizottságokat hoz létre és működtet, a bizottságok munkáját a NIH munkatársai koordinálják. A bizottságokban – a NIH, az NGM és az NFM állandó résztvevő képviselőin kívül – részt vesznek az érintett szakminisztériumok és szakmai érdekképviseleti szervek, a kiválasztott szakmai Nemzeti Technológiai Platformok és az MTA képviselői.



A NIH meghatározza a KFI koordinációs munkabizottságok működési rendjét; kezdeményezi és szervezi az ágazati konzultációkat; felkéri a külső szakértőket; elkészíti a konzultációk összefoglalóit, és eljuttatja azokat a konzultációk résztvevőinek; összegzi a konzultációk eredményeként megszülető javaslatokat, és – együttműködésben a külső szakértőkkel – beilleszti azokat a munkaanyagba; koordinálja a végleges változat elkészítését, és felette szakmai kontrollt gyakorol.

Az elkészült ágazati elemzéseket azok tartalmának összefoglalása, egységes keretbe helyezése érdekében a NIH egy Ágazati Stratégiai Fehér Könyvbe szerkeszti össze, amelyet – az NGM általi jóváhagyást követően - a Hivatal honlapján is megjelentetett.

### **Részvétel a KFI támogatási rendszer megújításában**

A NIH szakmai elemzések készítésével és nemzetközi best practice anyagok összeállításával segíti a KFI rendszer megújítására irányuló tevékenységet. Részt vesz a támogatási rendszer megújítását, a kiegyensúlyozott policy mix biztosítását célzó műhelymunkákban.

Szakmai elemzéseket készít, és aktívan részt vesz a támogatási programok stratégiáinak kialakításában, és a megvalósítás szakmai/stratégiai értékelésében.

### **KFI infrastruktúra stratégia**

Az EU 2002-ben létrehozta European Strategy Forum on Research Infrastructure (ESFRI) elnevezésű testületet az alábbi feladatok elvégzésére:

- egy páneurópai léptékű kutatási infrastruktúrákat tartalmazó regiszter (roadmap) elkészítése és rendszeres aktualizálása,
- részvétel a megfelelő jogi és pénzügyi környezet kialakításában az összeurópai érdekeltségű kutatási infrastruktúrák létrehozásához, fejlesztéséhez, azok megvalósításának összehangolásához,
- összehangolt EU-szintű kutatási infrastruktúra stratégia megalkotása és végrehajtásának elősegítése.

Az ESFRI, az EU Bizottság, valamint az OECD Global Science Fórum ösztönzik a tagországokat, hogy nemzeti KFI politikájukkal/stratégiájukkal összhangban dolgozzák ki a kutatási infrastruktúrájukra vonatkozó stratégiájukat is. Ezeknek tartalmazni kell az egyes országok nemzeti kutatási infrastruktúra fejlesztési, valamint az összeurópai kutatási infrastruktúrákhoz való csatlakozási tervét. A Bizottság ajánlásainak megfelelően minden uniós ország megkezdte a kutatási infrastruktúra fejlesztési stratégiájának kimunkálását.

Az ESFRI felhívásra és a megfogalmazott valós igényekre válaszul Magyarországon 2008-ban elindult a Nemzeti Kutatási Infrastruktúra Felmérés és Útiter (NEKIFUT) projekt, az alábbi célokkal:

- A már létező hazai kutatási infrastruktúrák legfontosabb jellemzőinek és fejlesztési igényeinek felmérése, a kutatási infrastruktúra adatbázis létrehozása, folyamatos karbantartása és nyilvánosságra hozatala a világhálón – magyar kutatási infrastruktúra regiszter elkészítése és üzemeltetése; a Regiszter jelenleg 63 stratégiai fontosságú kutatási infrastruktúrát tartalmaz, ezek közül 19 hálózat.
- Egységes nemzeti kutatási infrastruktúra fejlesztési program kialakítása, amely kiterjed mind a hazai kutatási infrastruktúrákra, mind a nemzetközi kutatási infrastruktúrákhoz való csatlakozásokra, beleértve a javaslatlételt a finanszírozásra. A NEKIFUT projekt egyik fő feladata: ajánlások megfogalmazása a készülő KFI infrastruktúra stratégiához.

A feladat szakmai koordinálását a NIH látja el az MTA-val együttműködve, külső szakértők bevonásával.

A projekt eddigi eredményei:

- A hazai ún. stratégiai kutatási infrastruktúrákat tartalmazó Kutatási Infrastruktúra regiszter elkészült, 2011 áprilisa óta magyar és angol nyelven elérhető.
- A stratégiai kutatási infrastruktúrák meghatározására és kiválasztására irányuló minősítő eljárás kialakítása.
- A páneurópai léptékű, az ESFRI Roadmap-ben szereplő Kutatási Infrastruktúrákhoz kapcsolódó hazai érdekek feltérképezése, beazonosítása.
- Globális tudományos trendek elemzése alapján a hazai érdekek alapján a legfontosabb 4-6 nemzetközi kutatási infrastruktúrához kapcsolódó hazai fejlesztési irányok meghatározása.

További, 2012. évi feladatok:

- A nemzetközi kutatási infrastruktúrákra vonatkozó kérdőív indítása, a hálózatok ellenőrzése, a Kutatási Infrastruktúra Regiszter aktualizálása;
- A stratégiaalkotás terén a témacsoportok műhelymunkájának folytatása, a munkacsoportok, majd az Irányító Testület zárójelentésének előkészítése;
- A hazai kutatási infrastruktúra stratégia véglegesítése, Kormányelőterjesztés elkészítéséhez szakmai inputok adása.

### Részvétel az OECD tudomány- és technológiapolitikai munkájában

A NIH 2012-ben is aktívan részt vesz az OECD Tudomány- és Technológiapolitikai Bizottságának (Committee for Scientific and Technological Policy, CSTP) és munkabizottságainak munkájában, ellátva nemzeti képviselőként. A bizottsági üléseken képviseli a nemzeti érdekeket és hasznosítja a szerzett szakmai tapasztalatokat.

#### 4.1.2. A jogalkotási és szabályozási munkákban való közreműködés

Az államigazgatás legfőbb szabályozási eszköze a jogalkotás, melyet az államigazgatás szervezeti készítenek elő, illetve végeznek. A NIH részt vesz a szakterületét érintő jogalkotást megalapozó szakmai munkában, véleményezi azon elkészült előterjesztéseket, melyek vonatkozásában a közigazgatási egyeztetésben érintett, illetve esetenként kezdeményezi az NGM felé jogalkotási folyamat indítását.

A jogalkotás előkészítését minden esetben komoly szakmai munka előzi meg: a jogalkotási szükségelt feltárásától, a javaslat megalapozásán, a létrejövő illetve változó szabályozás hatásainak feltárásán keresztül egészen a javaslat megfogalmazásáig. A NIH ezt a folyamatot az Observatórium létrehozásával a KFI területet érintően még hatékonyabbá fogja tenni, hiszen ezáltal kiszélesedik majd a kormányzat számára rendelkezésre álló eszköztár a KFI folyamatok felmérésére, elemzésére, az intézkedések hatásainak vizsgálatára, értékelésére, és azok visszacsatolására a döntési folyamatokba.

2012. év első felében a KFI területén kiemelkedő jelentőségű jogalkotási tevékenység a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény (innovációs törvény) módosítása, mely szerepel a Kormány 2012. évi jogalkotási munkatervében. A módosítás célja a NIH keretében működő TÉT Observatórium jogi legitimitációjának megteremtése törvényi felhatalmazással.

Az elmúlt években a válság hatására megújultak az EU innovációs stratégiai céljai, és a kormányzati reformfolyamatoknak köszönhetően jelentősen átalakult a hazai nemzeti innovációs rendszer, mind szabályozási, intézményi, mind támogatáspolitikai szempontból. Ezek a változások a KFI szakterületének alapvető törvényére is hatással vannak. A törvényalkotói módosító szándék esetén a NIH aktívan részt vesz az új jogszabályi keretek kialakításában.

Az NKITT által 2012.02.07-én elfogadott 2012. évi KFI programportfólió több konstrukciója felveti a hazai KFI területen szükséges akkreditációs rendszer kiépítését és működtetését a NIH aktív szerepvállalásával. A 303/2010 /XII.23./ Korm. rendelet szerint a NIH mint a Kormány K+F és technológiai innovációért felelős szerve meglévő kompetenciái, tapasztalatai alapján ezen feladatok teljes körű elvégzésére hivatott. Az akkreditációs tevékenységek a megfelelő hatékonysággal és rendszerszerűen, csak jogszabályi felhatalmazás (törvény, kormányrendelet) alapján végezhetők hatósági feladatként. Ehhez a NIH számára jogszabályi felhatalmazás szükséges, a részletszabályokat kormányrendelet állapítaná meg, melynek hatályba lépése a 2013. január 1. napja lenne.

A regionális tudás és tapasztalatok, a területi innovációs adottságok, értékek megőrzése és a regionális fejlesztési érdekek érvényesítésének segítése jogszabályi kereteket igényel. Szükséges a hazai érdekeltek széles körének innovációs tevékenységét ösztönző, azt segítő, az innováció feltételrendszerét tudatosító hosszú távú szabályozás, abban a régiók, a vidék, a kisvállalkozások érdekeinek érvényesülése. A NIH szakmai feladatának tekintti ezen jogi szabályozási keretek megteremtésében való aktív, szakmai közreműködést.

**4.1.3. KFI értékelési feladatok****A KTI Alap hasznosulásának értékelése**

Az NKITT 2012.01.24-i ülésén az NFM által összeállított „Részletes beszámoló a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználásáról (2010-2011)” című anyag tárgyalása során felkérte a Nemzeti Innovációs Hivatalt (NIH), hogy 2012. május végéig készítsen jelentést a korábbi innovációs rendszer keretében nyújtott pályázati támogatások hasznosulásáról.

A beszámoló jelentés elkészítésére az alábbi szempontok alapján kerül sor:

- A KTIA működésének átfogó vizsgálata a 2004-2011. évek közötti időszakra a rendelkezésre álló források alapján (A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 2004.01.01. – 2009.12.31. közötti működésének átfogó értékelése” című az Ernst&Young és a GKI Gazdaságkutató Zrt. konzorciuma által készített jelentés, éves beszámolók, ÁSZ jelentések, belső ellenőrzések, külső helyszíni ellenőrzések, monitoring riportok, kifizetések, PKR adatbázis, stb.).
- A KTIA program portfóliójából a jelentősebb programok alakulásának, közvetlen eredményeinek és közvetett hatásainak, a kifizetések hasznosulásának elemzése, néhány kiemelt jelentőségű projekt bemutatása.
- A 2010-2011. évi „passzív üzemmódban” való működés hatásai (döntéshozatal felfüggesztése, szerződésbontások, KTI Alap portfólió megtisztítása, kifizetési fegyelem és időütemezés vizsgálata), a működés megújítására tett intézkedések.
- A KTIA bevételi oldalának vizsgálata (vállalati befizetések, innovációs járulék kedvezmények igénybe vételének alakulása, a NAV által előírt visszafizetési kötelezettségek és szankciók vizsgálata).

A projekt az alábbi részfeladatok mentén valósul meg:

- Az értékelési jelentés tartalmára vonatkozó javaslat összeállítása (felépítése, főbb szempontok, megválaszolandó kérdések)
- NAV és NFÜ kapcsolatfelvétel az adatok, dokumentumok, információk biztosítása érdekében, majd a részletek folyamatos egyeztetése a kijelölt kapcsolattartókkal
- Értékelési munka
- Szakmai szerkesztés és minőségbiztosítás - Beszámoló jelentés elkészítése, NIH-en belüli véglegesítése
- NGM egyeztetés az NKITT elé történő benyújtás érdekében

**A KFI értékelési kultúra hazai fejlesztése**

Az értékelés a különféle szakpolitikai beavatkozások, intézkedések eredményességének megállapítására szolgál. Feladata, hogy tapasztalati tényeken alapuló elemzés során minősítsék a beavatkozásokat, megállapítsák az ok-okozati kapcsolatok fennállását és azok erősségét egyfelől a vizsgált intézkedések, másfelől az ezeket követő változások között. Az értékelések valamennyi szakpolitikai terület esetében visszajelzést adnak a döntéshozók, az adott szféra szereplői és az adófizetők számára az intézkedések hasznáról és hatásairól. A fejlesztés-politikai erőforrások növekedésével párhuzamosan e tevékenység végzése egyre inkább a döntéshozó és donor szervezetek adminisztratív kultúrájának részévé válik világszerte. Értékelésre a közszférában az alábbi területeken kerülhet sor: szakpolitikák/stratégiák értékelése, intézmények/szervezetek értékelése, programok/projektek értékelése.



Az értékelések jelentősége az alábbiak miatt növekedett meg az utóbbi években:

- Szükséges az egyes szakpolitikák/stratégiák és programok hatásainak objektív felmérése és a döntéshozatal működésének jobb megértése (kognitív cél).
- Igény mutatkozott a döntéshozók támogatására az egyes intézkedések/beavatkozások értékének, hasznának, eredményeinek megítélésében (normatív cél).
- Szükséges az intézkedések/beavatkozások minőségének javítása érdekében, az adott terület szereplőinek széleskörű informálása az egyes tevékenységek és döntések háttéréről, feltételeiről és következményeiről (eszköz jellegű cél).

Az elfogadott nemzetközi standardok szerint az értékeléseknek eleget kell tenniük a tárgyilagosság, teljes körűség, használhatóság, kivitelezhetőség, a függetlenség (külső szakértők bevonásával végzett értékelés), a partnerség és a nyilvánosság követelményeinek. A megfelelő módon végrehajtott KFI értékelések következtetéseink, ajánlásainak elsősorban a tanulási célt kell szolgálnia: a megfelelő információk összegyűjtésével, elemzésével és közreadásával segítse a KFI politika döntéshozóit, végrehajtóit, valamint az egyéb érintett szereplőket jövőbeli tevékenységük jobb minőségű és hatékonyabb ellátásában, illetve adjon egyfajta visszajelzést az adott KFI szakpolitikai célmegvalósítására alokált állami források felhasználásának jogosságáról, hasznosulásáról.

A NIH a hazai KFI értékelés bázisintézménye, az értékelési kultúra továbbfejlesztője kíván lenni. A NIH a 2012. év folyamán kidolgoz egy értékelési módszertant (értékelés típusai, területei, EU és USA legjobb gyakorlatai, alkalmazható módszerek összefoglalása előnyökkel és hátrányokkal együtt, stb.) és az NGM-mel együttműködve összeállít egy középtávú értékelési stratégiát (mit, milyen gyakorisággal, hogyan és mi alapján értékeljünk). Ezen dokumentumok célja, hogy bemutassa és összefoglalja az Európai Unióban és az Amerikai Egyesült Államokban már használt értékelési módszereket, elősegítve ezzel egy olyan hazai KFI értékelési/elemzési módszertan kialakítását, amely hasznosítja a nemzetközi példák legjobb elemeit. Alapul szolgálnak a jövőben a Nemzeti Innovációs Hivatal részéről elindítandó stratégiai értékelések szakmai megalapozásához.

#### 4.1.4. Stratégiai együttműködések

A NIH feladatainak elvégzését hatékonyan csak a KFI területén érintett szereplőkkel stratégiai együttműködésben tudja végrehajtani. A NIH koordinációs, valamint innovációs menedzsment és szolgáltató feladatainak színvonalas ellátása a partnerekkel való szoros kapcsolat kiépítésén, hálózati együttműködések létrehozásán és támogatásán alapszik.

A NIH 2012-ben bővülő stratégiai feladatainak, az új nemzeti innovációs szolgáltatásoknak, az Observatórium működtetésének, valamint az EU-s és nemzetközi együttműködések gondozásának területén tovább erősíti 2011-ben kialakított partneri kapcsolatait az államigazgatási szervekkel, a szakmai, tudományos szervezetekkel és a kutatói közösséggel. Az új feladatok megoldásába a NIH 2012-ben új együttműködő partnereket von be, új együttműködési struktúrákat alakít ki.

Az együttműködés néhány új, kiemelt területe:

- A nemzeti innovációs stratégia kidolgozása.
- A TÉT Observatórium rendszerszerű működtetésének elindítása.
- Az integrált nemzeti innovációs szolgáltatási rendszer új struktúráinak kiépítése.

- A támogatási programok szakmai segítése, koordinálása.
- A PcP program hazai bevezetése.
- A tőkepiaci eszközök hatékony bevonása a KFI területére, inkubáció.
- Stratégiaileg fontos ágazatok, szakterületek kiemelt innovációs programjai.
- Az EU új stratégiai, támogatási kezdeményezései a 2014-2020 időszakra.
- A nemzetközi KFI kapcsolatok megújítása.

Ezekhez az új kihívásokhoz keresi a NIH 2012-ben a régi-új partnereket a szinergiák és a kölcsönös érdekeltségben rejlő lehetőségek kihasználása érdekében. Azon partnerekkel, ahol a kapcsolati intenzitás erős a NIH további hosszú távú, kétoldalú, stratégiai együttműködési keret-megállapodást köt.

## 4.2. Integrált nemzeti innovációs szolgáltató rendszer

A NIH a nemzeti innovációs szolgáltató rendszer kiépítésével a kormányzati stratégiák innováció-politikai céljainak megvalósítását szolgálva elősegíti:

- a kutatás és a technológia területén az új ismeretek és eredmények terjesztését és hasznosítási feltételeinek megteremtését,
- a vállalkozások technológiai megújulását, dinamikus növekedését és innovációs képességük fejlesztését,
- az innovációs szereplők hazai és nemzetközi együttműködésének, hálózati kapcsolatainak fejlesztését,
- az innovációs szolgáltatások rendszerszintű fejlesztését, színvonalának és összehangoltságának javítását,
- az innovációs támogatások hatékony felhasználási feltételeinek javítását,
- a tudomány és a technológia társadalmi megismertetését és elfogadottságát.

Ezek megvalósítása érdekében a NIH - a vonatkozó kormányrendeletben meghatározott feladataival összhangban - új, korszerű, integrált nemzeti innovációs szolgáltató rendszer kiépítését kezdte meg, a legjobb nemzetközi gyakorlatok (best practices) és a hazai adottságok figyelembe vételével.

### 4.2.1. Akkreditált KFI szolgáltatások és szolgáltatók

Az NKITT által 2012.02.07-én elfogadott 2012. évi KFI programportfólió több konstrukciója (Versenyképességi/kiválósági szerződések, valamint Innovatív ötletekből gazellák technológiai inkubálás és mentorálás segítségével) felveti a hazai KFI területen szükséges akkreditációs rendszer kiépítését és működtetését a NIH aktív szerepvállalásával. (A 303/2010 /XII.23./ Korm. rendelet szerint a NIH mint a Kormány K+F és technológiai innovációért felelős szerve az itt meglévő kompetenciák, tapasztalatok alapján ezen feladatok teljes körű elvégzésére hivatott).

Az említett akkreditációs tevékenységeket a Nemzeti Innovációs Hivatal megfelelő hatékonysággal és rendszerszerűen, csak jogszabályi felhatalmazás (törvény, kormányrendelet) alapján végezheti hatósági feladatként.

Az akkreditálás annak a hivatalos elismerése, igazolása, hogy egy szervezet, természetes személy alkalmas bizonyos tevékenységek elvégzésére. Az akkreditáció elengedhetetlen része a KFI programok megvalósításának. Az akkreditáció egyrészt - mint módszer -, a megfelelő szervezetek kiválasztását és minősítését adott kritériumok és eljárások mentén, másrészt – mint egyfajta minőségbiztosítás - csökkenti a KFI program(ok) kockázatait, illetve a visszaélések lehetőségét.

Az akkreditálás jelentősége:

- Az akkreditált személyek, intézmények iránt megnő a bizalom
- A tevékenység minőségének, megbízhatóságának emelése, az eredmények kölcsönös elfogadásának elősegítése
- A pályázati pénzekkel való visszaélés drasztikus visszaszorítása, kiszűrése
- Alapvető garancia a közpénzek hatékonyabb felhasználására
- Az elengedhetetlen képzés, továbbképzés és tréning segíti az akkreditációra készülőköt és az akkreditáltakat egyaránt, biztosítja a folyamatos fejlődést, megújulását
- Az akkreditáció segíti az érintett szakterületeken a szakember és intézményi feltételeinek színvonalas megteremtését, megerősítését, továbbá e területeken a szakmai kultúra kialakítását, továbbfejlesztését.

Az akkreditáció alanyai lehetnek:

- KFI szolgáltatók
- Technológiai inkubátorok
- Szakértők (mentorok / bírálók)
- Klaszterek
- KFI folyamatok stb.

Nemzetközi példák (Best practices): Az EU és a KFI területén kiemelkedő teljesítményt nyújtó országok jól működő és szabályozott KFI akkreditációs rendszert / rendszereket működtetnek.

- Az Európai Unión belül a The European Mentoring & Coaching Council (EMCC) a hivatalos mentori szervezet
- Az akkreditációt az European Individual Accreditation (EIA) akkreditáló szervezet végzi, mely a teljes EU-ra kiterjedő, kiemelkedő akkreditációs lehetőséget nyújt a mentorok számára. (Négy különböző besorolással látja el az új mentorokat: Foundation, Practitioner, Senior Practitioner and Master Practitioner)
- További hasznos példák találhatóak az izraeli, dán, angol, német stb. gyakorlatokban.

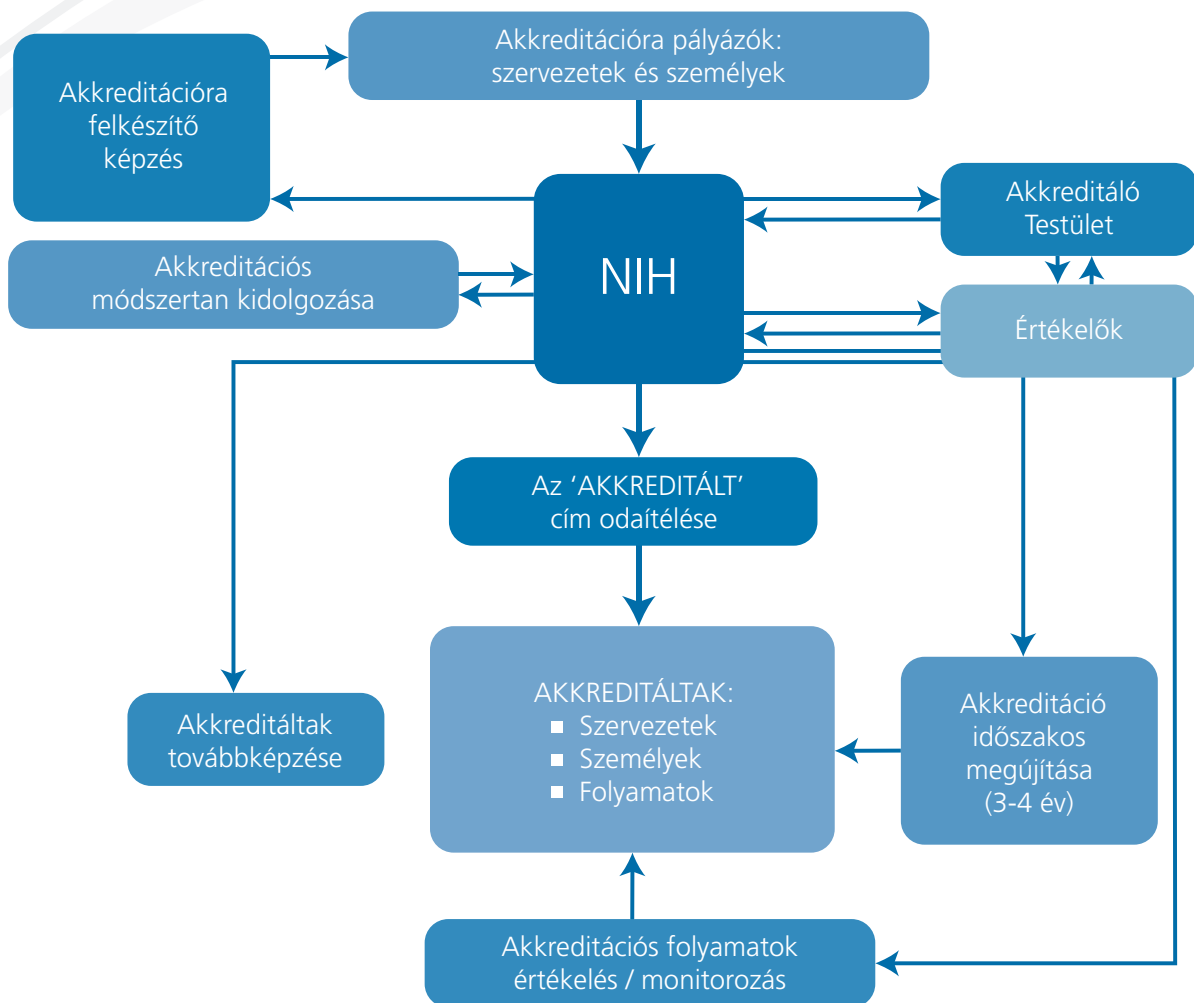
A külföldi „Best Practices” tanulságai:

- Az akkreditációs tevékenységek kiemelten fontos szerepet játszik a KFI folyamatos eredményességének fokozásában
- Egy jól átlátható és átgondolt eredmény orientált akkreditációs rendszer feltétele a sikernek és a folyamatok tisztaságának egyaránt
- Az akkreditáció alapot teremt a minőségi intézményi és szakmai munkához, illetve a szakmai kultúra erősödéséhez

Az akkreditációs folyamatok beindításához szükséges feladatok, teendők:

- Hazai és nemzetközi gyakorlatok elemzése, a nemzetközi 'best practice'-ek hazai implementálása
- Módszertani alapok lefektetése
- Az akkreditálás - mint hatósági feladat -, jogi háttérének biztosítása (Innovációs törvény módosításánál az akkreditációra vonatkozó rész megjelenítése, valamint a második féléves jogalkotás során a részleteket szabályozó végrehajtási Korm. rendelet megalkotása.)
- Eljárásrend és a szervezeti keretek meghatározása, kiépítése, illetve a működés feltételi rendszerének biztosítása és az akkreditációs folyamatok beindításának megkezdése

Előzetes elképzelés a KFI akkreditáció hazai modelljére a NIH szerepvállalásával:



4.1 ábra: A KFI akkreditáció hazai modellje

#### 4.2.2. A pályázati rendszereket segítő innováció menedzsment

A hazai KFI szakterület alapvető kihívása, hogy a kiemelkedő magyar feltalálók KFI ötletek és eredmények nem jutnak el a vállalkozási, megvalósítási fázisba, és így nem kerülnek gazdasági hasznosításra. Másik alapvető kihívás, hogy hiányoznak a gazdasági növekedés dinamizmusa szempontjából meghatározó nagy növekedési potenciálú, tudás- és technológia-intenzív hazai KKV-k.

Az NGM koordinálásával, a NIH közreműködésével összeállított programok a NIH innováció menedzsment tevékenysége segítségével járulnak hozzá a problémák megoldásához.

#### Innovatív ötletekből gazellák technológiai inkubátorok és mentorálás segítségével

Az inkubátorok a világ fejlett országaiban a gazdaságpolitikai eszköztár szerves és nélkülözhetetlen részévé váltak. Az induló kisvállalatok életpályájuk kezdeti szakaszában teljes körű támogatásra szorulhatnak, e támogatást komplex szolgáltatás-csomagukkal és speciális környezetükkel az üzleti inkubátorok nyújthatják számukra.

*A technológiai inkubáció az induló, technológia-intenzív kezdő vállalkozások számára átmeneti jelleggel biztosított komplex szolgáltatási rendszert jelent egy speciálisan kialakított környezetben. Céljuk, hogy olyan erőforrásokkal (mentorálás, K+F, oktatás - tréning, üzleti management, pénzügyi és tőkepiaci kapcsolatok stb.) lássák el az induló-, illetve kisvállalkozásokat, melyek javítják e vállalkozások túlélési esélyeit életpályájuk kezdeti szakaszában és egyúttal alapot teremtenek a további intenzív növekedéséhez és a későbbi piacra lépéshez, ezzel is nagymértékben hozzájárulva az adott ország gazdasági növekedéséhez.*

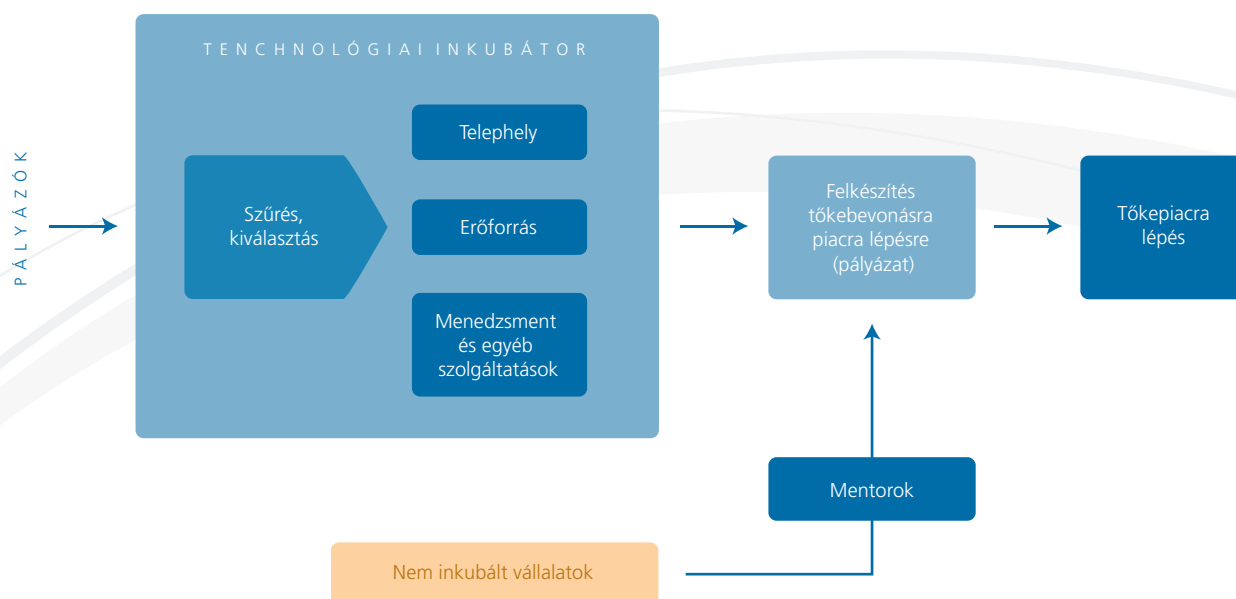
*A technológiai inkubátorok előnyei:*

- K+F tevékenység támogatása, K+F szolgáltatások elérése,
- Ingatlan (műhely, iroda, labor, raktár) kínálat - változtatható, bővíthető, a szabadpiacinál alacsonyabb áron, kedvezményrendszerrel kiegészítve
- Kiegészítő, segítő szolgáltatások – felszerelések, eszközök és szolgáltatások használata
- Tanácsadás a vállalkozók számára – a menedzsment, jog, marketing, számvitel-könyvelés, kutatás-fejlesztés, a technológiai transzfer, innováció, iparjogvédelem területein, kapcsolattartás a tudományos környezettel
- Oktatások, tréningek, e-learning – közvetítő vagy közvetlen szereplőként
- A vállalkozók közötti cserekapcsolatok tere, integrálódás a klaszterekben, a vállalkozások technikai és morális támogatása, az inkubátorban elhelyezkedő vállalkozások egymást stimuláló hatása. Az inkubátorház oldja a vezetés elszigeteltségét a vállalkozás életének törékeny szakaszában, megerősíti az új vállalkozás hitelképességét.
- Információgyűjtés, - továbbítás, - közvetítés, - hasznosítás.

Magyarországon eddig nem került kialakításra egy egységes, kidolgozott, megbízható rendszer, amely az technológiai inkubátorokban rejlő lehetőségek kiaknázásához teremtene alapot. Ahhoz hogy a magyarországi induló vállalkozások és kkv-k, mind a hazai, mind a nemzetközi porondon sikereket érhessenek el - jól működő, gyors növekedési képességű, eredményes vállalatokká (gazellákká) válhassanak -, létre kell hozni egy megbízható és jól működő inkubátori rendszert.



NIH KOORDINÁCIÓ, MÓDSZERTAN, MONITORING, ÉRTÉKELÉS



4.2 ábra: Inkubációs folyamat hazai modellje

A NIH mint az innovációért felelős, a KFI területén meglévő kompetenciákkal, szakértőkkel és kellő tapasztalattal rendelkező államigazgatási szervezet, kiemelkedő hatékonysággal vállalhat szerepet az inkubátori rendszer kialakítását és fenntartását szolgáló folyamatokban: - az előkészítési folyamatokban, - szűrésben, - a módszertan kidolgozásában, - az akkreditációban, - az inkubátorok szakmai támogatásában, - a tőkepiaci eszközök felkutatásában, partnerkapcsolatok segítségével, továbbá számos egyéb olyan folyamat kialakításában és fenntartásában, melyek az inkubátori rendszer sikereinek nélkülözhetetlen elemei.

A Nemzeti Innovációs Hivatal létrehozó (303/2010. (XII. 23.) számú Korm. rendelet 5.§. (1) A Hivatal feladatkörébe tartozik ... e) a kis- és középvállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzése és innovációs képességének fejlesztése, valamint a fiatal innovatív vállalkozások inkubációjának elősegítése,...

A technológiai inkubálás várható eredményei:

- Megvalósul a kockázatos, innovatív start-up vállalkozások szigorú kiválasztáson alapuló támogatása.
- Létrejön a legjobb nemzetközi tapasztalatokra alapozva segítő működési környezet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozások a K+F projektekre és az üzletfejlesztésre tudjanak koncentrálni.
- A kockázati tőkepiac megfelelő működésének hosszú távon is működőképes megalapozása által csökken az állam aktív finanszírozó szerepe.

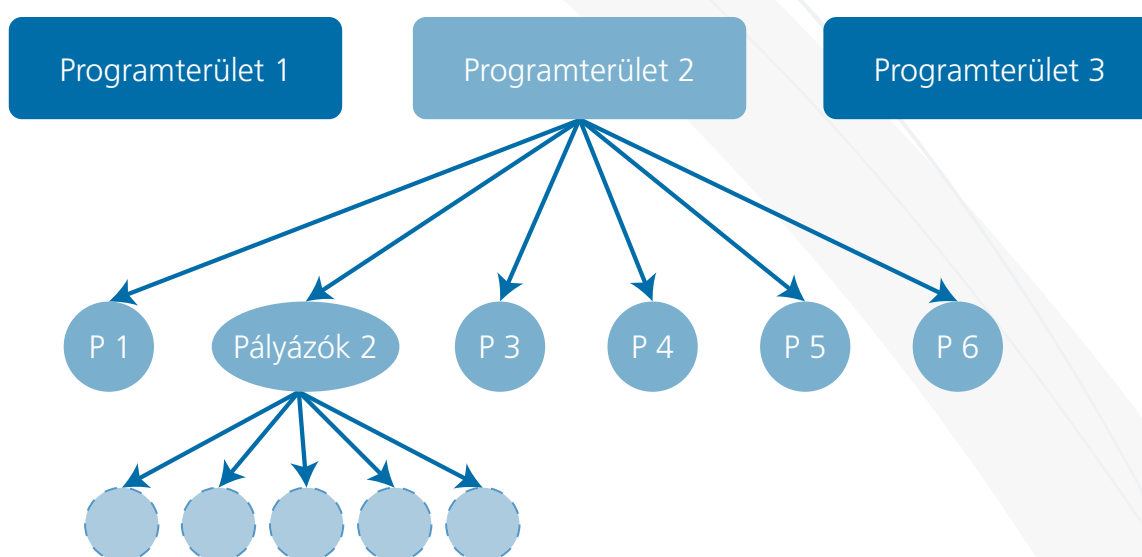
- Fejlődik a kockázati tőkepiac, megvalósul az innovatív szférába irányuló kockázati tőkebefektetések szignifikáns expanziója.
- Kialakulnak a globális szemléletű, nagy növekedési potenciálú, technológia-intenzív vállalkozások, Magyarország bekapcsolódik a nemzetközi high-tech ökoszisztémába.

### Versenyképességi/kiválósági szerződések

Az ágazati KFI stratégiák megvalósításának alapvető feltételei, hogy az ágazatokon belül azonosításra kerüljenek azok a kitörési pontok, amelyek megalapozzák az ágazat hozzájárulását a nemzetgazdaság fenntartható növekedéséhez. A Nemzeti Kutatási, Innovációs és Tudománypolitikai Tanács 2012. februári ülésén hozott döntés alapján lehetőség nyílik kiemelt ágazatok K+F stratégiai programjainak fejlesztésére.

*A célja a kiemelt ágazatok területén nemzetstratégiai jelentőségű, széleskörű együttműködésben végzett komplex K+F és innovációs tevékenységeinek összehangolt támogatása. A konstrukció koherens, stratégiaileg felülről (top-down) felépített, kezdeményezett és koordinált K+F program. A javasolt ágazatok területén egy szűkebb, stratégiai kitörési pontot jelentő, konkrét tematikus technológiai terület meghatározására kerül sor, amelyek kiaknázzák a térségi, illetve szakmai innovációs potenciálokot és niche területeket. Az összehangolt ágazati kutatások olyan nemzeti kezdeményezéssé, K+F programmá integrálhatók, amelyek felkészíthetik az adott ágazat kutatóegységeit, hogy a következő EU keretprogram (Horizon 2020), illetve az EIT KIC pályázatain (2014-2020) témakoordinátorként is nyerési eséllyel induljanak. Egy-egy ágazat nyertesei a projektek hatékony összehangolt megvalósítása érdekében versenyképességi/kiválósági együttműködési megállapodást kötnek.*

A felülről építkezés, a projektek koherenciája és integrációja, valamint a folyamatos szakmai koordináció és ellenőrzés hozzájárul ahhoz, hogy növekedjen a projektek eredményessége. Az ágazati KFI programok elősegítik azt is, hogy a tudomány és a technológia legfontosabb területein koncentráljuk a hazai kutatócsoportok erőforrásait, és erősítik az egyetemek, kutató intézetek és az ipar együttműködését.



4.3 ábra: Versenyképességi/kiválósági szerződés lehetséges struktúrája

A kiválasztásra kerülő ágazati célterületeken, programterületeken a komplex cél megvalósítása érdekében kapcsolódó, a cél érdekében egymást kiegészítő tudományterületek és fejlesztők együttműködéseként jön létre az a struktúra, amely jó eséllyel innovációs kitörési pontot biztosíthat.

A Nemzeti Innovációs Hivatal a struktúra létrejöttét és a kitűzött cél megvalósulását innováció menedzsmenttel támogatja; koordinál, szakmai fórumokat működtet és biztosítja a szakmai értékelést. Az ágazati programokat a szakterület kiváló szakembereiből összeállított programtanácsok koordinálják, amelyek koordinációs munkáit a NIH végzi.

#### 4.2.3. Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzések pilot program indítása

A nemzetközi tapasztalatok, illetőleg az EU vonatkozó iránymutatásai, ajánlásai alapján a NIH 2012 elején megkezdte a hazai adottságoknak legjobban megfelelő „magyar PcP modell” kidolgozását, hogy a tervek szerint ebben az évben négy országos és két regionális PcP kísérleti projektet indítson el. A NIH által koordinált kísérleti program két regionális projektjének lebonyolításában közreműködnek az Észak-Alföld régió fejlesztési és innovációs ügynökségei, amelyek aktívan részt vettek egy vonatkozó uniós program megvalósításában, és munkájuk elismeréseként az Európai Bizottság őket választotta partnernek a PCP szakmai konferencia megrendezésére 2011 áprilisában, Magyarország EU elnöksége alatt.

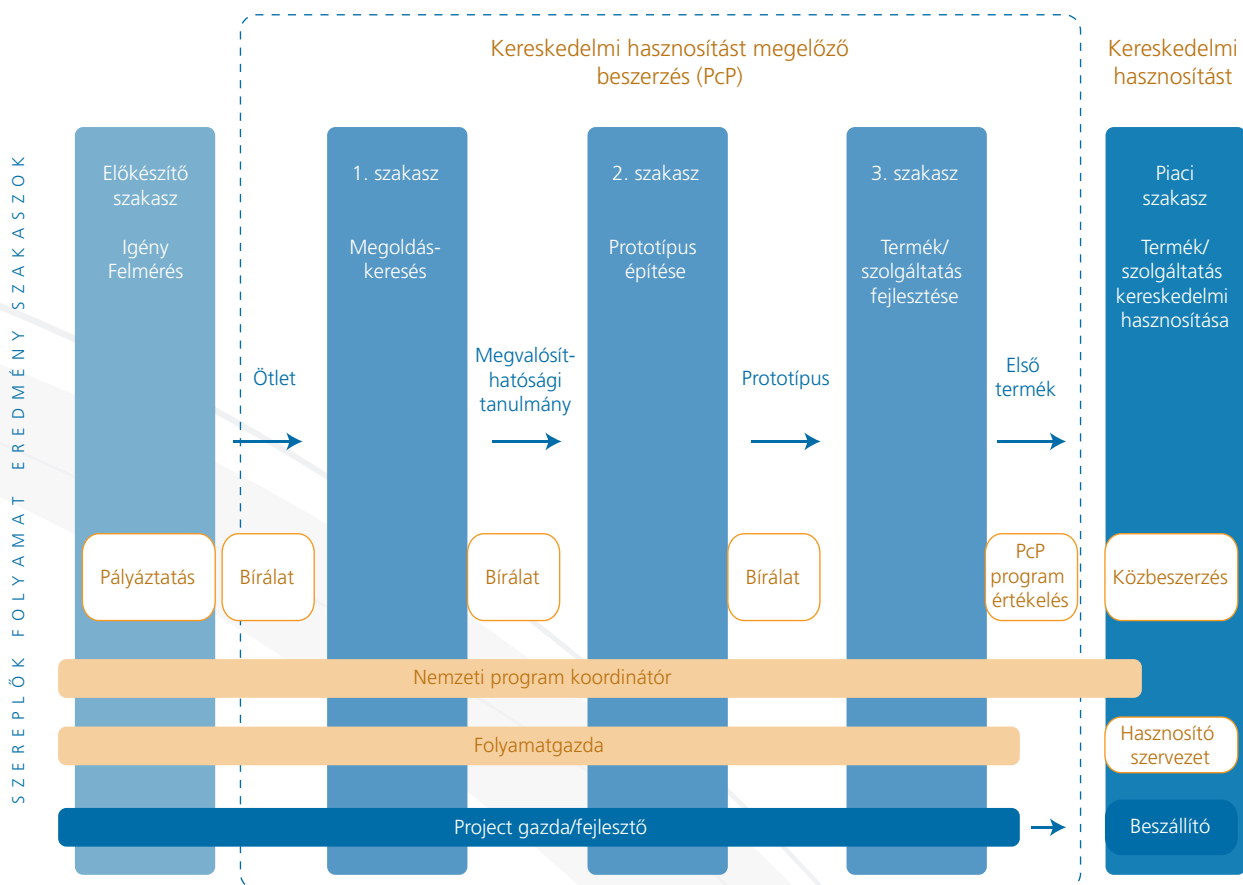
Tekintettel arra, hogy a közbeszerzések kapcsán az Európai Unión belül is egyre nagyobb figyelmet fordítanak az innováció ösztönzésére, hazánkban is feladatok egy nemzeti PCP-modell kidolgozása. Köszönhetően annak, hogy a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés EU szinten még korai fázisban van, Magyarország – és egyben a Nemzeti Innovációs Hivatal – számára komoly lehetőség, hogy saját PCP- rendszerének kialakításával az Unió élmezőnyébe kerülhessen. A NIH a PcP pilot program finanszírozására a KTI Alap nyújt fedezetet.

A hazai PcP program szereplői:

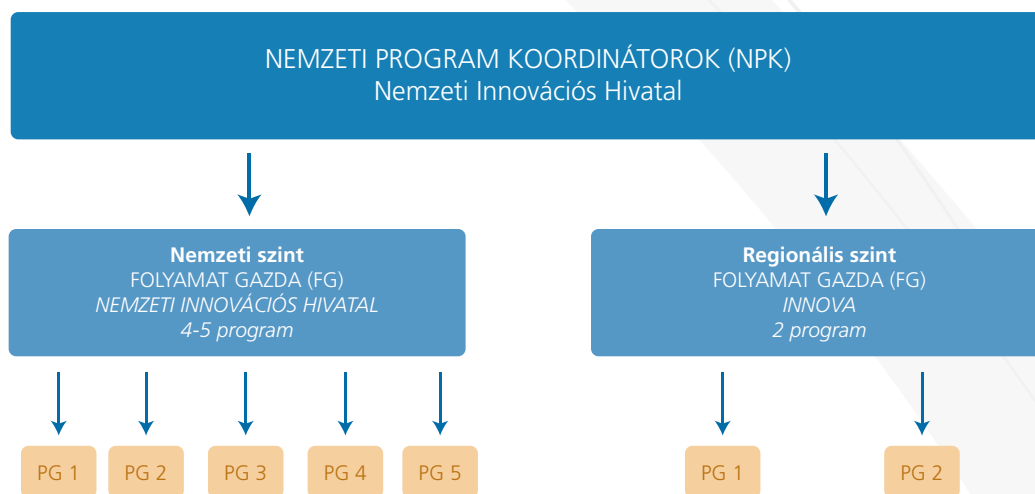
- Nemzeti Programkoordinátor - az országos szintű koordinációért felel, elvégzi az előzetes igényfelmérő kutatásokat, kialakítja a nemzeti sajátosságoknak megfelelő módszertant, elvégzi a nemzeti PCP programok rendszerének monitorozását, értékelését.
- Folyamat gazda – Olyan közfeladatokat ellátó, közfinanszírozású szervezet, amely egy-egy ágazat állami szereplőit fogja össze, és amelynek feladata az igények beazonosítása, az ágazatában futó PcP programok szakmai felügyelete és lebonyolítása, a program finanszírozása.
- Hasznosító szervezet – Közbeszerzés kiírására törvényileg kötelezett állami intézmény, amely révén a PcP program eredményeinek hasznosítójává válik.
- Projekt (ötlet) gazda – A PcP programra jelentkező, a felmerült közszolgálati igényekre innovatív megoldással rendelkező gazdasági társaság, amelynek három szakaszban (megvalósíthatósági tanulmány, prototípusgyártás és kereskedelmi bevezetést előkészítő termékfejlesztés) nyílik lehetősége ötletének továbbgondolására, projektjének megvalósítására.
- Beszállító – A Hasznosító szervezet által egy adott PcP programkiíráshoz igazodó közbeszerzésre ajánlatot benyújtó, majd a megbízást elnyerő társaság, amely azonban – tekintettel az Európai Uniónak a gazdasági versenyhelyzet fenntartását előíró rendelkezéseire – nem csak olyan szervezet lehet, ami részt vett a PcP folyamatban.

A NIH által a 2012-2013-as években megvalósításra kerülő, magyar kísérleti PcP program modellje a 4.4-es ábrán látható.

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012



4.4 ábra: A hazai PcP program folyamatábrája



4.5 ábra: Pilot program felépítése

A Nemzeti programkoordinátor feladatait a NIH látja el. Az induló pilot programra tekintettel a nemzeti szintű PcP ágazati programokat – Folyamat gazdaként – ez esetben a NIH gondozza. A regionális PcP programok esetén a Folyamat gazda feladatait az INNOVA látja el. A program felépítését mutatja a 4.5-ös ábra.

#### 4.2.4. Innovációs együttműködések

A Hivatal regionális kutatás-fejlesztési és innováció politikai tevékenységi köréhez illeszkedően folyamatos kapcsolatot tart fenn regionális hálózatokat működtető hazai országos szervezetekkel (például: MISZ, MTESZ, MTA, RIÜNET) a nemzeti innovációt érintő kérdésekben. A NIH közreműködik továbbá ezen szervezetek nemzetközi kapcsolatainak építésében, gondozásában. A Hivatal hazai szervezetekkel és együttműködésekkel kapcsolatos feladatokat lát el, valamint nemzetközi szinten, bizottságokban és testületekben képviselői szerepet tölt be (EU FP7 Energy, EU FP7 Nano-, Anyagtudomány és Gyártási Technológiák, Regional, SME, illetve EKTB szakértői csoporttagságok Regionális politika, strukturális eszközök koordinációja, Közlekedéspolitika, Energia, Iparpolitika, Kis- és középvállalkozások, Környezetvédelem, Tudomány és kutatás, Versenyképesség és növekedés, Európa 2020 területeken). Közös munka keretében koordinálja a Regionális Innovációs Ügynökségek (RIÜ-k) Hálózatával történő együttműködést, és kapcsolatot tart a hazai kis- és középvállalkozásokkal foglalkozó intézményekkel, és kutatás-fejlesztési és innovációs ügyekben szakmai támogatást biztosít számukra.

A főváros és vonzáskörzetén kívül, a régiók és kiemelten a kis- és közepes vállalkozások szerepének és érdekeinek érvényesítése az innováció szabályozásában. A kis- és közepes vállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzése és feljük az innováció képességeit fejlesztő megoldások közvetítése, elterjesztése.

A kapcsolatok erősítése, kiterjesztése és elmélyítése a kormányzati szervezetekkel, a kutatási és az üzleti szféra szereplőivel egyaránt, a kapcsolatok és együttműködések konkretizálása a hazai kutatási eredmények hasznosítását célozza, beleértve a hasznosítás gyorsítását és az innovációk megvalósítását.

#### Közös, közép-európai regionális innovációs konferencia megrendezése

Közös regionális innovációs konferencia megrendezését tervezi az Európai Bizottság regionális politikáért felelős főigazgatósága (DG-REGIO), a RIÜNET, és további 11 közép európai régió a Hivatallal együttműködésben. Az előkészületben lévő konferencia a 2011. októberi, Brüsszelben megrendezett Innovációs Nyílt Napok mintájára, de annál szélesebb közönséget megszólítva koncentrálni elsősorban a közép-kelet európai régiók kutatás-fejlesztést és innovációt támogató tevékenységeinek bemutatására, valamint ezek továbbfejlesztési lehetőségeinek részletes megtárgyalására. A DG-REGIO képviselőjében, kiemelt vendégként és előadóként a tervek szerint Mr. Dirk Ahnert főigazgató úr vesz részt a rendezvényen. Az esemény időpontja előre láthatóan 2012. második negyedéve. Helyszíne Pécs lesz.

#### 4.2.5. Nemzeti Innovációs Portál szervezése a hatékony innovációs szolgáltatások segítésére

A hazai KFI gyakorlat egyik alapvető hiányossága, hogy a KFI szféra szereplői számára nem állnak rendelkezésre strukturált rendszerbe foglaltan, felhasználóbarát módon a munkájukat segítő információk, szolgáltatások.

A NIH ezt a hiányt kívánja pótolni az integrált nemzeti innovációs szolgáltatási rendszer kiépítésével, a NIH honlapjának megújításával és a Tét Obszervatórium rendszerének, a Kaleidoszkópnak működtetésével.

A cél egy olyan nemzeti innovációs portál kiépítése, amely az innovációban érintettek számára lehetővé teszi,



hogy a felhasználó egy web felületről kiindulva egyszerűen, felhasználóbarát módon, jól strukturált rendszerekbe foglalva megtalálja minden KFI-vel kapcsolatos fontosabb információt. A NIH erre a rendszerre interaktív innovációs szolgáltatásokat kíván ráépíteni, hogy a vállalkozói, szakmai és kutatói igényeket minél gyorsabban és teljes-körűbben tudja kielégíteni.

### 4.3. Nemzetközi kapcsolatok

#### 4.3.1. Kétoldalú nemzetközi együttműködések

Magyarország 36 országgal írt alá (vagy újított meg) kormányközi tudományos és technológiai együttműködési megállapodást. A megállapodásokból eredő kötelezettség vállalásokért, az együttműködések szakmai koordinálásáért a Hivatal a felelős.

A kormányzati kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködés célja: a magyar alkalmazott tudomány eredményeinek támogatása a nemzetközi KFI együttműködés eszközrendszerével. A 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet értelmében megállapodtunk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel a nemzetközi KFI együttműködési pályázatok kezelésével kapcsolatos feladatok megosztásáról, egyeztetjük az új kiírások tervét és az ebből eredő 2012. és 2013. évi kötelezettségvállalásokat.

2012-ben új pályázati kiírásokat teszünk közzé az alábbi együttműködési partnerországokkal közösen: Argentína, Ausztria, Cseh Köztársaság, Dél-afrikai Köztársaság, Franciaország, Horvátország, Japán, Kínai Népköztársaság, Koreai Köztársaság, Lengyelország, Marokkó, Mexikó, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna, Vietnam.

A kormányközi Tét együttműködésekkel kapcsolatos egyéb tervezett tevékenységek:

- Kapcsolattartás a nemzetközi partnerszervezetekkel
- Pályázók tájékoztatása
- Pályázati dokumentációk cseréje a jogutód alapkezelőnek/pályázatkezelővel
- A NIH/NFÜ feladatmegosztásból eredő teendők elvégzése (Pályázati kiírások adminisztrációja, Tét VB ülések lebonyolítása)

#### A Tét-attaséi hálózat működtetése

- Folyamatos kapcsolattartás a külképviseletekkel
- Tét-attaséi feladatok megfogalmazása
- Tét-attaséi jelentések feldolgozása
- Éves beszámoltatás



- Pályáztatás a megüresedő állomáshelyekre, az új Tét attasék felkészítése
- Tét attasék továbbképzése

#### Új típusú nemzetközi innovációs együttműködések kialakítása Kínával

A Pekingi Genomikai Intézet (BGI) a 2011. évi együttműködési megállapodásának aláírásával egyidejűleg bejelentette, hogy Budapesten tervezi felállítani új, közép-európai regionális központját. A Nemzeti Innovációs Hivatal és a BGI következő műhelymegbeszélésére várhatóan Pekingben, 2012. II. félévében, a KFI együttműködési Vegyes Bizottság 6. üléséhez kapcsolódóan kerül sor

#### K + F eredmények nemzetközi piacra juttatása

A Hivatal a Nemzeti Külgazdasági Hivatallal együttműködésben részt vesz a hazai kutatás-fejlesztési eredmények nemzetközi piacra juttatásának ösztönzésében és az azzal kapcsolatos feladatokban, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások külpiacra lépésének segítésében. Az ez irányú intézményesített együttműködések kialakítását és folytatását 2012-ben az alábbi országokkal tervezzük:

##### ■ Brazília

A brazil innovációs miniszter látogatása után azonnal megkezdődött azon egyetemek, kutatóintézetek, valamint kis és közepes vállalatok megkeresése, amelyek képesek lehetnek a magyar- brazil ipari, innovációs és tudományos kapcsolatok elmélyítésére. 2011. december 15-én a hivatalunkba látogatott a brazil nagykövet, akivel áttekintettük a miniszteri látogatás óta megtett lépéseket. A találkozón átadtuk a brazil félnek az addig beérkezett projektjavaslatokat, amelyekhez a brazil fél keres együttműködő partnereket. Ezt követően szakmai Workshop-ra kerül majd sor várhatóan 2012 márciusában.

##### ■ Dél Amerika

Szakmai együttműködés előkészítése a 2012 márciusában megrendezésre kerülő Latin Amerikai Workshop-ra, amelynek keretében sor kerül a magyar kutatás-fejlesztési és innovációs projektjavaslatok bemutatása a külföldi fél részére. A jövőben tervezzük további szakmai együttműködés előkészítését és a lehetőségek felmérését.

##### ■ Kazahsztán

A Gazdasági Vegyes bizottságban való részvétel, szakmai képviselő. A delegáció várhatóan 2012 áprilisában utazik Astana-ba. Az előre egyeztetett kormányközi tárgyalásokon sor kerül a magyar kutatás-fejlesztési és innovációs projektjavaslatok bemutatására a külföldi fél részére, partnerkeresés céljából. A közeljövőben várható a szakmai együttműködés előkészítése és a lehetőségek felmérése.

##### ■ Szaúd-Arábia

A NIH kormányközi delegáció részeként részt vett 2011. október 3-5-én a két ország között folytatott tárgyalásokon. Az előre egyeztetett kormányközi megbeszéléseken sor került a magyar kutatás-fejlesztési és innovációs projektjavaslatok bemutatására a külföldi fél részére, partnerkeresés céljából. A Hivatal tervezi a szaúdi királyi tudományos és technológiai központ (KACST) elnökének 2012. évi magyarországi látogatását és az intézményközi Tét együttműködési szerződés megkötését, melyhez a szerződés szövegtervezetének egyeztetése folyamatban van.

### ■ Magyar–orosz nanotechnológiai együttműködés

Az orosz fél kezdeményezésére magyar-orosz nanotechnológiai együttműködés indult újra 2011-ben egy munkaülés keretében. A bemutatkozó, partnerséget megalapozó szakmai előkészítő ülést követően 2012-ben tovább folytatjuk az együttműködés további előkészítését, a közös érdekű témák, szervezetek azonosítását, amely magyar részről a hazai eredmények hasznosítására irányul. Hazai részről a NIH koordinálja az érdekelt magyar szervezeteket és témákat, a kétoldalú együttműködés szakmai munkáját és a magyar érdekek érvényesítését.

### 4.3.2. EU-s kapcsolatok és együttműködések

A Nemzeti Innovációs Hivatal 2012-évre szóló tervei, elképzelései formálása során is iránymutatásként szolgálnak az Európai Bizottság Európa 2020 versenyképességi stratégia egyik zászlóshajó kezdeményezése, az Innovatív Unió kezdeményezés, amely egyszerre három területen veszi fel a harcot annak érdekében, hogy a lisszaboni stratégia kudarcát felülírva, valóban a világ egyik legversenyképesebb területévé tegye a 27 tagú együttműködést. Az Innovatív Unióba foglalt politikák célja, hogy

- tudományos téren világklasszissá emelje Európát,
- az európai innovációs partnerségeken keresztül forradalmasítsa a köz- és a magánszféra együttműködését, valamint
- eltávolítsa az akadályokat (drága szabadalmak, a piac széttöredezettsége, képzett munkaerő hiánya és a szabványosítás lassú folyamata) az innovatív ötletek piacra jutása elől.

Korunk kihívásai közepette válaszként az egyetlen lehetőség az innováció, amely a tagállamok által az Európai Tanács 2010. júniusi ülésen elfogadott Európa 2020 Stratégia egyik központi eleme, és támogatja a stratégia célját, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést.



Az Innovatív Unió az Európa 2020 stratégia keretében meghirdetett hét kiemelt kezdeményezés egyike. Célja a kutatás és innováció finanszírozási lehetőségeinek és feltételeinek javítása, hogy az innovatív ötletekből a növekedést és a foglalkoztatást segítő termékek és szolgáltatások jöjjenek létre.

A hazai stratégiánkra is meghatározóak az Innovatív Unió alaptézisei, így egyik fő eleme az úgynevezett Innovációs Partnerségek kialakítása. A Bizottság arra számít, hogy ennek keretében - az összes érintett szektort és politikaterületet átfogva – képes lesz mind uniós, mind nemzeti, mind pedig regionális szinten kapcsolatot teremteni az érdekelt szervezetek és intézmények között, és ez által az egyes területeken előrejelezhetővé válnak a jogszabályi változások, a készülő szabványok, összehangoltabbá válnak a beruházások és a kísérleti projektek. Az európai tervek szerint a partnerségek az EU összes speciális társadalmi kihívását lefedik majd.

A partnerségek az európai uniós kutatás és innováció új megközelítéseinek kipróbálására adnak majd lehetőséget. Az elsősorban kihívások által motivált partnerségek a társadalmi haszonra, valamint a kapcsolódó ágazatok és piacok mihamarabbi modernizálására összpontosítanak, vagyis túlmutatnak a közös technológiai kezdeményezésekre és egyéb, már létező eszközök technológiaközpontú megközelítéseire.

Tehát következik az Innovációs Partnerségek kialakításának szándékából, hogy a probléma-megoldások során a hazai gyakorlatban is az eddig megszokott technológia, ill. tematika centrikus megközelítést fel kell váltani horizontális, társadalmi problémákat megoldó, technológia független megközelítéssel.

Az Európai Tanács döntése szerint az Európa 2020 stratégia keretében meghirdetett új innovációpolitikai céljával összhangban intézkedések szükségesek, amelyek biztosítják, hogy az összes kutatást és innovációt finanszírozó eszköz egy közös stratégiai keretbe illeszkedjen. Ez lényegében a kutatási és innovációs keretprogramok összevonását segíti. Egy ilyen összevonás vélhetően a technológiai alapú megközelítéstől való elszakadás jegyében a kutatási programoktól a vállalati területre csoportosítana át erőforrásokat, amelynek meghatározó kihatásai lesznek a hazai megoldásokra és azok szervezésére, illetve a végrehajtó struktúrára és azok belső működésének összehangolására.

#### Részvétel az EU Horizon 2020-al kapcsolatos magyar álláspont kialakításában



A 2014-ben indítandó Horizon 2020 keretprogram stratégiai célkitűzéseinek, tartalmának, költségvetésének kialakítása során fontos érvényre juttatni a kiemelkedő magyar érdekeket a brüsszeli döntéshozatali mechanizmusba. A 2012-13-as időszak a keretprogramot létrehozó jogalkotási folyamat meghatározó része, melynek során a Nemzeti Innovációs Hivatal - a Nemzetgazdasági Minisztérium koordinálásával – együttműködve a külképviseleti szervekkel és az érintett társadalmi csoportokkal (kutatói társadalom: MTA, egyetemek, vállalati kutató csoportok) konzultálva definiálja a magyar gazdaság számára fontos területeket. Ennek érdekében elektronikus levelezésen kívül több nemzeti konzultációt is tervezünk 2012 folyamán, valamint on-line véleményezés indításával is tervezzük elérni és megkérdezni a szakmai közönséget.

A Horizon 2020 tervezése során elsődleges szempont, hogy lehetőség szerint minden tematikus területen bevonásra kerüljenek a szakterület olyan szakértői, akik kellő szakmai ismeretekkel bírnak, és ugyanakkor van gyakorlatuk a konzorciális alapon szerveződő közös kutatási tevékenységekben. Fontos szempont, hogy a tervezésbe bevont szakmai csoportokban megfelelő arányban képviseltesse magát az akadémiai, az egyetemi, és a vállalati kutatói szektor, valamint a vállalkozások.

A kutatási munkacsoport üléseken TÉT attaséi közreműködéssel, a Programbizottsági tagok (PC), az NCP hálózat, valamint a várhatóan újranyíló Brüsszeli KFI Iroda aktív közreműködésével biztosítható lesz a magyar szakmai érdekek megfelelő szintű képviselete és érvényesítése.

#### Az EU FP7-es magyar szereplés nyomon követése és értékelése

Fontosnak tartjuk, hogy naprakész információk álljanak rendelkezésünkre a hazai pályázók EU FP7-es szereplését illetően, valamint azt is, hogy az adatok feldolgozásával bizonyos trendeket nyomon kövessünk. Ezen információk különös jelentőséggel bírnak az új tervezési ciklusra való felkészülés során. Fontos látnunk azokat a területeket, ahol kifejezetten erősnek mondható részvételünk és természetesen gyengeségeinkből is tanulhatunk, amelyek alkalmanként ösztönzőleg hathatnak új irányok kijelölésére is. Ennek megfelelően a magyar álláspontok kialakításához illetve azok alátámasztásához elengedhetetlennek tarjuk az eCorda adatbázis folyamatos feldolgozását és szereplésünk nyomon követését és értékelését, amit 2012-ben is folyamatosan ellátunk.

### Részvétel és képviselet az EU Programbizottságok munkájában

Az EU FP7 Keretprogram Programbizottságaiban Magyarország képviseletét a NIH látja el. A szakértőkkel folytatott konzultációkat követően a programbizottsági tagok arra törekednek, hogy a Bizottság felé közvetítsék a magyar álláspontot és a magyar érdekeket.

A következő keretprogram, a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Horizon 2020 előkészítő fázisában különösen fontos lesz, hogy még a program alakíthatóságának időszakában markánsan képviseljük a Magyarország számára fontos, és más tagállamok támogatására is számító szempontok bekerülését a majdani munkaprogramokba. Ennek megfelelően 2012-ben is szoros együttműködést tervezünk a szakmai képviselőivel és a társintézményekkel.

### A Nemzeti Kapcsolattartó Hálózat (National Contact Points, NCP) működtetése



A Nemzeti Kapcsolattartók szerepe nem csak az EU Keretprogram magyar sikeressége szempontjából kulcsfontosságú, hanem a pályázók felkészítésében jelentős lesz a feladatuk az új EU kutatási keretprogramjával kapcsolatban. Az EU 7. Keretprogram 2012. júliusában várható utolsó felhívásával összefüggésben az egyes alprogramokhoz /tematikus területekhez kapcsolódó információterjesztés, pályázati tanácsadás, a projektpartner keresésben való segítségnyújtás, sikeres projektek menedzsmintjének támogatása továbbra is fontos feladata lesz az NCP-knek. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően az NIH 2012-ben is szervez majd információs napokat a megjelenő új felhívásokat követően a potenciális pályázók minél hatékonyabb felkészítése érdekében. A pályázókat törekszünk továbbá előkészíteni a következő tervezési ciklus által nyújtott új lehetőségekre és kihívásokra is.

### A Brüsszeli KFI Kapcsolattartó Iroda újraindításának előkészítése

Figyelemmel a tervezés alatt álló következő kutatási keretprogramra, a mintegy 87 Mrd € költségvetésű Horizon 2020 Keretprogram tervezési folyamatában történő befolyásos magyar részvétel a meglévőnél hangsúlyosabb, jóval nagyobb kapacitású brüsszeli KFI szakmai jelenlétet igényel. Saját érdekünk, hogy szakértőink az uniós döntés-előkészítő folyamatokba nagyobb betekintést nyerjenek, kellő befolyással bírjanak, és az időben megkapott információk birtokában hatékonyabban vehessenek részt a küszöbön álló Horizon 2020 Keretprogram tervezésében. Ennek elősegítésére a Hivatal aktívan szerepet vállal a Brüsszeli KFI Iroda 2012. évi újraindításának előkészítésében és az indulását követő szakmai koordinációjában.

### Részvétel az NGM által koordinált nemzetközi KFI stratégia kialakításában

Az NGM koordinálásával 2011 nyarán elindult az ország nemzetközi KFI stratégiájának kialakítása. A feladat koordinálására a minisztérium egy munkacsoportot hozott létre, amelynek 2011. szeptember 1-én megrendezett nyitó ülésére a Hivatal előzetesen megküldte írásos javaslatait. Az NGM által koordinált Nemzetközi KFI stratégia részét képezi a hazai KFI stratégiának, amelynek kialakítása 2012-ben folytatódik a tárcák és a társintézmények bevonásával. A folyamatban a Hivatal is aktívan részt vesz.

### Részvétel a KTI Alap 2012. évi nemzetközi programportfóliójának kialakításában

A Horizon 2020-ra való felkészüléshez a jövőben egyre fontosabbnak tartjuk a hazai KFI programok és a nemzetközi programokban, nemzetközi felhívásokban való részvételünk összehangolását. Ehhez elengedhetetlen az érintett szereplők (NIH, NGM, NFM, NFÜ) szoros együttműködése.



Még a felkészülés időszakában meg kell teremteni annak a feltételét, hogy a Magyarország számára stratégiaileg kiemelkedően fontos területeken a hazai pályázók, egyetemek, kutatóintézetek, innovatív KKV-k a hazai pályázatokon kívül nemzetközi K+F projektekbe is be tudjanak kapcsolódni. Ennek megfelelően a nemzetközi projektekben való részvételünk erősítésére és az EU-s források minél hatékonyabb elnyerésére egy komplex programterv javaslatot dolgoztunk ki. Javaslatot tettünk egyrészt olyan programstruktúrák kialakítására, amelyek mint rásegítő, kiegészítő intézkedések támogatják elsődlegesen az EU FP7-ben való szereplésünket és az onnét történő minél nagyobb összegek lehívását, másrészt pedig javaslatot tettünk olyan konstrukcióra, amellyel a részvételünkhöz szükséges hazai forrás allokálása biztosítaná a közös európai kezdeményezésekben való részvételünket. A programportfolió elfogadását követően a Hivatal aktívan részt vesz a meghirdetésre kerülő pályázati konstrukciók permfeltételeinek kialakításában is.

### **Új magyar EIT KIC elindítása (Knowledge and Information Community)**

Tekintettel arra, hogy az Unió új kutatási keretprogramjában, a Horizon 2020-ban, a Bizottság növekvő szerepet szán a „European Institute of Innovation and Technology (EIT)” intézménynek, meg kell vizsgálni azt, hogy a következő hullámban indítani tervezett KIC-ek közül (egészséges aktív öregedés, nyersanyagok, élelmiszer a jövőért) melyek azok, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak a hazai részvétel szempontjából. Ehhez át kell tekinteni a magyar képességeket, esélyeket ezeken a szakterületeken, elemezni kell, hogy megfelelő színvonalú és kritikus tömegű tudás melyik területen áll rendelkezésre, illetve meg kell vizsgálni azt, hogy mennyire illeszkednek ezek a területek a hazai KFI stratégiába.

### **EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2012**

Az EGT és a Norvég Finanszírozási Mechanizmusok keretében aláírt Együttműködési Megállapodások Magyarország számára olyan területek támogatását biztosítják, melyek egyértelműen hozzájárulnak az Új Széchenyi Tervben és más kormányzati stratégiai dokumentumokban megfogalmazott stratégiai célok eléréséhez. Ily módon segítik az innováció és a kutatás-fejlesztés élénkítését, a zöld gazdaság támogatását, a munkahelyteremtést, a kis- és középvállalkozások erősítését, a gazdasági kapcsolatok szélesítését, az egészségügy és a szociális biztonság előmozdítását, a gyermekek és az ifjúság támogatását, valamint a helyi önkormányzatok beruházásainak ösztönzését. A Program koordinátora a Nemzeti Innovációs Hivatal.

Az első pályázati felhívások meghirdetésre a programdokumentumok elkészítését és donor országok általi jóváhagyását követően kerülhet sor, előre láthatóan 2012. II. felében.

### **Részvétel az EUREKA elnökségi feladatainak ellátásában**

A Nemzeti Innovációs Hivatal fontos célkitűzésnek tekinti a KFI szempontból kiemelkedően lényeges magyar EUREKA elnökség lebonyolítását. A 2011. júliusában megkezdett elnökségi feladatok 2012 első felében folytatódnak, aminek sikeres lebonyolításában a Hivatal továbbra is aktívan részt vesz, szerepvállalásunkkal segítjük az elnökség soron következő rendezvényeinek szervezését. A 2012. április 16-19. között zajló debreceni HLG3&NPC3 konferencián az EUREKA tagállamok NPC és HLG delegáltjai az EUREKA program legfontosabb témáit és szervezési feladatait vitatják meg, továbbá a Hivatal a 2012. június 18-21-közötti HLG4&NPC4 ülés és a 2012. június 22-én megrendezendő Miniszteri konferencia lebonyolításában is tevékenyen közreműködik.

### Partnerség erősítése a KFI nemzetközi együttműködések hazai és külföldi szereplőivel

Külkapcsolati tevékenységünket mind az európai, mind az egyéb multilaterális együttműködések irányában a Nemzetgazdasági Minisztérium illetékes főosztályával egyeztetésben végezzük. Az operatív feladatok elvégzése során rendszeres találkozókon és egyeztetéseken rögzítjük a fő irányokat. 2012 évtől kezdve még szorosabb együttműködést kell kialakítani annak érdekében, hogy a lehető legteljesebb mértékben tudjuk kihasználni a Horizon 2020 Keretprogram tervezésében történő részvételünkből fakadó potenciális lehetőségeket.

Hasonlóan kiegyensúlyozott a kapcsolatunk és az együttműködésünk a Külügyminisztérium Kulturális és Tudománydiplomáciai Főosztályával, illetve rajtuk keresztül a relációs főosztályokkal. 2011 novemberében kerekasztal beszélgetésben tájékoztattuk egymást az előttünk álló feladatokról, és rögzítettük a felelősségi körök határait. Kölcsönös megállapodás született a hasonló későbbi eszmecserék rendszeres megtartására.

A Hivatal, mint az EU 7. Kutatási Keretprogram hazai kormányzati menedzsmentjéért felelős szervezet célul tűzte ki, hogy az eddiginél szorosabb kapcsolatot épít ki és tart fent az Enterprise Europe Network hálózattal, amelyet Magyarországon a Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA) képvisel tíz magyarországi regionális irodáján keresztül. Az összesen 51 európai országban működő Enterprise Europe Network hálózatot 600 szervezet alkotja: többségében kereskedelmi kamarák, regionális fejlesztési ügynökségek és egyetemi technológia központok. Ezekben az intézményekben mintegy négyezer felkészült szakértő áll a vállalkozások rendelkezésére. A NIH és a HITA szorosabb együttműködése révén szinergikusan összekapcsolható a két hivatal feladatköre, nevezetesen a HITA vállalkozás/KKV klientúra kezelése és a NIH alapfeladatából adódó Kutatási Keretprogram kormányzati menedzsmentje. A kapcsolat eredményeként növekvő, intenzív projekt-részvétel várható.

A nemzetközi együttműködések terén hivatalunk kiemelt figyelmet kíván szentelni a környező országokkal meglévő intézményesített (Visegrádi Együttműködés) és spontán alakuló kétoldalú intézményi kapcsolatoknak az európai konzorciális kutatási együttműködések elősegítése céljából. Fontosnak tartjuk, hogy szorosabb együttműködést alakítsunk ki a környező országok társintézményeivel, amely alapja lehet informális egyeztetéseknek és véleménycseréknek a Horizon 2020 előkészítése során. A szorosabb együttműködés eredményként várhatóan hatékonyabban tudjuk majd képviselni EU-s szinten a magyar érdekeket. A környező országokkal tradicionálisan jó kutatási együttműködési kapcsolataink vannak mind a kapcsolatok kormányzati, mind pedig az egyéni kutatói kapcsolatokat tekintve. Ezekben az együttműködésekben a jövőben is jól ki lehet majd használni az európai projektekhez az egyéb együttműködések során (CERN, COST, EUREKA, NATO Tudományos Programja stb.) szerzett tapasztalatokat. A nemzetközi kutatási infrastruktúrákba való ipari beszállítás elősegítésére 2012-ben workshopot szervezünk "Üzleti lehetőségek a CERN-ben és más nemzetközi K+F infrastruktúráknál" címmel, ahol már tájékoztatni tudjuk a résztvevőket a legújabb sikeres magyar tenderpályázatról (MTA Wigner FK), a CERN Grid Tier0-ás központjának Budapestre helyezéséről.

#### 4.4. A Tudományos és Technológiai Observatórium

A TÉT Observatórium működési feltételeinek kialakítása a 2011. évben megkezdődött, 2012-ben a TÉT Observatórium informatikai bázisának kialakítása, működésének elindítása illetve szolgáltatásainak kibővítése a feladat.

##### 4.4.1. A TÉT Observatórium rendszer (Kaleidoszkóp) fejlesztése

###### Az Observatórium informatikai rendszerének (Kaleidoszkóp) fejlesztése



**Kaleidoszkóp**  
A NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL  
INFORMÁCIÓS RENDSZERE

Az Observatórium legnagyobb prioritással rendelkező feladata a 2012. évben magának az Observatóriumnak a felállítása, azaz a konkrét informatikai fejlesztés és az ehhez kapcsolódó tevékenységek elvégzése. Ennek keretében megvalósításra kerül:

- A hardverbeszerzés, amely a rendszer megbízható működését lehetővé teszi;
- A szoftverfejlesztés, melynek eredményeképpen létrejön egy olyan adatbányász eszköz, amely lehetőséget ad arra, hogy a hazai KFI szereplőkről mindenkor aktuális és pontos információkkal rendelkezünk a statisztika szintjén túlmutatóan a konkrét piaci szereplőkről. Az adatbányász eszközön túl létrejön egy olyan webes felület, amely lehetővé teszi a KFI szereplők hálózatosodását, szinergiák létrehozását is;
- A jogosultságkezelési rendszer az adatok, hozzáférések módját hivatott szabályozni, mivel a rendszer tartalmaz olyan adatokat, amelyeket fokozottan védeni kell (pl. a cégekre vonatkozó adatok bizonyos köre);

###### Az Observatórium arculatának, webes megjelenési kereteinek kidolgozása

A NIH nem, mint hagyományos hivatal kíván tevékenykedni, hanem olyan, proaktív szolgáltató szerepkörben kíván fellépni, amely feltételezi, hogy a KFI területén bármilyen formában érdekelt és érintett szereplőket megszólítja, itthon és az európai közösségben egyaránt. Ennek keretében nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a rendszer széleskörű megismertetésére, annak funkcióinak bemutatására, valamint arra, hogy miként tudja az, az azt használó szervezetek hálózatosodását, kapcsolatépítési és információszerzési céljait szolgálja, elősegítve a nemzetgazdasági szinergiák létrejöttét. Olyan arculatot tervezünk kialakítani, amely mutatja, hogy az Observatórium és az azt befogadó NIH nem csak nevében, hanem tevékenységében is innovatív.

###### Az Observatórium továbbfejlesztése

A második fázisban az Observatóriumot teljes értékű KFI információszolgáltatóvá kívánjuk fejleszteni, ezzel kiegészítve a KSH kvantitatív jellegű statisztikáit egy, a KFI szektor összefüggéseit is feltáró rendszerrel, aminek az eredménytermékeit mind az állami, mind a magánszféra fel tudja használni. Tovább bővítenénk a hálózatosodást támogató honlap funkciókat, magas hozzáadott értéket nyújtó KFI információs szolgáltatásokkal.

A projekt másik hangsúlyos elemét a NIH-KSH kutatószoba alkotja, mely best practiceként szolgál a statisztikai adatok kutathatóságára vonatkozóan. Alapkonceptió, hogy az adminisztratív adatok semmiképpen ne legyenek összeköthetők a statisztikai jellegű adatokkal; ez utóbbiak benchmarkként szolgálnak az Observatórium saját adatbázisából kinyerhető statisztikákhoz, kimutatásokhoz.

### NIH-KSH kutatószoba kiépítése

A KSH kutatószoba kiépítése olyan pilot-projektként szolgál, mely például szolgálhat magyarországi és Uniós viszonylatban egyaránt. A projekt keretében a KSH és a NIH székházai között olyan ún. sötét szalon kommunikáló infrastruktúra kerül kialakításra, mely lehetővé teszi a statisztikai adatok kutathatóságát a NIH székházában is. Ez egyrészt a Hivatal elemzőinek nyújt komoly szakmai támogatást, másrészt ugyanolyan feltételekkel biztosítjuk a hozzáférést a rendszerhez, mint ahogyan a KSH kutatószobában meghatározott. A KSH adatokhoz a hozzáférés fizikailag és informatikailag is szigorúan ellenőrzött módon történik, a kinyert adatokat pedig – akár csak a KSH-ban lévő kutatószobában – a KSH munkatársai ellenőrzik azok kutatási célokra történő szolgáltatása előtt.

A KSH kutatószobája jelenleg Budán található, a NIH székhelye pedig a Belvárosban, a pesti oldalon. Az előnyös helyszín miatt várhatóan itt is komoly érdeklődésre tarthatunk számot a kutatószoba vonatkozásában, így a rendelkezésre állás is megoszlaná a két helyszín között.

Ezzel a módszerrel olyan adatvédelmi kérdésekre is megoldást tudunk adni, amelyek egyébként problémaként jelentkeznének – az adminisztratív és a statisztikai adatok teljesen elkülöníthetően kezelhetőek, kutathatóak.

### Kérdőív/adatfelvételi modul kifejlesztése

A kérdőív modul lehetővé teszi, hogy a KFI szereplők között költséghatékonyan és gyorsan tudjunk különféle felméréseket végezni, majd azokból naprakész elemzéseket készíteni. Az Observatórium koncepció egyik fontos eleme, hogy a mindenkor aktuális helyzetképet nem csak ténymegállapításokkal jelezze, hanem azokra az érintettek reflexióit is megtehessek – ez könnyedén elérhetővé válik egy on-line kérdőív modul segítségével. A megoldás már a rendszer első verziójának fejlesztési tervében is szerepelt, ott azonban költség és időkorlátok miatt nem került megvalósításra.

### On-line innovációs szolgáltatások nyújtása

A Kaleidoszkóp rendszerben lehetőséget nyújtunk arra, hogy az off-line innovációs szolgáltatások on-line szolgáltatásokként is meg tudjanak jelenni. Ezt a kérdőív modul kiterjesztéseként tennénk, ahol a Hivatal adatbázisából az érdeklődők a teljes adatbázis számukra releváns adatait megkaphatják megfelelő jogosultságok mellett. Így például ha egy cég beküld egy projektötletet, melyhez innovációs szolgáltatót, vagy akár partnert keres, a rendszerből megküldjük számára mindazon releváns infrastruktúra, cég, szakértő, stb. adatait, akikkel érdemes a kapcsolatot felvennie. Ezek az adatok egy intelligens rangsorolással is el látva kerülnek át a felhasználóhoz.

### A NIH Dokumentumtár és a szervezeti tudás hasznosulásának növelése intelligens szövegbányász megoldással

A NIH törekszik arra, hogy a KFI terület minél szélesebb rétege számára összegyűjtse és elérhetővé tegye a szakterület információit. A tapasztalat azt mutatja, hogy hiába vannak meg a megfelelő adatforrások, a bennük rejlő információ megtalálása jelenti a legnehezebb feladatot a felhasználók számára. A hagyományos címkézést használó keresési eljárások nem hatékonyak, egyrészt mert minden dokumentum esetén emberi közreműködés szükséges a kulcsszavak előállításához, másrészt, mert nem kezeli a címkék halmazának bővítését a már meglévő dokumentumokon.

Ezért olyan alkalmazással kívánjuk a szolgáltatásunkat kiegészíteni, amely a dokumentumok szövegében való kereséssel, és folyamatosan bővíthető szótárak segítségével képes a dokumentumokat témakörök szerint, automatikusan csoportba rendezni, és relevancia alapján sorrendezni a felhasználók igénye szerint.

Ugyanezen funkciók lehetővé teszik az olyan adatbázisokból adatok lekérdezését, melyek interfészekkel csak jelentős többletköltséggel lennének kiépíthetők. Így például az NFÜ KFI pályázóinak megjelenítése a Kaleidoszkóp rendszerben (mivel a pályázatokkal kapcsolatos adatok nyilvánosak) könnyedén bekerülhetnének a rendszerbe, ezáltal is támogatva a teljes körűséget a KFI szereplőkkel kapcsolatos információk tekintetében.

#### **NEKIFUT rendszer kiváltása**

A NEKIFUT rendszer teljes funkcionalitását (regisztráció, bírálatás stb.) beemeljük a Kaleidoszkóp rendszerbe, ezzel csökkentve a szigetyszerűen működő nyilvántartások számát, egyszerűsítve a fenntartásukat és üzemeltetésüket, és közelíteni az egykapus szolgáltatások irányához.

#### **PKI alapú elektronikus iratkezelés bevezetése**

Mint az innováció hazai szereplője élen kívánunk járni a korszerű megoldások bevezetésében. Az Observatórium és a NIH számára fontos, hogy az iratok átfutási idejét csökkentse, ezzel javítva az ügyfelek kiszolgálását és a hivatali ügyintézés gyorsaságát.

A PKI alapú hitelesített elektronikus irat és dokumentumkezelő rendszer reális alternatívája a hagyományos, papír alapú iratkezelésnek. A rendszer bevezetése közvetett és közvetlen módon is megtérül:

- Jelentősen csökken a papír-, nyomtatási és fénymásolási költség
- Munkaidőt takarít meg (nem kell keresgélni az iratokat)
- Javítja az átfutási időt (nem kell a papíroknak közlekedni a szervezeti egységek között)
- Növeli a munkafegyelmet (nyomon követhető iratok és határidők)

A fenti okok miatt, az Observatórium projekt első fázisában, a felhasználói azonosítás támogatására beszerzett PKI rendszer integrálását tervezzük a hivatali iratkezelő rendszerrel.

#### **4.4.2. A TÉT Observatórium működési kereteinek kialakítása**

##### **Az Observatórium jogszabályba foglalása és együttműködési megállapodások megkötése az állami partnerekkel**

Az Observatórium jogszabályba foglalása, ezáltal több, olyan adatbázishoz való hozzáférés biztosítása, melyek nélkülözhetetlenek a KFI szektor teljes körű megismeréséhez.

A megfelelő jogszabályi háttér létrejöttét követően együttműködési megállapodásokat tervezünk kötni több társintézménnyel is, kiemelten a NAV-al, a KSH-val valamint a VÁTI-val és az NFÜ-vel, valamennyi esetében a vonatkozó KFI adataik keretében. A fenti IT fejlesztés következő fázisaként az együttműködési hajlandóság illetve a megállapodások létrejöttének megfelelően kiépülnek az adatküldést-fogadást támogató interfészek is.



### Együttműködési megállapodások megkötése a piaci szereplőkkel

Az együttműködési megállapodások másik vetületét a piaci szereplőkkel való együttműködések jelentik, melyek közül a Regionális Innovációs Ügynökségekkel már aláírásra kerültek a megállapodások, melynek megfelelően az Obszervatórium létrehozásában aktív részt vállalnak. A további szereplők közül a Magyar Innovációs Szövetséggel, az MTA-val, a különböző Nemzeti Technológiai Platformokkal, valamint az Informatikai Vállalkozások Szövetségével tervezünk együttműködést. A partnereknek fontos szerepet szánunk az Obszervatórium informatikai rendszerének releváns adatokkal történő feltöltésében, különös tekintettel a rendezvényekre, a hálózatosodást elősegítő információkra vonatkozóan.

### Az euroCRIS tagság

Az euroCRIS ([www.eurocris.org](http://www.eurocris.org)) a minőségi KFI információs rendszerek (CRIS – Current Research Information System) fejlesztésének céljából létrehozott nonprofit szervezet. Jelenleg kb. 150 intézményi és magán tagja van az egész világból.

Az NKR rendszer okán a BME OMIKK 2001 óta volt tagja a szervezetnek. Az NKR átvételével a tagságunkat 2011 végével megszüntették. Az Obszervatórium az euroCRIS tagságot 2012-től továbbviszi. Az euroCRIS tagság előnyei:

- Hozzáférés a CERIF adatmodellhez és szakértői támogatáshoz
- Az Obszervatórium nemzetközi szinten való megismertetése
- Kapcsolat más országok hasonló rendszereinek üzemeltetőivel; jó gyakorlatok beépíthetők a rendszerbe
- Az euroCRIS tagság hazai szinten is rangosabbá teszi a nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező Obszervatóriumot

### 4.4.3. A TÉT Obszervatórium tevékenysége, szolgáltatásai, termékei

#### KFI vállalatokhoz kapcsolódó primer adatfelvétel

A primer adatfelvétel eredményeképp olyan KFI területet érintő kérdésekre vonatkozó kérdésekre kapunk majd válaszokat, melyek jelenleg az államigazgatás szereplő számára még nem ismertek, bár a szektor szempontjából igen jelentősek. A felmérés eredményeivel pontosabb, illetve a szektor-specifikusabb információk birtokába jutunk.

Az adatfelvétel esetében minimálisan 1.000 sikeres telefonos és online interjú tervezünk (a teljes célcsoport nagysága becsülten 2.000) valamint a mélyinterjúkat (5-5db). Ezek alapján alakítjuk ki a felmérésekhez használt indikátorok rendszerét, amelyek hosszabb távon is lehetővé teszik majd az egyes hasonló témájú, rendszeres felmérések eredményeinek összehasonlítását, és azoknak idősoros elemzését.

A nyertes Ajánlattevő feladata a primer adatgyűjtéshez használt kérdőív összeállítása. A kérdőív felépítésére, a kérdések típusára, számára, a kérdőív struktúrájára az Ajánlattevő tesz javaslatot, szem előtt tartva a bekért adatmennyiség és a kitöltési hajlandóság közötti egyensúlyt. A kvalitatív információgyűjtés során elsősorban nyitott, félig strukturált és beszélgető jellegű (narratív) interjút és strukturált kérdőíveket alkalmazunk majd.

### NEKIFUT projekt újraindítása

A projekt célja a már létező hazai kutatási infrastruktúrák legfontosabb jellemzőinek és fejlesztési igényeinek felmérése, folyamatos karbantartása és nyilvánosságra hozatala a világhálón, s erre építkezve egy egységes nemzeti kutatási infrastruktúra fejlesztési program kialakítása. Kapcsolódó feladatok:

- Az angol nyelvű regiszter tartalmának, formájának javítása;
- A nemzetközi kutatási infrastruktúrákra vonatkozó kérdőív indítása;
- Hálózatok ellenőrzése;
- KI Regiszter: Az előszűrés során ezres nagyságrendű volt azoknak a kutatási infrastruktúráknak a száma, amelyek nem kapták meg az SKI minősítést, viszont a regiszterben helyük lenne a szolgáltatásaik láthatóvá tétele érdekében. Az igények pontos felmérése, az adatok összegyűjtése és regiszterbe vétele erőforrásokat igényel;
- SKI Regiszter frissítése: A Nemzeti Kutatási Infrastruktúra Regiszter akkor éri el a célját, ha folyamatosan – optimális esetben 2 évente – frissül, azaz lehetőség van új SKI minősítések elnyerésére, illetve a regiszterben szereplő SKI-k felülvizsgálatára. Az adatok frissítési lehetősége informatikailag megoldott;
- Munkacsoport jelentések elkészítése;
- A témacsoportonként 3–5 kutatási infrastruktúra fejlesztési irány meghatározása után a munkacsoportok feladata lesz a párhuzamosságok kiszűrése, a szinergiák azonosítása és a kutatási infrastruktúra fejlesztési irányok számának csökkentése;
- Az Irányító Testület zárójelentésének elkészítése;
- Az Irányító Testület zárójelentése a 3 munkacsoport jelentésén fog alapulni: a KI fejlesztések átlátható döntési mechanizmusára, valamint konkrét KI fejlesztési irányokra tesz javaslatot. A zárójelentés első változatát országos konferencián vitatjuk meg az érintettekkel, majd elvégezzük a szükséges módosításokat;
- Kormány előterjesztés, döntés, pályázati kiírás elkészítése;

### Nemzeti Kutatás-nyilvántartási Rendszer (NKR) üzemeltetése, kiváltása

Az NKR üzemeltetése jogszabályban előírt feladat, ennek megfelelően célunk az adatbázis naprakészé tétele, s adattartalmának az Observatórium informatikai rendszerébe történő integrációja valamint a rendszer kiváltása. Ez utóbbi nagyban függ a fentebb ismertetett jogszabályi környezet változásától.

### Vállalati KFI Jelentés

A Nemzetgazdasági Minisztérium célfeladatul adta a Nemzeti Innovációs Hivatal (NIH) számára, hogy végezzen egy, a KFI szektor vállalkozási oldalára koncentrált konjunktúraelemzést. Így ez a jelentés a kormányzati szektor számára az Observatórium legfontosabb és legelső terméke lesz. Az abban szereplő megállapításokat a szakpolitika érdemben vissza tudja csatornázni a következő év költségvetési törvényének kidolgozásához, az adópolitikai irányelvek kijelöléséhez, a KFI források redistribúciós folyamatainak, pályázatainak tervezéséhez.

Fontos hangsúlyozni, hogy a jelentés tartalmában és céljaiban nem feleltethető meg a KSH által minden évben publikált KFI jelentésnek, hanem túlmutat azon. A célunk az, hogy az Observatórium idősoros adatelemzésen és a benchmarkingon túl primer adatfelvétellel a vállalkozások jövőbeli terveit, innovációs hajlandóságukat is felmérje, vagyis egyfajta „hangulatjelentésként” szolgáljon. Fontos megemlíteni, hogy a

jelentés kiemelt hangsúlyt fektet majd a technológiailag innovatív KKV szektorra és az induló fiatal vállalatokra. A jelentés negyedévenként elektronikus és nyomtatott formában, magyar és angol nyelven kerül megjelentetésre.

A kérdőíves adatfelmérések tapasztalatai azt mutatják, hogy a válaszadók teljesen másképp állnak a kérdőívhez, más mélységű és jellegű válaszokat adnak, ha magán adatgyűjtő cég keresi fel őket. A kérdőívezés, adatgyűjtés erőforrás-igényes feladat. Mindemellett csak bizonyos időszakokban, „rohamokban” jelentkező feladat. Ezen szempontok miatt nem éri meg saját stábot fenntartani az elvégzésére, hanem külső vállalkozó bevonásával, időszakosan kívánja a NIH igénybe venni a szolgáltatást.

Az Európai Unió az innovációs lemaradást érzékelve egyre nagyobb erőfeszítéseket tesz arra, hogy tisztábban lássa a gondok természetét. Ezért az ezredfordulón elindult egy rendszeres kérdőíves felmérésorozatot a tagállamok vállalatai körében. Ez a Community Innovation Survey (CIS). Kétévente egységes kérdőívet kérdeznek le minden tagországban, reprezentatív mintán. Ehhez csatolják a definíciókat és a módszertani ajánlásokat is az eredmények összehasonlíthatósága érdekében. Tekintettel arra, hogy a CIS jelentés utoljára 2008-ban készült el, a konjunktúrajelentés annak alternatívája kíván lenni.

A jelentés a megelőző tapasztalatokat felhasználva és a felmerülő új igényeket beépítve fokozatosan fejlődik, oly módon, hogy a megelőző adatfelmérésekkel való összehasonlíthatóság ne sérüljön.

Az első jelentés közzétételének tervezett időpontja 2012. április 10. A Hivatal tekintettel arra, hogy egy átfogó primer és szekunder kutatásra ennyi idő nem elegendő megkereste az NGM-et, a KSH-t valamint a Deloitte Tanácsadó Zrt-t, hogy működjön közre annak elkészítésében.

A Hivatal két forrás segítségével fogja elvégezni a feladatot. A jelentés egyik forrásaként a KSH adatai szolgálnak. A KSH minden évben elkészíti a vállalkozások K+F adatairól szóló jelentését. Ezt egészítik ki a kétévenként készülő CIS jelentés adatai. A KSH adatai a saját területén teljes körűnek tekinthetők, az adatbázisukat kb. 5000, a K+F területen aktív cég által megválaszolt kérdőíve alapján állítják össze.

A jelentés másik részét az adott ágazat, vagy régió K+F tevékenységében meghatározó vagy példaértékű vállalatokról készített esettanulmányok, mélyinterjúk jelentik. Ezek elkészítését a 7 RIÜ és a Deloitte végzi a NIH-hel kötött szerződésük keretében.

A Hivatal célja az, hogy a konjunktúrajelentés megalkotása során a felek az önálló tevékenységük keretében összegyűjtött, a Konjunktúrajelentéshez szükséges adatot, tény, ismeretet bocsássák egymás rendelkezésére. Ezzel elősegítve azt, hogy a Konjunktúrajelentés megfelelő minőségű és mélységű legyen, támogatva a hazai KFI szakpolitika egyes kiemelt célkitűzéseinek megalapozását, illetve iránymutatásul szolgáljon a felállításra kerülő T&T Observatórium adatgyűjtési, adatelemzési és adatszolgáltatási munkálataihoz.

A jelentés elkészítésében résztvevő négy intézmény (NGM, KSH, Deloitte, NIH) között négyoldalú megállapodásban rögzítette a NIH az együttműködés kereteit. A felek között rendszeres egyeztetések folynak, melyeken az elemzés szakmai oldala (adatösszefűzés, módszertan, output indikátorok stb.) került megvitatásra. Mind a KSH, mind a Deloitte a Hivatal rendelkezésére bocsátotta a felméréseik során használt céglistákat, melyek adatrekordjait a Hivatal összefűzte. A megbeszéléseken az NGM üdvözölte az együttműködést, s jelezte csatlakozási szándékát.

2011. év végére az együttműködés eredményeképpen előállt a konjunktúrajelentés részletes tematikája, tisztázásra kerültek az adatkörök és az elemzendő adathalmazok, ami alapján a 2012-es év januárjában készülhetnek a grafikonok és a hozzájuk tartozó elemzések. A konjunktúrajelentés tervezetét a NIH 2012. március 1-én workshop keretében véleményeztette a szakmai meghatározó egyéniségekkel, aminek az eredményét beépíti a végleges változatba.

# 5.

## A NIH SZERVEZETI STRUKTÚRÁJÁNAK, ERŐFORRÁSAINAK FEJLESZTÉSE

### 5.1. Szervezeti struktúra, SZMSZ

A NIH feladat- és hatáskörét a Nemzeti Innovációs Hivatalról szóló 303/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza. A NIH Szervezeti és Működési Szabályzata a Hivatalos Értesítő 2011/35. számában (a Magyar Közlöny melléklete, 2011. június 10.) jelent meg: „A nemzetgazdasági miniszter 20/2011. (VI. 10.) NGM utasítása a Nemzeti Innovációs Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 5/2011. (I. 28.) NGM utasítás módosításáról”. A módosított SZMSZ 2011. június. 11-től hatályos.

A NIH a 2012. évben feladatként határozta meg az elmúlt év jogszabályi változásaihoz és még inkább az új feladatstruktúrához illeszkedő SZMSZ kidolgozását. Az erre irányuló munka tavasszal fejeződik be, aminek következtében megváltozik a Nemzeti Innovációs Hivatal szervezeti struktúrája is. Az elnök közvetlen alárendeltségébe kerülő gazdasági és a jogi szervezet átalakításával, valamint a személyi állomány racionálisabb elosztásával megvalósul a Hivatal hatékonyságának fokozása is.

A szervezet alapjait érintő változásokat a mindennapi munkát meghatározó belső szabályzatok aktualizálása, az új feladatokhoz igazodó módosítása fogja követni. Mindezek mellett a Hivatal szakembereinek belső továbbképzése, a feladataikhoz igazodó képzések támogatása is szerves részét képezi a NIH 2012. évi stratégiájának, ezzel is fenntartva, illetve továbbfejlesztve a személyi állomány előző év során kialakított magas képzettségi szintjét.

### 5.2. A NIH erőforrásai

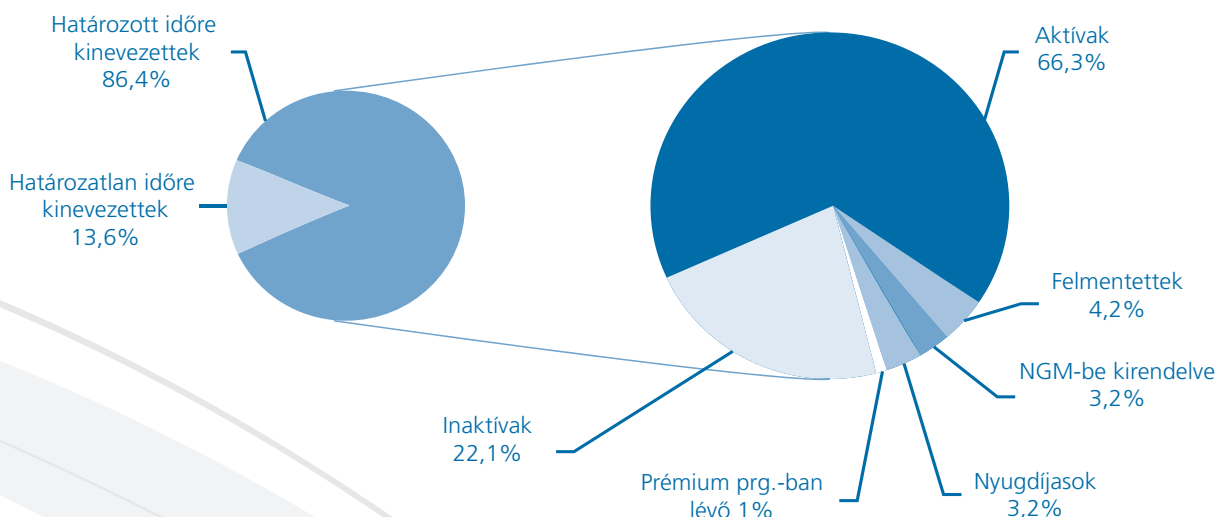
#### Emberi erőforrások

A Hivatal engedélyezett létszáma – az 1004/2012. (I. 11.) Korm. határozatra tekintettel – 100 fő. A NIH személyi állományának összetétele a következők szerint alakul a 2012. február 15-i adatok alapján:

A Hivatal munkatársainak átlagéletkora 39 év. A személyi állomány nemek szerinti megoszlását a tekintve a nők/férfiak aránya 50-50%.

A Hivatal közel teljes (92,8%) személyi állománya rendelkezik felsőfokú végzettséggel (ebből 4 fő PhD és 2 fő habilitációs fokozattal). A felsőfokú végzettségűek közül 44% egyetemi képzésben szerzett diplomát, míg 56%-uk főiskolát végzett.

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012



5.1 ábra: NIH személyi állományának összetétele

A felsőfokú végzettségűek közül az állam- és jogtudomány területéről 9 fő (jogi szakvizsgával 2 fő rendelkezik), természettudományi/műszaki területéről 33 fő szerzett diplomát. A Hivatal állományában 3 fő mérlegképes könyvelő, 2 fő közbeszerzési referens és 1-1 fő szabadalmi referens (felsőfokú) van.

A felsőfokú végzettségűek közül 20 munkatárs rendelkezik kettőnél több diplomával.

A Hivatal munkatársainak 81%-a rendelkezik legalább egy nyelvizsgával. A nyelvizsgák szintenkénti és nyelvek szerinti megoszlását mutatja be az alábbi táblázat:

	Angol	Német	Francia	Orosz	Dán	Latin	Spanyol	Arab	Japán	Román	Szerb	Szlovák
Tolmács	2	1	1						1			
Felsőfok	30	4	5	4	2			1		1	1	
Középfok	40	24	4	4	-	2	2					1
Alapfok	3	1										

### Pénzügyi források

A 2012. évi költségvetés tervezése és az NGM-mel történő egyeztetése során a 280,8 M Ft-os 2011. évi támogatási előirányzat a NIH feladat struktúrájában bekövetkező változásokhoz kapcsolódóan 1207,6 M Ft-ra emelkedett. Az elfogadott költségvetési támogatás a NIH feladatainak ellátását, továbbra is alapszinten biztosítja.

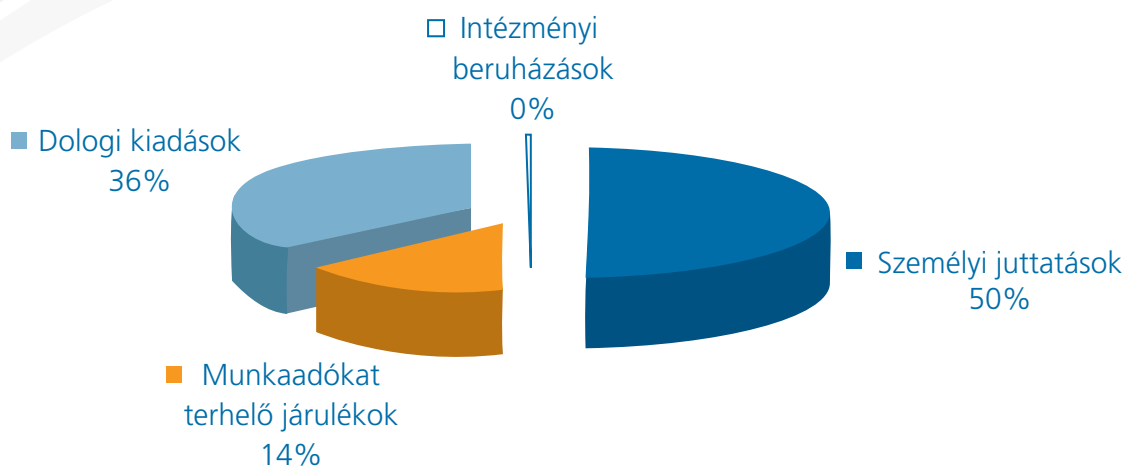
A költségvetés kiadási oldalának kiemelt előirányzatonkénti bontását és megoszlását az alábbi táblázat és grafikon szemlélteti.



## 5.

A NIH SZERVEZETI STRUKTÚRÁJÁNAK,  
ERŐFORRÁSAINAK FEJLESZTÉSE

Kiemelt előirányzat	ezer forint
Személyi juttatások	606 500
Munkaadókat terhelő járulékok	163 800
Dologi kiadások	432 300
Intézményi beruházások	5 000
Kiadások összesen:	1 207 600

NIH 2012. ÉVI ELEMI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK MEGOSZLÁSA  
KIEMELT ELŐIRÁNYZATONKÉNT

5.2 ábra: NIH 2012 elemi költségvetésének megoszlása

A NIH újjászervezése 2011-ben befejeződött. Az új szervezeti struktúra kialakítása a NIH feladatait meghatározó kormányrendeletnek megfelelően került kialakításra, azonban a NIH tevékenységi köre folyamatosan bővül, az NGM által meghatározott prioritásokkal és célkitűzésekkel összhangban. A bővülő feladatkörhöz kapcsolódóan további források bevonása válik szükségessé.

**Technikai feltételek, székhely****Informatikai rendszer**

A Hivatalban biztosítottak mindazok a technikai feltételek, melyek az operatív szintű működéshez és a szakmai területek speciális feladataihoz nélkülözhetetlenek. Különös hangsúlyt kap a kritikus, bizalmas adatok kezelése, tárolása és védelme, az informatikai rendszer biztonsága. A Hivatal a Nemzeti Távközlési Gerinchálózaton keresztül kapcsolódik a Világ informatikai vérkeringésébe. Hasonlóan kiemelt fontosságú az objektumvédelmi tevékenység: biztonsági szolgálat, proximity kártyás beléptető rendszer és több megfigyelő, riasztó rendszer segítségével.

Lehetőséget biztosítunk 100 főig előadások, konferenciák lebonyolítására a Hivatal keretein belül. Ehhez biztosítottak az előadótermi és stúdiótechnikai feltételek, valamint rendelkezünk videokonferencia rendszerrel is.

### **A NIH új székhelye 2012 tavaszától: 1061 Budapest, Andrásy út 12.**

A Hivatal (1117 Budapest, Neumann János utca 1/C cím alatti) irodahelyiségeinek bérleti szerződése 2011. december 31-én lejárt. Ezért még 2011-ben megkezdődött az új irodai elhelyezés előkészítése. Az MNV Zrt-vel történt egyeztetést követően a Hivatal meghívásos eljárás keretében 5 ajánlattevőtől kért be ajánlatot. A NIH a legkedvezőbb bérleti ajánlatot tevővel, a Budapest VI. Ker. Andrásy út. 12. sz. irodaházra vonatkozóan kezdte meg a bérleti szerződés megkötésének előkészítését. A Nemzeti Fejlesztési Miniszter és a Nemzetgazdasági Miniszter, valamint az MNV Zrt. szerződéskötést jóváhagyó levelei 2011 decemberében megérkeztek. A beköltözéshez szükséges kivitelezési munkák függvényében a NIH várható költözése: 2012. március vége. Az új szerződés megkötésével a Hivatal a 3 éves bérleti időtartam alatt mindösszesen 389 211 876 Ft költségvetési megtakarítást ér el.

### **5.3. Hivatali kommunikáció**

2012-ben a Hivatal arculata megújul. Az arculatváltás tervezett ideje: 2012. első negyedév.

A KFI rendszer kidolgozásában és működtetésében való részvétel mellett, annak szélesebb körű megismertetése, kommunikálása, illetve az intenzív szakmai együttműködés a minisztériumokkal, KFI szereplőivel és partnerszervezetekkel.

Az együttműködés alapjai a közös (sajtó)tájékoztatók és együttműködési megállapodások keretében, míg a Hivatal tevékenységéről való tájékoztatás sajtóközleményeken, sajtótájékoztatókon, sajtócikkekben, TV-s illetve rádiós interjúkon, rendezvényeken, illetve a Hivatal kiemelt szakmai tudással rendelkező munkatársai által tartott előadásokon keresztül valósul meg.

A sajtótájékoztatók alapjául szolgáló NIH sajtólista folyamatosan bővül és frissül. Minden NIH eseményhez az adott főosztály is hozzáteszi a szakmai körének meghívotti listáját. Amennyiben ez nincs meg, úgy a NIH Hivatali Titkárság Kommunikáció feladata, hogy felkutassa a meghívotti kört.

Sajtómegjelenések szempontjából összességében a Hivatal eredményes évet mondhat magáénak, de törekszünk arra, hogy 2012-ben még több szerepet kapjunk, még több helyen hagyjuk ott lábnyomunkat. A Hivatal elnöke és vezetői sok szakmai fórumon, előadásokon vettek részt. Egy-egy szakmai témakör elemzésekor a médiumok szívesen fordultak a NIH felé, hiszen a leghitelesebb forrásból kaphatták meg a naprakész információkat. A sikeresen megkezdett párbeszéd a sajtó és a Hivatal között 2012-ben is folytatódni fog, még hangsúlyosabb szereplésekkel.

A NIH honlapja [www.nih.gov.hu](http://www.nih.gov.hu) és az Intranet fontos szerepet tölt be a Hivatal külső- és belső kommunikációs életében. A tartalom folyamatosan frissül a főosztályok közreműködésével, a KFI élet híreivel és a NIH hivatalos sajtó- és egyéb közleményeivel. Az arculatváltás keretén belül a honlap struktúrája és külalakja is változni fog 2012-ben. A honlap központi információs-innovációs portálként is működik, a hatékony innovációs szolgáltatások segítségét szolgálja, továbbá megtalálhatóak rajta mindazon KFI információk, amelyek hazai illetve nemzetközi viszonylatban fontosak.

# 5.

## A NIH SZERVEZETI STRUKTÚRÁJÁNAK, ERŐFORRÁSAINAK FEJLESZTÉSE

A NIH az innováció ösztönzését, a KKV-k bátorítását a Regionális Innovációs Ügynökségekkel (RIÜ) együttműködve kívánja végezni. A RIÜk sok egyéb szervezettel együtt felelősek azért, hogy az adott területen a kutatás, a fejlesztés és az innováció hármasa jól működjön. Ebben a folyamatban a jövő legalább ilyen fontos, ez pedig csak a NIH-hel, a különböző innovációs szervezetekkel és a gazdasági élet szereplőinek segítségével várható. Ehhez szükséges az együttműködés, amely jól indult és a 2012-ben is kitűnően fog működni.

A NIH feladata egy Tudományos és Technológiai Obszervatórium létrehozása, ami alkalmas az innováció és innováció menedzsment területén a fejlesztés megtervezéséhez szükséges információk összegyűjtésére, és azok különböző szempontok szerinti rendezésére. Ennek érdekében olyan, egységes szerkezetű KFI elemző adatbázist hoz létre, amelyben szerepel minden, a KFI szektorban érdekelt vállalkozás, és amely részletes és a KFI-re vonatkozó, gazdaságpolitikailag releváns kérdésekre fókuszál. Ez nagyban segíteni fogja a stratégiaalkotás és tervezés folyamatait, valamint előmozdítja mind a hazai mind a nemzetközi kapcsolatteremtést a KFI szektor vonatkozásában. Erre az adatbázisra alapozva, aktív kommunikációval kerülnek bevonásra a KFI területen érdekelt felek a szakterületi problémák feltárásába és a megoldási lehetőségek megfogalmazásába; továbbá az Obszervatórium rendszerének, a Kaleidoszkópnak szolgáltatásaival – egyfajta innovációs gyűjtőportálként – elősegíti a partnerkeresést és a hálózatosodás folyamatát.

A Hivatal 2012. első félévében összesen 73 rendezvényt, műhelymegbeszélést, konzultációt tervez, a kiemelt eseményekhez sajtótájékoztatót szervez.

Az NGM hatályos protokoll utasításának vonatkozó előírásai szerint bekérte a Hivatal tervezett protokoll eseményeit, illetve a várhatóan érkező delegációkkal kapcsolatos információkat a 2012-es évre. Az összefoglaló adatgyűjtés eredményeként összesen 30 kiemelt esemény várható.

### 5.4. A NIH munkatársai

A Nemzeti Innovációs Hivatal feladatait ellátó aktív munkatársak a kiadvány megjelenése idején:

ELNÖK

Dr. MÉSZÁROS GYÖRGY

HIVATALI TITKÁRSÁG

Dr. TAJNAFŐI ZITA DIANA főosztályvezető

BOROS ILONA

DÉSI VIKTÓRIA

HEGEDŰS ANNA FANNI

KOMLÓSSY ÁGNES

Dr. LELOVICS LÁSZLÓ

TÓTH TÜNDE

VÖLGYES KRISZTINA

ERDEI BALÁZS

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012

OPERATIV FŐOSZTÁLY	KERÉK ISTVÁN főosztályvezető DR. BENÉNÉ ANDRÉSZ MÁRTA
GAZDASÁGI OSZTÁLY	RÉTESI RÓBERTNÉ főosztályvezető-helyettes BÓDI PÁLNÉ GAÁLNÉ HÉDER HAJNALKA GARGYA ÁGNES KOVÁCS EDIT VARGÁNÉ HERPAI ZITA
JOGI ÉS HUMÁNPOLITIKAI OSZTÁLY	Dr. NAGY KRISZTINA MARIANNA osztályvezető Dr. GULYÁS ORSOLYA LAKATOSNÉ KOVÁCS MÁRTA Dr. SZÉCHY ANDRÁSNÉ
INFORMATIKAI ÉS ÜZEMELTETÉSI OSZTÁLY	CSOMSZTEK SÁNDOR CSABA osztályvezető KABA TAMÁS KÁTAI FERENC TASKÓNÉ SZEGEDI ILONA TIMA LÁSZLÓ ZELE ÉVA
KÜLKAPCSOLATOK FŐOSZTÁLYA	Dr. KOVÁCS ILDIKÓ főosztályvezető SZÉNÁSZKY ENIKŐ
EURÓPAI UNIÓS OSZTÁLY	Dr. KOLOSSVÁRYNÉ JUHÁSZ GYÖRGYI főosztályvezető-helyettes BUCSI-SZABÓ ISTVÁN Dr. HORVÁTH KLÁRA NÁRCISZ MÁRKUS ESZTER MURÁNYI BÉLA TÓTH ORSOLYA VÁNTORA ÉVA VIRÁG

# 5.

## A NIH SZERVEZETI STRUKTÚRÁJÁNAK, ERŐFORRÁSAINAK FEJLESZTÉSE

### NEMZETKÖZI OSZTÁLY

Dr. GYŐR MIKLÓS osztályvezető

CSIRIKUSZ GÁBOR JÓZSEF

CSISZÁR ANITA

Dr. ERDEI JÁNOS

FÜHRER ZSUZSANNA

KODOLÁNYI GERGELY

TÓTHNÉ VÍZKELETY BARBARA

### BELKAPCSOLATOK FŐOSZTÁLYA

HORVÁTH CSABA TIBOR főosztályvezető

SZABÓ RITA főosztályvezető-helyettes

JÓSVAI ANNA ILONA

Dr. LORENCZ KINGA

MOKRY ZSUZSA

NÉMETH JÚLIA

TELEK ENDRE

VASPÁL GÁBOR KRISZTIÁN

### INNOVÁCIÓS FŐOSZTÁLY

DR. IMRE JÓZSEF főosztályvezető

DANKU ATTILA

HLÁCS ANDRÁS

KÁRPÁTI TIBOR

KOVÁCS ZSUZSANNA

PECZE MÁTÉ

RÁTNÉ DR.LUDÁNYI ÁGNES

### STRATÉGIAI FŐOSZTÁLY

SEBŐK KATALIN főosztályvezető

VARGA LÁSZLÓNÉ

### STRATÉGIAI ÉS ELEMZÉSI OSZTÁLY

DÉVAI-VERES TÍMEA

KISS TAMÁS ATTILA

MAGYAR LÁSZLÓ

RUTKAI DÁVID

## NEMZETI INNOVÁCIÓS HIVATAL EREDMÉNYEK ÉS TERVEK 2011-2012

### ÉRTÉKELÉSI OSZTÁLY

Dr. PEREDY ZOLTÁN főosztályvezető-helyettes

HELVEI ILDIKÓ  
KEREKES GÁBOR  
MIHÁLYNÉ CSABA GABRIELLA  
RÁTFAI GYÖRGY

### OBSZERVÁTORIUM ÉS MONITORING FŐOSZTÁLY

SZABÓ ISTVÁN főosztályvezető

HORVÁTH MARGIT

### MONITORING OSZTÁLY

Dr. AGG JÁNOS  
EGLESZ GABRIELLA

### OBSZERVÁTORIUM OSZTÁLY

VASS GÁBOR PÉTER osztályvezető

CSŐKE ATTILA  
KERESZTES JULIANNA DOMINIKA  
KOVÁCS ESZTER  
PAP DÁVID  
SCHERERNÉ KRÚDY MELINDA







**NIH**

NEMZETI INNOVÁCIÓS  
HIVATAL

Telefon	+36 1 484 2500
Fax	+36 1 318 7998
E-mail	<a href="mailto:info@nih.gov.hu">info@nih.gov.hu</a>
Web	<a href="http://www.nih.gov.hu">www.nih.gov.hu</a>